

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ
Α Σ Κ Ρ Α Ι Ο Υ
ΤΑ ΕΤΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

Η Ε Σ Ι Ο Δ Ι
Α Σ Κ Ρ Α Æ Ι
QUÆ EXTANT.

Ex recensione

JOHANNIS GEORGII GRÆVII,

Cum ejusdem animadversionibus & notis.

Accedunt nota inedita

JOSEPHI SCALIGERI,

ET

FRANCISCI GUIETI.

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

MDCLXXVII.

Sumptibus Societatis.

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
VIRO

CAROLO SANCTA-MAURÆO
DUCI MONTOSERIO,

REGI CHRISTIANISSIMO A CONSILIIS,
UTRIUSQUE ORDINIS REGII
TORQUATO EQUITI,

NORMANIÆ, ENGOLISMÆ, SANTONIÆ
PROVINCIIIS PRÆFECTO,

JOHANNES GEORGIUS GRÆVLUS
D. D.

Magna & infinita quædam, Illustrissime Montoseri, studiorum, quibus varie ducuntur homines, est discrepantia: nec quicquam facile reperias, quod alii non mirerentur, alii contemnant. Si quid tamen est, quod sine exceptione mortalium omne genus expetit, id est amari. Nemo sibi unquam tam iratus fuit, ut si alterutrius optionem haberet, maluerit odio esse quam amor. Ii ipsi, quos intemperantia libidinum, aut im-

* 2

poten-

potentia dominationis humanitate quasi exuit, ut, si suis modo possint obsequi cupiditatibus & animo, nihili videantur æstimare graves ne & invisi, an cari sint & diligantur: quin ii ipsi, quibus dirus ille & execrabilis versus semper in ore est, oderint dum metuunt, habent tamen a quibus amari volunt & quorum consuetudine delectantur & studiis. Si enim notis æque ignotisque essent exosi, ac eorum colloctiones & congressionem fugerent & averfarentur omnes, qui vivere possent, aut quem vitæ suæ caperent fructum? Atheniensis ille Timon, qui tam vasto & immani erat ingenio, ut nec se nec alios pati posset, & omnibus hominibus amicitiam & cunctarum rerum commercium renuntiaret, non vixisse existimandus est, sed se ipse vivum videntemque extulisse. Nam ejurare patriam, parentes, necessitudines; consensescere in æternis tenebris & solitudinibus, ad conspectum hominis fugere, non secus ac ad noxii animalis occursum, quid est nisi viva sepultura? Nati sumus homines ad societatem colendam, non ad silentium & latebras pecudum. Quo quis vero altiore animo est, & præstantiore indole, hoc pluribus abundat copiis & ornamentis ad societatem

D E D I C A T O R I A.

tatem hanc juvandam, plurimumque voluntates alliciendas, ut natura consequatur, eum, qui maxime sit amabilis & carus plurimis, necessario multis magnisque ingenii & animi opibus excellere. Fons enim omnis amoris est decus & pulchritudo. Multorum sane conspiratio & consensus in ardentem amandam eadem re nullus esse potest, nisi ea pulchritudine & dignitate præstet. Nam sic comparatum est ut venustatis species muta quasi sui commendatione omnium animis insinuet, sui que eos amore inflammet, ut verissime censuerit ingeniorum Princeps, ei, qui tanta esset oris dignitate & præstantia, qualis tribuitur Deorum signis, omnes cives excellenti illa forma perculos summam imperii decreturos esse. Et sicut pulchritudo in se rapit animos; sic turpitudine & deformitas avertit & a se alienat. Quis est, etsi ab omni foeda cupiditate sit remotissimus, quem non elegans forma capiat? Insignes autem ad deformitatem homines & ad spectum tetros, quis non tanquam obscœnum ostentum abominatur? Hinc olim sapientissimorum hominum legibus cautum fuit, ut tales simul ac nati essent necarentur, aut in ultimas terras ac solas insulas deportarentur. Si vero facies

honestā, quæ deflorescit ætate, & febricula
 levique alia causa sæpe conficitur, tantum
 potest excitare amorem, quid existimandum
 est de pulchritudine animi divinis virtutum
 ornamentis collucente, quam nec ætas, nec
 morbus, nec ipsa Fortuna potest corrumpere?
 Hujus demum incredibilis & mirifica
 quædam vis est, quæ omnium mentes in se
 convertit & quasi defigit, nec splendore suo
 illorum tantum, qui prope sunt, coramque
 fruuntur, ut eorum qui liberalis formæ ve-
 nustate pascunt oculos, sed & eorum qui in
 longinquis & disjunctissimis regionibus a-
 gunt aciem præstringit. Virtus enim excel-
 lens in tenebris & angustiis latere non po-
 test: sed lucem suam longe lateque diffundit,
 cujus claritas & elegantia cunctos ad sui a-
 morem invitat, non hostes solum, sed illos
 ipsos qui omnibus sceleribus & flagitiis co-
 operiti bellum ipsi virtuti videntur indixisse.
 Quid enim fuit quod compulit legatos Ma-
 cedonum, ut Pauli Æmilii, qui orbis eos im-
 perio, omnique pristina dignitate & ampli-
 tudine nudaverat, ut, qui antea fuerant o-
 mnium gentium decus & terror, tum ludus
 essent & fabula, lectum feralem manubiis
 Macedonicis ornatum sponte sua, cum tum
 forte

D E D I C A T O R I A.

forte essent Romæ, subirent, ac fercula suarum cladum, titulumque suæ servitutis ipsi circumferrent, moestioresque funebrem pompam ducerent, quam ante triumphalem secuti erant? Quid fuit quod incitavit prædones, diis hominibusque infestum genus, ut a se ipsi degenerarent, depositaque immani illa rabie, qua efferati fortunis & capitibus omnium insidiantur, omnique scelere & parricidio se adstringunt, ut P. Scipionem in Linternensi exilio sibi suæque dignitati, quæ senio ac invidia civium ingratorum obsoleverat, superstitem adoratum venirent, & tanquam cœleste munus ejus expeterent conspectum, admissique reverentius ejus villam quam Deorum immortalium templum adirent? Quid fuit nisi virtutum excellentia, quam, etsi cupiditatibus eorum adversaretur, suspicere cogeantur & venerari? Sed pecco qui obsoletis antiquitate temporum exemplis utar, cum tu unus, Vir Illustrissime, sis instar omnium, istudque honoris & existimationis fastigium, in quod es evectus, abunde testetur, quantum virtus valeat ad commovendam admirationem, ingentemque omnium amorem colligendum. Nam apud Regem unum omnium

E P I S T O L A

maximum & sapientissimum in tanta es gratia, tantaque dignatione, ut nemo sit cui invidere possis. Magni exercitus, ac florentissimæ provinciæ tuæ curæ ac potestati sunt creditæ, illique adscriptus es consilio, quod de summa republica cum Augusto Principe deliberat. Civibus vero tuis omnium ordinum nemo gratior existit, nemo carior. Exteri nullum magis admirantur, nullius laudes libentius audiunt, & effusius prædicant, quamvis nullam earum partem prædicando possint assequi. Hoc tantum decus, quod omnium animos in se convertit, incredibilique tui amore accendit, non tibi pepererunt tui natales, licet illi sint illustrissimi, sed in re militari summa virtus, summumque consilium, in administranda provincia justitia continentiaque, in omni genere prudentia singularis, divinæque aliæ animi ingeniique dotes, quæ in te effulgent innumeræ. Imperatorias artes tuas, a quibus nemo est paratior, commemorabunt annales vestri: in quibus posterī mirabuntur tantum in te fuisse consilii & rationis, ut fortunam in illo suo regno in tua manu & potestate videaris habuisse: tantam vero magnitudinem animi, ut nec ejus minis, nec injuria, cum aliena culpa non-

DEDICATORIA.

non nihil offensum esset aliquando, potuerit inflecti. Sed ut in hoc laudum militarium spatio qui tecum decurrant socios forsan habes : virorum enim fortium uberiore proventu vix unquam floruit tua patria, quam hoc tempore, quo tot imperatores egregios apud vos esse, quot ordinum fere sunt ductores, constante fama & omnium sermonibus celebratur : ita qui bellicam gloriam illustraverit tanta pacis artium accessione, & qui inter assiduum armorum strepitum largius te sapientiæ & omnium præclararum disciplinarum studiis impleverit pectus, frustra quæras. Fuerunt enim pauci ab omni memoria tam felices nati, quos togæ juxta & sagi decus posteris commendarit. Ad utriusque cupiditatem cum te divinum incitasset ingenium, non modo spem, quam de te conceperant omnes, qui te norant, ingentem, superasti ; sed tuis etiam ipsius votis majora consecutus es, & ambiguum reddidisti, præclarius ne partes geras imperatorias, an majoribus sapientiæ & eruditionis opibus affluas, eximio documento literas quoque telum esse acerrimum ad rem militarem, nec temere olim Minervæ clypeum & hastam assignatam, Herculi que & Musis

E P I S T O L A

eandem ædem fuisse dedicatam. Alii, quos in tantam dignitatem, qua tu es, fortuna collocavit, omnes laudis & officii in hoc genere numeros impleſſe ſibi videntur, ſi literas, quas olim in pueritia delibarunt, ubi exceſſerunt ex magiſterio, non contemnant, illarumque ſtudioſos non negligent plane, quæ ſane, ut nunc eſt, in tanto artium optimarum faſtidio, non exigua laus eſt ducenda: Tu vero, Illuſtriſſime Montoſeri, quam longe ſupra illam es evectus! Tu non modo mirifica beneficentia & liberalitate, quam excellior indoles tibi inſerit, & uſus ac doctrina confirmavit, omnes, qui virtutis & eruditionis aliquam habent opinionem, complecteris & ornas: ſed & ipſe, non contentus minusculis illis, ut ita dicam, Muſarum ſacris, in earum ἐμπόριον quaſi penetraſti, omneſque literarum interiorum abſtruſos ſinus & recessus exploratos habes. Magnum hercle hoc eſt, & admirandum, in tanta fortunæ amplitudine tantos eruditionis reconditæ collegiſſe theſauros; ſed majus eſt, & ſupra ſeculi hujus captum, Virum Illuſtrem, qui in caſtris adolevit, omnes exquiſitæ doctrinæ delicias ſic imbibiſſe ut in ſuccum & ſanguinem verterit, & ipſe ſcribat tam eleganter &

tam

DEDICATORIA.

tam polite , versusque pangat cum Latinos. tum in vernacula lingua, tam terfos & limatos, ut cum antiquiorum felicitatis scriptorum carminibus possint contendere, ruboremque incutiant iis , qui huic uni studio in omni vita incubuerunt, cum tam longe se ab hac emendatæ scriptiois laude abesse intelligant. Si quam tamen alii non inconcinne scribendi facultatem sibi compararunt, eam longo & assiduo usu, multisque laboribus & vigiliis ægre sunt adepti: tu vero eam beata ingenii ubertate ludens quasi jocansque inter perpetuam armorum tractationem es consecutus. Hoc enim tuum a publicis curis diverticulum; hoc illius temporis, quo sub pellibus, & deinde in prætorio remisisti animum, liberalis fuit oblectatio. Nullas Musis alias impendisti horas, nisi quas reipublicæ administratio tibi reliquerat vacuas. Hujus pulcherrimæ laudis tibi propria esset possessio, nisi in ejus societatem & consortium venisset Heroïna sine exemplo, uxor tua, non solum sanctitate morum & aliis matronalibus virtutibus ad invidiam instructa; sed & præceptis sapientiæ ac egregiis istis artibus tam insigniter exculta, ut sexus sui ornamenta longe post

EPISTOLA DEDICATORIA

se reliquerit, unaque inter tot Illustrissimas matronas sit merita, cui ex sequiore hoc sexu spes illa non tam Galliæ, quam Europæ, Magni Regis filius natus maximus committeretur. Hos omnes fructus tibi tulit sapientia tam religiose a te culta, quæ nunquam amatores sui destituit; sed omnibus & suis & fortunæ bonis, illa vel maxime refragante, cumulat. Hinc vetus iste sapientiæ antistes Hesiodus, cum propter antiquum usum & consuetudinem, qua ut cæteri omnes sapientiæ magistri tibi jam olim fuit devinctus, tum quod dulcedine & suavitate versuum, quos scribis, ei non concedas, maxime sub Illustris tui nominis patrocinio in publicum gestiit prodire: & ego qui id operam dedi, ut cultior paulo, deterfis non paucis maculis, quæ ei barbaries superiorum temporum inusserat, prodiret, commotus fama præstantis tuæ virtutis, doctrinæ & bonitatis, sub illius umbra ausus sum ad illustrem tuam gratiam adspirare, & hoc meæ in te observantiæ monumentum publicare. Quod studium meum si tibi probabitur, invidiosi voti me compotem esse factum existimabo. Vale, Dux Illustrissime. Trajecti ad Rhenum Eid. Januar. c l o l o c l x v i i.

CANDIDO LECTORI.

IN Hesiodi hac nova editione quid praestitum sit, & quibus subsidiis instructus ei adornanda me accinxerim, paucis accipe. Graeca verba non nisi ex antiquis codicibus & interpretibus, iisque scriptoribus, qui huius poetae sententias olim laudarunt, emendavi locis non paucis, quorum rationem in lectionibus meis reddidi. Ex Latina quoque versione magnam vim errorum sustuli. De multis in iisdem egi notis, de aequè multis non putavi verba esse perdenda, cum essent tam manifesti, ut in iis notandis paulo humaniores operam me luisse iudicaturi fuissent. Et vereor jam ne fastidiosus & delicatis lectoribus nimius hic videri videar. Vsum duorumque manuscriptorum librorum mihi praestitit Vir summi ingenii, plurimaeque & multifariae eruditionis, Isaacus Vossius, recentium eorum quidem & chartaceorum, sed qui tamen summopere mihi profuerunt. Ex bonis enim & antiquis libris eos fuisse descriptos apparet. In utroque vero solum illud carmen reperiebatur quod rei rusticae & familiaris praecepta complectitur. Theogonia & Aëons desiderabatur. Alteri subiectus erat Tzeza commentarius & interstita fere versibus singulis explicatio verborum singulorum, tanquam quaedam metaphrasis, quam sub glossarum veterum Vossiani codicis nomine nonnunquam laudo. Librum vero hunc primum appello. Alter qui secundus est, subnectitur aliquot Euripidis Tragediis. Expositionem Procli, insignis illius Philosophi Platonici manu exaratam mecum communicavit Clarissimus & elegantissimus Vir, Marquardus Gudius, cui & hoc plurimisque nominibus aliis sum devinctus. Ineditas quasdam annotationes Illustris Scaligeri, & perpetuas fere notas eruditissimi Francisci Guieri, ex duobus exemplaribus, quorum marginibus eas adscripserat, excerptas ad me cura-

L E C T O R I.

vit Emericus Bigotius, decus illud sua Gallia, qui natus est ornandis literis, illorumque conatibus, qui in arte aliqua egregia illustranda elaborant, promovendis. Has Guieti curas (quas novissimas ei fuisse, & postremum librorum, quem evolvit, antequam in fatalem morbum incideret, is, cui eas debemus, nobis confirmavit Bigotius) si maturius vidissem, correctior hac editio non uno in loco prodisset. Sed cum mihi traderentur jam maxima pars Hesiodi operis, mearumque in id lucubrationum erat profligata, & descripta typis: certe qua in Εἴρα scripseram & in Aspidem omnia. Hinc non licuit annotare in quibus postea virum illum egregium mecum in easdem cogitationes & emendationes incidisse deprehendi, ne quis suspicetur ejus me compilasse scrinia. Norunt multi apud nos viri docti, dudum meis observationibus ultimam fuisse impositam manum, ut nihil post hac iis accesserit, cum Guieti liber ad me perferretur, quamvis postea per horum temporum, quibus vexamur, diritatem intervernerint, quae poene confectam editionem diu retardarint. sed in secunda editione, quam cum Gracis interpretibus, & omnium qui huic praestantissimo poetae lucis aliquid attulerunt sua cura & industria, notis, publicare, si vivo, constitui, nihil eorum desiderabis. Interea his frui, & si quos codices antiquos, aut observationes ad secundam illam, quam sperare te jubemus, editionem ornandam conferre potes, noli quaso ea bono publico invidere. Faxo tibi constet officii ratio. Vale.

HESIODI VITA.

*Ex Lili Gyraldi, de Poëtarum
Historia, Dialogo II.*

DE Homero jam fatis. A quo non longe
abfuit senex, rusticana agrestique facie.
Jamdudum, inquit Piso, Hesiodum no-
bis affers. Ipsum, inquam, profecto He-
siodum, quem & aliquo tempore cum Homero
floruisse accurati quidam prodidere scriptores, ali-
cubi licet Cicero noster Homerum longe faciat an-
tiquiorem. Vetus certe disceptatio inter Gramma-
ticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, uter æ-
tate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponti-
cus Heraclides scripsit, & Cyrillus libro primo
contra Julianum Cæsarem, centesimo, inquit, LX
& quinto anno post captam Troiam, Homerum &
Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulo
post subdit idem Cyrillus: Tradunt autem qui-
dam, quod Homerus non fuit coætaneus Hesiodi,
sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud He-
bræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud
Latinos autem Proca Sylvio, ante scilicet consti-
tutionem Olympiadum. Quæ cum dixissem, Nos,
inquit Piso, summopere avemus de te audire, quæ
tu assidua lectione super hac re annotaveris. Qui-
bus ego, Libenter sic agam, inquam, remque ideo
altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & ple-
rique alii, Hesiodum Homero juniorem annis cen-
tum

tum faciunt, atque ante primam Olympiadem. Quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspiciis Olympiadis primæ obiit, centum xxx anni interfuerunt. Alii eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere. quam opinionem & Philostratus habuisse videtur. Et Velleius non damnandus historicus, (tametsi quidam insulse nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, ut est apud Gellium, Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idque ex epigrammate comprobatur, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

Hesiodus posuit Musis Heliconibus istum,

Cum cantu vicit divinum in Chalcide Homerum.

Græcum vero si mavultis, hoc est:

Ἡσίودος Μῆσαις Ἑλικωνίσι τόνδ' ἀνέθηκε,

Τῶν μὲν νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὀμηρον.

Verum ubi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, utcumque meis verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Symposiacōn attigit, tum in eo, quod Septem Sapientum convivium inscribitur, copiose explicavit. Homerus, inquit, & Hesiodus in Oelyci Thessali exequiis & Amphidamantis Chalcidensis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps iudicium fuit sententia. Conversi, inquit, sunt ad huiusmodi inter-

terrogationes, & proposuerunt inanes, ut aiunt, quasdam nugas. (si modo recte interpretamur, ὡς φασι λέγας, non ὡς φησι Λέχης, ut passim legitur: non tamen decerno, conscius & Lesches nomen esse proprium Poëtæ Lesbii) Homerus quidem sic:

*Musa mihi referas, qua non unquam ante suere,
Neve futura retro.*

Tum vero ex tempore respondit Hesiodus:

*Verum cornipedes quando Iovis ante sepulcrum
Festinantes propter palmam plaustra terebant?*

Ob hoc ferunt Hesiodum maximæ omnibus fuisse admirationi, atque tripodis præmium assecutum. Sed Græca, inquit Piso, ipsa carmina audire cupio: dure enim admodum & incondite ea vertisse videris. Audite ergo ea Græce, inquam. non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

*Μῦθ' αἰεὶ μοι ἐννεπ' ὅκείνα τὰ μὴτ' ἐγλύοντο πάροιθεν,
Μὴτ' ἔσται μετόπισθεν.*

Sic vero Hesiodus:

*Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ καταχήποδες ἵπποι
Ἄρματα σωλὲίψωσιν ἐπειγόμενοι πρὸς νίκης.*

Porro ne & hoc vos lateat, judicem inter Homerum & Hesiodum Panidem Chalcidis regem fuisse, res usque in proverbium deducta ostendit, Πανίδας ψῆφος, Panidæ suffragium: quod in eos ferri solet, qui inerudite minusque sapienter judicant. Pulchre, inquit Piso, & sane simul monstrasti, eadem Homerum & Hesiodum ætate fuisse: sed nihil vetat quo minus eadem diligentia reliquam ejus Poëtæ vitam, ab Atticis usque literis (quod aiunt) nobis

H E S I O D I

repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc à nostris hæctenus hominibus est, quod sciam, factum. Hesiodi igitur nomen, ut ab hoc incipiam, a caste & pudice loquendo deductum videtur, *Ἡσίοδος τὸ ἥσιν ἄδω*. Patria vero illi Cuma: quæ urbs inter Æolicas numeratur, ante Lesbum sita. Num tu, inquit Piso, Hesiodum Ascræum fuisse negas? eo enim nomine a Græcis & Latinis vocatur. Recte tu quidem, inquam; sed si me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Hesiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, ut ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum est. Valerius quoque Probus, non alium, quam Hesiodum, intelligere Virgilium autumat, illo carmine:

Ultima Cumai venit jam carminis ætas.

Quod scilicet Hesiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus est; ut liquido videtur in eo, quod *Ἡσίοδος* inscribitur, poëmate. Natus ergo Hesiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagænæo Critonis filio natus erat, matre vero Pycimede: qui utique parentes ære alieno oppressi, cum unde dissolverent nomina, non haberent, in Ascræam Bœotiæ vicum demigrarunt, ubi est puer Hesiodus educatus, atque inde Ascræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi sententia refert, Attelen, Mæona, & Dion, Cumæos, fratres fuisse, quorum Dius, quem nauticam exercuisse comperi, ob eam quam attulimus causam, in Ascræam migravit, ubi (ait) Pycimeden uxorem duxit, ex qua natum ferunt Hesiodum: qui dum paterna

terna

terna armenta puer custodiret, à Musis amatus fuisse perhibetur: quæ illi gustandam laurum dedere: eam enim lauri naturam esse scribit ipsius Poëtæ interpreter Proclus, & Isaacius Zezes, ut qui eam mandunt, vates fiant: unde & Lycophron Poëta ea causa δαφνηφάρον vatem nominat. Idem & in Cassandra Sophocles. Et noster Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, sic usque sacras innoxia laurus

Vesca, & æternum sit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinii symbolum esse prodidit: quare & laurum ipsam veteres μαντικήν φυτὸν appellavere, hoc est, Vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

— *Venturi præscia laurus.*

Eadem ratione Apollini sacra dicitur, qui vaticinii Deus a gentibus est creditus. Quin & hujus arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (utinam non & hoc nostro tempore!) prædicebant: quod & Philosophus Porphyrius credidit. Si enim magno strepitu in igne crepuissent, felicitatem significabant: si siluissent, unde & Tacita laurus est dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus ubi bona signa dedit, gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri insuper folia si noctu pulvino subjecta fuerint somniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen, prodit Eustathius, a δα particula intensiva, & φωνέω verbo: quod *voco* &

H E S I O D I

cano significat, quod laurus in igne posita crepet & sonet: unde fortasse & ipsi nos Latini laurum deduximus, à λα, ut δα, particula intensiva, & *uro*, ut si non voce, at significatu conveniat. Si plura vero de lauro discere cupitis, præter ea quæ à nostris traduntur, legite Parthenii librum Εἰσαγωγῶν, & Constantini librum x i de re rustica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed jam a lauro ad Hesiodum revertar, qui lauro gustata, hausta-que Hippocrenes unda, repente Poëta prodiit. Id cum alii, tum ipse de se in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, ut Hesiodum putet voluisse, quæ sui ingenii & artis esset foetura, in Deas referre, ut se Musis gratum testaretur: ut si quis æra jam calleat, Vulcano tamen sua assignet opera. Sed hac de re plura apud ipsum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Hesiodum legimus, sicuti & Homerum: quam rem tamen in somnium quidam retulere. Alii, quod qui peregre proficiscuntur, facilius prudentiam cæterasque virtutes comparare existimantur, quod mores scilicet hominum multorum videant. Uxorem quoque duxisse proditum est Ctemenen Phrygiæ filiam, & ex ea Stesichorum Poëtam natum. Alii non uxorem fuisse, & ob hanc ipsum Hesiodum occisum. Nam cum de se scitatum oraculum Delphos ivisset, eique responsum foret, ut Nemeæ Jovis templum vitaret, quod ibi esset vitæ finem habiturus, cumque ea causa Nemeam Peloponnesi fugeret, forte in Oenonem

neonem Locridis pervenit, ubi Nemezi Jovis templum fuerat, ut scribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane, & Ganetore Physigei liberis interemptus est, quod ab eo vitiatam sororem Ctemenen crederent. Cadaver ab iis in pelagum projectum est: id quod cum occulte fecissent, ab Hesiodi cane facinus est proditum, ut scribit Plutarchus. Alicubi tamen non Physigei filii, sed Ganyctoris Naucletii dicti sunt, ut in illo est, cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terrestriane, an aquatilia. Pausanias quoque in Bœoticis, Hesiodi interitum ita recitat: Filii, inquit, Ganyctoris, Ctimenus & Antiphus, in Molycrion ex Naupacto fugerunt ob Hesiodi necem, ubi in Neptunum impii existimati sunt, de illisque est facta quæstio. & cætera quæ ille prosequitur. Mortis Hesiodi causam Plutarchus sic in Dioclis convivio explicat. Cum Milesio, inquit, comite & Troïlo puero Hesiodus apud quendam hospitatus est: noctu Milesius hospitis filiam vitiauit: rei conscium Hesiodum rati puellæ fratres, illum inter pascua cum puero occiderunt, & cadaver in mare projecerunt: pueri vero corpus in littore reliquerunt, a quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate a delphinis cadaver ad littus delatum, ubi tum forte Neptunalia celebrabantur. Id scelus ubi incolæ intellexerunt, intersectorum domos diruerunt; vivos ipsos, qui facinus admiserant, aquis suffocarunt. Alii post diem tertium a delphine in littus cadaver devectum tradunt.

H E S I O D I

dunt. Re cognita, occisores navigatione sibi consulere volentes, vi coortæ tempestatis ad unum omnes deprehensi, naufragio periisse dicuntur. Post hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum perhibetur, qua de re extat Alcæi Poëtæ carmen. Dein vero oraculo monente, ejus ossa exportata ab Orchomeniis, & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἀσκημὲν πατρὶς πολυλήϊον, ἀλλὰ θανόντι
 Ὅσέα πλεξίππων γῆ Μινυῶν κατέχῃ
 Ἡσιόδῃ, ὃ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέειν
 Ἀνδρῶν κεινομύων ἐν βασιάνῳ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latine, ut alios versus nobis exprimis? Ut, inquam, noster Piso hos ipse convertat, & ego interea ad memoriam cætera revocem. Et Piso: Faciam equidem, inquit, utcunque potero: & non diu cunctatus, sic cœpit:

*Fertilis Ascra quidem patria est: verum morientis
 Pugnaces Minya condita membra tenent
 Hesiodi, cujus supra omnes plurima laus est,
 Spectatosque viros judicio sophia.*

Quos cum Piso recitasset, mirum est quanto sit rubore suffusus. quod animadvertens ego, causamque intelligens, statim subdidi. Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noster Cælius Latine vertit:

*Salve cui pubes, tumultusque bis obtigit unus,
 Tu sapias Hesiode, quantum homini sapere est.*
 Sed & Aldus ita prius:

Hesiode

*Hesiodē ante alios sōphīa praestantior omnes,
Salve, bis quondam qui puer atque senex.*

Græcum Pindari, si vultis, sic habet :

*Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τὰ φθάνηθ' ἄνελθολήσας
Ἡσίωδ' , ἀνδρώπαις μέτρον ἔχων σοφίης.*

Verum jam tempus est, inquam , ut quæ ab Hesiodo scripta sint , commemoremus , si tamen prius illud unum , quod in Græcis commentariis reperi , attulero , super ea in Ἑργοῖς verba , μήτ' ἐμὸς υἱός. Filius , aiunt , Hesiodi Mnaseas est. Philochorus vero Stesichorum dixit ex Climene : ego tamen legendum puto , Ctemene , ut jam ostendi. Alii tamen ex Archiepe : quo fit ut eos mirer , qui scribunt , Hesiodum præter Stesichorum & filiam habuisse Mnaseam nomine , quam Archiepen vocant alii. Porro sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina : in primisque Theogonia , a Philosopho Zenone inter alios interpretata. Deinde Ἑργα καὶ ἡμέραι , id est , Opera & Dies. In quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem , quem & ipsum Poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent , Ἠοίαις μεγάλας , sic vocata carmina , Hesiodi esse , ut Eunapius Græcus historicus , & in Bœoticis Pausanias. quo loco & alia Hesiodi opera commemorat , de quibus jam ante plane meminimus. Posthæc Astronomica scripsit , tum Hypothecas , quas tamen Fabius Quintilianus , ex Aristophanis Grammatici sententia , Hesiodi esse negavit. At vero Aristoteles & Grammatici nonnulli , ut Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit

H E S I O D I

item Heroüm & Heroïdum Genealogias : ad hæc & de mulieribus : quo in opere Heroïdas multas induxit virorum fortium nuptias , ut ait Servius , optasse. Dion vero Chryſostomus ex Alexandri Macedonis sententia , Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit , quod Homero concederet , qui de heroïbus ante scripsisset. Et quidem Lucianus ait , Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias , Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum , de ea carmina scripsisse. Scribit Nicocles , quod & in Pindarum Grammatici notant , Hesiodum primum ῥαψωδῆσαι , hoc est , per rhapsodias carmina cecinisse. At vero Hesiodus ipse , se cum Homero in Delo in Apollinem hujusmodi versus primum concinuisse prodidit , dum sic cecinit , ut pridie diximus :

*In Delo tum primum ego Maonidesque Poëta
Lusimus, inque novis carmen cantavimus hymnis
Auricomum Phœbum , quem Latona edidit alma.*

Sed videte, rogo , quam ille dulcius suaviusque sua lingua :

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὅμηρος, αἰοῖδοι
Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥαίψαντες αἰοῖδ' ἡμεῖς,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσόορον, ὃν τέκε Λητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium , sicuti priore sermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum , & quod adhuc legitur poëma inscriptum Herculis Scutum : quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est , sed cujus-

piam.

piam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Atheniensis, & Apollonius Rhodius, Stefichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit idem de Medicina. qua de re Plutarchus in Symposio Dioclis. Hesiodus, inquit, in Medicina plurimum valuit. quod manifeste apparet, cum de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de foeminis, de temporum connexionem, deque infantium statu differit. Et hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant. quod ex Plinio colligitur. Nec defunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cum dixissem, Vide, inquit Piso, quam paucis carminibus M. Manilius in secundo Astronomicum ista fere omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cum Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subjunxit:

— Sed proximus illi

*Hesiodus memorat divos, divumque parentes,
Et chaos enixum terras, orbemque sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Titanas juvisse senis cunabula magni,
Et sub fratre viri nomen sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpora Bacchum,
Omniaque immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruris leges cultusque rogavit,
Militiamque soli, quod colles Bacchus amaret,
Quod fecunda Ceres campos, quod Pallas utrunque,
Atque arbuta vagis essent quod adultera pomis,*

H E S I O D I

Sylvarumque Deos sacrataque numina nymphas,

Pacis opus, magnos natura condit in usus.

Cum recitasset hos versus Piso. Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi, vobis in præsentia recensere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo: Scribit inprimis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, ut solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos proverbium, de iis qui supersenescunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod ante ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit Philosophus Hieronymus, cum ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam astrictamque adeo, ut stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus undique incinctam, ea videlicet solummodo causa, quod de Diis falsa suis carminibus confinxissent. Qua re factum puto, ut Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in iis quæ de Diis ab Homero dicuntur, & responsiones in ejus calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus, vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de Diis cecinit sub alia significatione, non intelligerentur. Et quidem de Homero Heraclides, quod & de aliis

aliis Poëtis bonis, ut hesternâ die diximus, intelligi potest. Sed tametsi excellentis ac prope divini ingenii fuerit Hesiodus, non tamen ideo obtricatoribus illum caruisse accepimus: siquidem iniquas adversum eum controversias exercuisse Cercopem legimus: in tantum excellentissimus quisque aliquo detractore est vexatus. Homerus quidem, ut Zoilum mittam, a Siagro Poëta lacessitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides a Timocreonte. Nec Virgilius Horatioque nostris, defuere Parones, Mævii, Bavii atque Suffeni, alique, de quibus in nostris his sermonibus sparsim, ut feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromastigon genus nostro hoc tempore non minus, quam pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili, quam versificatores & Poëtæ. At de Hesiodo jam satis.

HESIODI VITA

E Fulvii Ursini Elogiis descripta.

Hesiodum Dio patre, & Pycimede matre natum Olympiade prima, 1 x ante Romam conditam annis floruisse, ex scriptoribus cum Græcis tum Latinis, colligimus. Patria illi Cuma, Æolicarum urbium una, ut Herodotus & Strabo annotarunt. Inde autem ære alieno oppressum patrem Diu migrasse ferunt, Ascræque Bœotix vicum petisse; a quo Ascræum deinde Hesiodum dictum. Ejus mortem, cum senex admodum esset, recitat Plutarchus in Dioclis convivio. Proverbium inde factum, Hesiodia senectus. Hesiodo statuam in publico Constantinopolitano gymnasio, quod Zeuxippi dicebatur, ex ære positam fuisse, intelligimus ex his Christodori versibus in lib. 5 Epigrammatum Græcorum,

Ἡ σῑδῶς δ' Ἀσκραῖος ὀρειάσιν εἰδὲς μέσσαις
Φησι γῆνδρῳ, χαλκὸν δ' ἐβιάζετο θυάδι λύσῃ
Εὔητον ἱμαῖον ἀνάγει μέλῳ.

Quos Laurentius Gambara Brixianus ita in Latinum transtulit:

*Hesiodusque choris Ascræus stabat agrestes
Inter, Hamadryadum media sublimis in aula:
Ærea & effigies fundebat ad æthera carmen.*

Pausanias quoque in Bœoticis Hesiodo statuam æream à Thespiensibus in urbis foro positam fuisse scribit. qui & aliam Hesiodo statuam in templo Jovis Olympici collocatam narrat in rerum Eliacarum libro 1. De Hesiodo Velleius lib. 1. Hujus temporis æqualis Hesiodus fuit circa centum viginti annos distinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & mollissima dulcedine carminum memorabilis; otii quietisque cupidissimus, ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus, qui vitavit ne in id, quod Homerus, incideret; patriamque & parentes testatus est; sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissime.

D E
H E S I O D I Æ T A T E.

*Ex Johannis Gerhardi Vossii libro de
poëtis Græcis cap. II.*

Sic statuimus nihil nunc antiquius habere Græcos poë-
matis Homeri & Hesiodi, sed quando hi vixerint, ve-
teres ipsi certant incerti. Hesiodum multo juniorem
Homero (*quem vixisse Olympiadum initio, vel paulo
post, Romuli nempe temporibus, paucis ante ostenderat*) Cicero
putavit. Uti & Porphyrius ac Solinus, quorum ille annis c, hic
c x x x post Homerum vixisse existimat. Alii eo quod simpli-
cior sit antiquiorem fuisse conjectant. Plurium vero opinio est
fuisse æqualem. Ut Varro in primo de Imaginibus, teste Agel-
lio, Plutarchus V Symposiacion & V I I Sapientum convivio,
item Philostratus. In eo dissensu ob plurium consensum, & quæ
de certamine Homeri ac Hesiodi prodita sunt, maluimus nos
aggregare iis, qui aliquo tempore simul vixisse existimant. Non
multum abit quod apud Cyrillum legas floruisse Hesiodum pau-
lo ante primam Olympiadem, regnante in Latio Proca Sylvio,
vel quo alii floruisse dicunt Olymp. I V, ut est apud Fabium in
Chronicis. Apud quem etiam legas ad præcedentem Olym-
piadem floruisse tum Eumelum Poëtam, qui Bugoniam &
Europam scripsit. Fuerint igitur & Hesiodus & Eumelus æqua-
les. Nec multum abit Tzezes, qui Hesiodum refert ad O-
lymp. X I. Operæ vero est attendere ad id, quod Hesiodus
ipse scribat, sub ætate Arcturum ἀρκτοῦρος in Bœotia exor-
tum fuisse V I I I die Martii. unde Poëtæ hujus ætas in tantum
saltem possit colligi, ut error si quis sit saltem intra 70 annos sit
constitutus, sicuti observat Jos. Scaliger in Eusebianis animad-
versionibus, num. m c c l v.

Ἐκ τῆς Σχίδας.

Η Σίδοδος Κυμαῖος. νίϑη ἡγεμιοῦ εἰς ὑπὸ τῆς πατρὸς Δίης, καὶ μητρὸς Πυκιμήδης, ἐν Ἀσκρα τῆς Βοιωτίας. Γενιολογείται ὅτι εἶναι τῆς Δίης τῆς Ἀμπελίδος τῆς Μελανώπιδος. οἱ φασὶ πινεῖς τῆς Ὀμήρου πατέρα εἶναι πάντων, ὡς ἀντιφάδῳ εἶναι Ἡσίοδος τῆς Ὀμήρου. ἐκότερον ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀτλαντὶδος καὶ Ἰάγας. ποιήματα ὅτι αὐτὰ ταῦτα, Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέρας, Ἀσπίς, Γυναικῶν καὶ Ἰάλογος ἐν βιβλίοις. Ἐπικηδεὶς εἰς Βάτραχον πνα ἐράμῳ αὐτῶν. Περὶ τῆς Ἰδαίων Δακτύλων. Ἐκ ἄλλων πολλῶν. Ἐπελότης ὅτι ἐπιξινώθεις παρ' Ἀντίφω καὶ Κίμῳ οἱ νύκτωρ δόξαντες ἀναιρεῖν φθορίαν ἀδελφῆς ἑαυτῶν, ἀνείλον τῆς Ἡσίοδου ἀκροντες. ὡς ὅτι Ὀμήρου κατὰ πινας πρεσβύτερος. καὶ ὅτι ἄλλος, σύγχερον. Πορφυρέως καὶ ἄλλοι πολλοὶ νεώτερον ἑκατὸν ἐνιαυτῶν οὐκ εἰσσι.

Ἐκ τῆς Διονυσίης τῆς Ἀλικαρνασσίας.

Η Σίδοδος μὲν γὰρ ἐφρόνισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος, καὶ συνθέσεως ἐμμελῆς.

Ex Suida.

Hesiodus Cumæus. Cæterum à patre Dio & Pycimede ejus matre, in Ascra, translatus eo, vixit. Genus ac familiam illius ab Ampelide Dio, Melanopi filio deducunt. Quem nonnulli Homeri abavum fuisse volunt. Ut Hesiodi consobrini filius fuerit Homerus. Utrumque autem ab Atlante volunt oriundum esse. Ejus autem hæc sunt poemata: Opera & Dies, Scutum, Mulierum Catalogus, libris quinque. Epicedium Batrachi, quem in deliciis habuit. De Dactylis Idæis. Alia item multa. Obiit autem, cum ad Antiphum & Ctimum hospes divertisset. Qui cum noctu sororis suæ stupratorem tollere se existimarent, Hesiodum ignari sustulere. Fuit autem Homero, ut quibusdam videtur, antiquior. Alii eadem tempestate vixisse autumant. Porphyrius, & alii, centum omnino post annis floruisse tradunt.

Ex Halicarnassensi Dionysio.

Hesiodo autem magna voluptatis fuit cura, tum æquabilem dictionem accuratamque amat compositionem.

Velleius

Velleius Paterculus Hist. lib. I.

HUjus temporis æqualis Hesiodus fuit , circa c x x annos distinctus ab Homeri ætate , vir perelegantis ingenii , & mollissima dulcedine carminum memorabilis , otii quietisque cupidissimus. ut tempore tanto viro , ita operis auctoritate proximus. qui vitavit , ne in id , quod Homerus incideret : patriamque & parentes testatus est. Sed patriam , quia multatus ab ea erat , contumeliosissime.

Fabius lib. X.

Raro assurgit Hesiodus , magnaue pars ejus in nominibus est occupata. tamen utiles circa præcepta sententiæ , lenitasque verborum & expositionis probabilis : daturque ei palma in illo mediocri genere dicendi.

Α'λκαίη εἰς τὸ αὐτόν.

ΛΟκεῖδ' ἐν νέμει σκιερᾷ νέκῳ Ἡσιόδῳ
Νύμφαι κρηνιάδων λῦσαν ἀπὸ σφετέρων ,
καὶ πάροις ὑψώσαντο. γάλακτι δὲ ποιμένες αἰνῶν
ἔρρασαν , ξανθῶ μὲν ἄνθρωποι μέλιτι.
τοῖσι γὰρ καὶ γῆραι ἀπίπτειν , ἐν γὰρ Μυσῶν
ὁ πρῶτος καθαρῶν γαστήρων λιβαάδων.

DANIELIS HEINSII

in Hesiodum

EPIGRAMMATA.

ΔἩ μήτηρ τρέφει , σὲ μὲν πολυγηθεῖα κερπὺν
Ἀλδαίνειν σοφίης εἰκός , ἅτε σαχύνων.
τὸν μὲν παῖς Δίοιο καὶ ἀσχινὸς Πυκιμέδης,
Ἀσκληῖος ἐναίτης , οἶδεν ἀμνησαμένο.
Ζεὺς γὰρ ὑπὸ τριφθεῖς μεγαλύνει , χερσὶ δ' ἐχέτελλον
τῇ μὲν ἀετράζων , τῇ δὲ μέγα δρέπανον.

Ἀΐον τ' ἐκπέδλωμεν, αἰεκία λιμὸν ἀμυύνειν,
 Πανθίης κορυφῇ δρέψατ' ἀπ' ἰδυοσιώνης.
 Τῶν ἧ σοὶ ἀγλαόχερπα θαλύσια δῶκε κομίζειν,
 Μελοπόμῳ γλυκερῆς ἔργα γηπετής·
 Σωφροσιώνῳ δ' ἐδίδαξε, καὶ ὡς πλείων ἤμισυ παντὶς,
 Ἐκ Μυσίων σφίης μέτρα διδασκομένη·
 Ἀλλὰ γέρον μάλα χαῖρε πανόλβιε· σοὶ γὰρ ἔνεγκε
 Πολλὴ καὶ πινυτὴ γαῖα φυλασσορίῳ.

In eundem.

Δαφνοφάγῳ, γλυκύμυθῳ, ἀνὴρ φίλῳ ἐργασίδησι,
 Γῆς δρότους θεῖῳ δέικνυσιν Ἡσιόδῳ,
 Πισείδῳ γείτωι πολυάνυμῳ. ὦ πόποι, ὦ Ζεῦ,
 Ἡ γλαφυρῶς ταύτης ἀναλὸ γειθνίης.

In eundem.

Πῆμα κακὸς γείτωι· ὅσον τ' ἀχαιῶς, μέγ' ὄνειρε,
 Αἰσιλίδες θεῖα φάντο πάθ' Ἡσιόδῳ.
 Ταῦτ' ἄρα φροσάμενῳ, γλυκερῆς φίλῳ ἤλιπε Μύσης,
 Γειθνίης αὐτῶν ἔμμορε Πισείδῳ.

In eundem.

Ωτ' μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερῳ ἔργα κομίζων,
 Βέλπε· Εἰρῶνης παῖ, γέρον Ἡσιόδῳ,
 Δαίμοσιν οἷῳ ἔηδα νέμειν ὅνι βένθεσιν ὕλης,
 Ποίμινῳ ἠδ' ἀγέλῳ τ' Ἐλικωνιάδῳ.
 Ἐνθα σε βυκολέοντα θεῶν κελαῖ τέκνα θεῶντο,
 Πηκτίδι σῇ φίλῳ τρεπόμενον κραδίῳ·
 Ἡ τέχῃ πιμπάζοντα βόας, καὶ μηκῆδας αἰγας,
 Ἡ τέχῃ καὶ λεπὶς πηγάμενον δόνακας,
 Ἐν τε πῆς λαλαγαῖντα, καὶ αἰθεσιν εἰαρηνοῖσιν,
 Οἷα φιλεῖ λιγυρῶν ἔθνεα μελονόμων.
 Καὶ τοι σκηπτρον ἔδδον Μυσίων βασιλῆα γηυίαξ,
 Αὐτοφυῆς θεῖον σῆμα δαημοσιώνης.
 Χαῖρε, πάτερ, τοῖδεασι, καὶ ἵλασθαι ἄμμι γήυοιο,
 Αἰπὸς μὲν ὥς περ, νῦν δ' ἄρ' ἀοιδὸς πόλει.

In

In eundem.

ΥΨαγέραν ποτ' αἰοῖδον ἀναζητῶντ' Ἀΐρη^Θ,
 Η' φύας δ' ῥαχῆον δείξατο Μαιονίδην.
 Δεινὸς Ἀρης μέγ' ἔχαιρε, καὶ οἱ π' ὀλέμευς τε, μάχας τε
 Κέκλειτο, καὶ ὄσον μελπίδην Αἰακίδην.
 Τῷ δ' ἄρα γινόμενοι πάλαι κλύε πότνια Διώνη,
 Βῆ δ' ἴμεν ὑψηλῆς ἄγκυα Πιερίης.
 Ἐνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξ' ἐναντί' ἤλθεν Ἀ' πόλλων.
 ὦντα μάλ' Ἀ' σκεραῖον δείξατο δ' Ἡσίοδον,
 Ἡσίοδον φιλόμυθον, οἷζυρῇ ἐνὶ κόμῃ
 Γεινόμενον, Μυσῶν ἄλχ' Ἐλικωνιάδων.
 Ὡς ὁ μὲν ἦδε μάθον Πηληϊάδην Ἀχιλλῆ^Θ,
 Καὶ προτέρων ὀρεμῆς καὶ μῦθ' ἡμιθέων.
 Αὐτὰρ ὁ γῆς δρότους, καὶ δ' ἡρότα τοῖσι μάλιστα
 Ἐκ Διὸς ἔρανε σήματα, τὰς τ' ἱερίδας.
 Ὡς ἱερίδων μεγάλων διοσῶν ἀνὰ γαῖαν ἔκαστων,
 Ὅς γ' ἐπιμαμητὺν ἦεν, ὅς δ' ἀγαθὺν.

In eundem.

Χαῖρε θεῶν Ἀ' σκεραῖε τοὶ ἔρανον δ' ἰριὺ ἔχουσι
 Μῆδεα καὶ πλῆθη καὶ γλῶτ' ἐξανύσας.
 Μυσῶν ὑποφῆτα παλαιγενὲς. ἦτοι ἔκδυσσε
 Πολλὰ πάτερ θυμῷ δύνωσα καὶ προπιδας,
 Τείρεα πάσθ' ἡρώων, πέπερ' ἔρανος ἐτεφάνωνται,
 Καὶ Κρονίδα βελαῖς, καὶ φάτ' ἡελίς,
 Τὼ τε Σελλωαίης λιπαρὴν φλόγα, μαῖαν δ' ἔρανης,
 Ἀ' γλαὸν δ' ῥαχῆς σῆμα φύσασσας.
 Ἀ' ραχῆς, ἰλήγοιτε μόν' ὡς σέλλωτ' ἔεσσε
 Πάντα Σελλωαίης γνῆς πόρον Ἡσίοδ'.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

Οὔσα Πιερίηθεν αἰοιδῆσι κλείουσα
Δότυε δὴ, ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνεῖσά. 5
Οὐν τε Διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἀφατοὶ τε
Φατοὶ τε.

Ρήτοί τ' ἀρρητοὶ τε Διὸς μεγάλοιο ἔκηλ.
Ρεῖα μὲν γὰρ βελαίη, ρεῖα δ' βελαόντα χαλέπι. 5
Ρεῖα δ' αἰρίζηλον μινύθη, καὶ ἀδηλον αἰέξ. 5
Ρεῖα δέ τ' ἰθιὺς σκολιόν, καὶ ἀγνώσχα κάρφ.
Ζῶς ὑψιβρεμέτης, ὅς ὑπέρτατα δώματα ναί. 5
Κλῦθι ἰδὼν αἴων τε· δίκη δ' ἰθιῶε θέμισας
Τιῶν· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην. 10

Οὐκ ἄρα μῶνον ἔλω ἐρίδων γλύθ, ἀλλ' ὅππῃ γαῖαν
Εἰσὶ δυο· τίω μὲν κεν ἐπαινῆσαι νοήσας,
Ἡ δ' ὅππῃ μωμητή. Διὰ δ' ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆλον ὀφέλλει,
Σχετλίη· ἔτις τίω γε φιλεῖ βροτὸς, ἀλλ' ὑπὸ ἀνάγκης 15
Ἀθανάτων βελησιν ἔειν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τίω δ' ἐτέρω, περτέρω μὲν ἐγείνατο νύξ ἐρεβεννή,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγθ, αἰθέρι ναίων,
Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν αἰμείνω.
Ἡ τε καὶ ἀπάλαμνόν περ ὅμως ὅππῃ ἔργον ἐγείρει. 20
Εἰς ἕτερον γάρ τις ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλάσιον, ὅς παύει μὲν δρόμῳ καὶ ἡδὲ φυλάειν,
Οἴκον τ' ὅς θείει· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
Εἰς ἀφενον παύδοντ'· αἰγασθὲν δ' ἔειν ἡδὲ βροτοῖσι.
Καὶ κεραμίδος κεραμεῖ κατέει, καὶ τέκλονι τέκλων, 25

Καὶ

HESIODI ASCRÆI OPERA ET DIES.

Musa ex Pieria carminibus gloriam conciliare solita
Adeste quaeso, dicite vestro patri hymnum.
Per quem mortales homines pariter obscurique
sunt clarique.

Nobiles ignobilesque Iovis magni voluntate sunt.
Facile enim extollit, facile etiam elatum deprimat:
Facile praclarum minuit, & obscurum auget:
Facileque corrigit pravum, & superbum attenuat
Iupiter altitonans, qui supremas ades incolit.
Audi intuens & auscultans, & iuste rege iudicia
Tu: Ego vero Persa vera tradam.

Non sane unum est contentionum genus, sed in terra
Sunt duo: alterum quidem probaverit sapiens,
Altera vituperio est digna. diversa autem sentientem animum
Nam hac bellum exitiosum, & discordiam concitat, (habent.
Noxia: nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem colunt molestant.
Alteram vero priorem genuit nox obscura,
Posuit vero ipsam Saturnius sublimis in aethere habitans
Terra in radicibus & inter homines, longe meliorem.
Hac quantumvis inertem, tamen ad opus excitat.
Alium enim quispiam intuens opere vacans
Divitem, & ipse festinat arare atque plantare,
Domumque recte gubernare. amulatur enim vicinum vicinus,
Ad divitias contendentes: bona ergo hac contentio hominibus.
Et figulus figulo succenset, & fabro faber,

Καὶ πῶχός πῶχῳ φθονέει, καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῶ.

ὦ Πέρση, σὺ ᾗ ταῦτα πεῶ ἐνικαίτθεο θυμῶ·
Μηδέ σ' ἔρις κακὸς χαρίῃ ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύχθῃ
Νεῖκε' ὀπιπλόοντ', ἀγορῆς ἐπακκὸν ἐόντῃ.

ὦ ῥη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεϊκέων τ' ἀγορέων τε, 30

ὦ πνι μὴ βίῃ ἐνδον ἐπηρεζανὸς κατακείται

ὦ ραῖῃ, τ' γαῖα φέρει, Δημήτερ' ἀκτύν.

Τοῦ κεκορεσάμεν' νεῖκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δὲ σὺκέτι δούτερον ἔσται

ὦ δ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι Δακερινώμεθα νεῖκῃ 35

Γ' θείησι δίκαις, αἵτ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄρισται.

Ἡδὴ μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασάμεθ'· ἀλλὰ τε πολλὰ

Ἀρπαγῶν ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας

Δωροφάγας, οἳ τῷδε δίκῃ ἐθέλῃσι δικάσαι.

Νῆποι' ἔδ' ἴσασιν ὅσῳ πλεόν ἡμῖσι παντὸς, 40

Οὐδ' ὅσον ἐν μάλαχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Κρύψαντες γὰρ ἔχῃσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡμῶν ἐργάσαιτο,

ὦς τέ σέ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ αἰεργὸν ἐόντῃ.

Αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνὸς κατὰ θείο, 45

Ἔργα βοῶν δὲ ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἐκρύψε χολωσάμεν' φρεσὶν ἡσιν,

Ὅτ' ἡμῖν ἐξαπέτισε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.

Τὸν ἐκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ.

Κρύψε ᾗ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις εὖς παῖς Ἰαπετοῖο, 50

Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρος μνησθέντ'.

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία περπικέραυνον.

Τὸν ᾗ χολωσάμεν' προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδώς,

Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπλόους; 55

Σοί

Et mendiculus mendico invidet, & poëta poëta.

O Persa, tu vero hac tuo repone in animo:

Neg, malis gaudens contentio animum tuum ab opere abducatur,

Lites spectantem, concionum auditorem existentem.

Cura enim parva esse debet litiumque & fori.

Cui non est victus domi in annum repositus,

Æstate collectus, quem terra fert, Cereris munus.

Quo satiatus lites ac rixam moveas

De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius licebit

Sic facere: sed in posterum dirimamus controversiam

Rectis judiciis, qua ex Iove sunt optima.

Olim quidem hereditatem divisimus: alia autem multa

Rapiebas, valde demulcens reges

Donorum appetentes, qui hanc litem volunt iudicasse,

Stulti: neque sciunt quanto plus dimidium sit toto,

Neque quam magnum in malva & asphodelo bonum.

Occultarunt enim Dii victum hominibus.

Facile enim alioqui vel uno die tantum acquisivisses,

Vt in annum quoque satis haberes, etiam ociosus.

Statimque clavum quidem in summo poneres,

Opera vero bouum cessarent mulorumque laboriosorum.

Sed Iupiter abscondit iratus animo suo,

Quia ipsum decepit Prometheus versutus.

Quocirca hominibus machinatus est tristia mala.

Abscondit vero ignem: quem rursus egregius Iapeti filius

Surripuit ad hominum usum Iove à consulto

In cava ferula, fallens Iovem fulminibus gaudentem.

Huncque indignatus affatus est nubes cogens Iupiter:

Iapetionide omnium maxime versute,

Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis?

Σοί τ' αὐτὰ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσομένοισι.
 Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ὃ κεν ἅπαντες
 Τέρπωνται καὶ θυμὸν, ἐὼν κακὸν ἀμφαπαῶντες.

Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ἦφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅτι τάχιστα 60

Γαῖαν ὕδ' ἔφύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπων θέμεν αὐδ' ἰὺ
 Καὶ θένε, ἀθανάταις ἧ θεαῖς εἰς ὧπα εἴσκειν
 Παρθενικῆς καλὸν εἶδε ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνῃ,
 Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἰσὺν ὑφαίνειν·

Καὶ χάρειν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσίῳ Ἀφροδίτῃ, 65

Καὶ πόθον δρυαλέον, καὶ γιοιόρας μελεδῶνας·

Ἐν ᾧ θέμεν κυνέον τε νόον καὶ ὀπίκλοπον ἦθε

Ἑρμείῳ ἦνωγε Διόκτορον Ἀργειφόντῃ.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ὀπίθοντο Διὶ Κρονίῳ ἀνακτὶ.

Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις 70

Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω Διὶ βαλαῖς.

Ζῶτε ἧ καὶ κῆσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτες τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθώ

Ὅρμας χρυσείας ἔθεσαν χροῖ· ἀμφὶ ᾧ τῶγε

ὦραι καλλίχομοι σέφον ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι. 75

Πάντα ἧ οἱ χροῖ κῆσμον ἐφῆρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.

Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι Διόκτορ Ἀργειφόντης

Ψάδεά θ' αἰμυλίας τε λόγους καὶ ὀπίκλοπον ἦθε

Τόξε, Διὸς βαλῆσι βαρυκλύπας. ἐν δ' ἄρα φωνίῃ

Θῆκε θεῶν κήρυξ· ὀνόμηνε ᾧ τῶδε γυναικα 80

Πανδώρα· ὅππῃ πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπιὴν ἀμήχανον ἐξετέλεσεν,

Ἢς Ἐπιμηθεῖα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντῃ

Δῶρον ἄγοντα θεῶν ταχὺν ἄγγελον. Οὐδ' Ἐπιμηθεὺς 85

Ἐφρα-

Tam tibi ipsi magnum erit malum, quam posteris.
Ipsis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Oblectent animum, suum malum amplectentes.

Sic ait: risitque pater hominumque Deumque.
Vulcanum vero inclytum iussit quam celerrime
Terram aqua miscere, hominisque indere vocem,
Et robur, immortalibus vero Deabus facie similem reddere
Virginis pulchram formam peramabilem: at Minervam,
Opera docere, ingeniose telam texere:
Et venustatem circumfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium vehemens, & ornando corpori deditas curas:
Indere vero impudentem mentem, & fallaces mores
Mercurium iussit nuncium Argicidam.

Sic dixit. illi autem obtemperarunt Iovi Saturnio regi.

Moxque ex terra finxit inclytus Vulcanus

Virgini verecunda similem Iovis consiliis.

Cinxit vero & ornavit Dea casta Minerva.

Circum vero Charitesque Dea, & veneranda Suada,

Monilia aurea imposuerunt corpori. ipsam porro

Hora pulchricoma coronarunt floribus vernis.

Omnem vero illius corpori ornatum adaptavit Pallas Minerva.

At in pectore illi nuncius Argicida

Mendacia blandosque sermones, & dolosos mores

Condidit, Iovis consilio tonantis. sed nomen illi

Imposuit Deorum praco. appellavit autem mulierem hancce

Pandoram: quia omnes cœlestium domorum incolæ

Donum contulerunt, detrimentum hominibus industriis.

At postquam dotum perniciosum & inevitabilem absolvit,

Ad Epimethea misit pater inclytam Argicidam

Munus ferentem Deorum celerem nuncium. Neque Epimetheus

Ἐφράσασθ' ὥς οἱ εἶπε Προμηθεύς, μήποτε δῶρον
Δέξασθ' παρὲς Ζηνὸς ὀλυμπία, αἶψ' ἀπόπεμπειν
Ἐξοπίσω, μήτε τι κακὸν θνητοῖσι γλήττω.

Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.

Πεῖν μὲν γὰρ ζώσκον ὅππ' ἔχθρ' ἢ Φῦλ' ἀνθρώπων

90

Νόσφιν ἄτερ κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνου,

Νέσων τ' ὄρκαλέων, αὐτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.

Λῖψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γηροσύνην.

Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρας πίθ' ἀμέγα πῶμ' ἀφελῶσθε

Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ.

95

Μένη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισι

ἔνδον ἐμιμνε πίθ' ὑπὸ χείλεσιν, ἔδ' ἐθύραζε

Ἐξέπλη. πρῶτον γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,

[Αἰγιόχῃ βαλῆσι Διὸς νεφεληγερέτῃ.]

Ἀλλὰ ἣ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.

100

Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δ' θάλασσα.

Νέστοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἢ δ' ὅππ' ἢ νυκτὶ

Αὐτόμαται φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσι

Σιγῇ· ἐπεὶ φωνίῳ ἐξείλετο μὴδέτα Ζεὺς.

Οὕτως ἔτι περ ἐστὶ Διὸς νόον ἐξαλέασθ'.

105

Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω

Εὖ καὶ ὅππ' ἂν ἀμείψω· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,

Χρύσεον μὲν πρῶτα γλήθ' ἀμερόπων ἀνθρώπων

Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.

110

Οἱ μὲν ὅππ' ἔκρον ἦσαν, ὅτ' ἔργον ἔμβασιλάν.

Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,

Νόσφιν ἄτερ πόνων καὶ οἰζύν· ἔδ' ἐπὶ δειλὸν

Γῆρας ἐπλῶ· αἰεὶ δ' ἢ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι

Τέρεοντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἐκποσθ' ἀπάντων,

115

Ἀφνειοί

*Cogitavit quod illi praecepisset Prometheus, ne quando munus
Susciperet à Iove Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus eveniret.*

Verum ille recepto eo, cum jam malum haberet, sensit.

Prius namque in terra vivebant homines

Sine malis, & sine difficili labore,

Morbisque molestis, qui hominibus senectam asserunt.

Statim enim in afflictione mortales consenescent.

Sed mulier manibus, rasis magnum operculum cum dimovisset,

Dispersit, hominibus autem immisit curas graves.

Sola vero illic spes infracta in domo

Intus mansit, dolii sub labris, neque foras

Evolavit. prius enim iniecit operculum dolii,

[Ægiuchi consilio Iovis nubes cogentis.]

Alia vero innumera mala inter homines errant.

Plena enim terra est malis, plenumque mare.

Morbi autem hominibus tam interdum quam noctu

Ultro oberrant, mala mortalibus ferentes

Tacite: nam vocem exemit prudens Iupiter.

Sic nequaquam licet Iovis decretum evitare.

Caterum si voles, alium tibi sermonem paucis expediam

Belle ac scienter: tu vero precordiis insige tuis.

Vt simul nati sunt Dii, mortalesque homines,

Aureum primo genus variis linguis loquentium hominum

Dii fecerunt cœlestium domorum incolæ.

Et ii quidem sub Saturno erant, cum in cœlo regnaret:

Et ut Dii vivebant, securo animo pradi,

Plane absque laboribus & arumna: neque molesta

Senecta aderat: semper vero pedibus ac manibus sibi similes

Suaviter vivebant in convivii extra mala omnia,

Α'φνειοὶ μῆλοισι φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.
 Θνησκον δ' ὡς ὕπνω δεδμημένοι· ἐσθ' λαὸν ἢ πάντα
 Τοῖσιν ἔλω· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρ· αἶρεα
 Αὐτομάτῃ πολλὸν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελήμοι
 Ἦσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθ' λοῖσιν πολέεσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψεν,
 Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλης Διὰ βελαῖς
 Ἐσθ' λοί, Ὀπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 Οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 Ἡέρε· εὐσάμφοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
 Πλαττόμεναι καὶ τῷτο γέρας βασιλῆϊον ἔχον.

120

125

Δεύτερον αὖτε γῆ· πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
 Ἀργύρεον ποίησάν οὐλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 Χρυσέῳ ἔτε φύλῳ ἐναλίγκιον ἔτε νόημα.
 Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα πατρὶ· μητέρα κεδνὴ
 Ἐτρέφετ' αἰτάλλων μέγα νήπι· ὥ· ἐνὶ οἴκῳ·
 Ἀλλ' ὅταν ἡβήσῃ, καὶ ἡβης μέτρον ἴκητο
 Παιδείδιον ζώεσκον ὀπί· χρόνον, ἀλγέ· ἔχοντες
 Ἀφραδίαις. ὕβριν γὰρ αἰτάσθ' αὐτὸν σὺν ἐδιδύαντο
 Ἀλλήλων ἀπέχειν, ἔδ' αἰθ' ἀνάτρε· θεραπείην
 Ἡέελον, ἔδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ὀπί· βωμοῖς,
 Ἡ· θεμῖς ἀνθρώποισι κατ' ἡθεα. σὺ μὲν ἔπειτα
 Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε, χολάμεν· ἔνεκα πρᾶς
 Οὐκ ἐδίδεν μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὀλύμπον ἔχουσιν.

130

135

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψε,
 Τοὶ μὲν Ὀπιχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
 Δεύτεροι, ἀλλ' ἐμπης πρὶν καὶ τοῖσιν ὀπιθεῖ.
 Ζεὺς ἢ πατὴρ τρίτον ἄλλο γῆ· μερόπων ἀνθρώπων
 Χάλκειον ποίησ', σὺν δ' ὀργυρῷ ἔδ' ἐν ὁμοῖον,
 Ἐκ μελιχῶν, δεινὸν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἀρη·

140

145

Ἐργ'

Abundantes pomis cari beatis diis.

Moriebantur autem ceu somno obruti : bona vero omnia

Illis erant : fructum autem ferebat fertile arvom

Sponte sua multumque & copiosum : ipsique ultro

Quieti partis fruebantur. cum bonus multis

Verum postquam hoc genus terra abscondit,

Ii quidem daemones facti sunt Iovis magni consilio

Boni, in terris versantes, custodes mortalium hominum:

Qui quidem observant & iusta & prava opera,

Aëre induti, passim oberrantes per terram,

Opum datores. atque hanc regiam dignitatem consecuti sunt.

Secundum inde genus multo deterius postea

Argenteum fecerunt caelestium domorum incola,

Aureo neque corporis habitu simile, neque ingenio.

Sed centum annis puer apud matrem sedulam

Nutriebatur crescens valde rudis domi suae:

Cum vero adolevisset, & ad pubertatem venisset,

Pauxillum vivebant ad tempus, dolores habentes:

Ob stultitias. injuriam enim pravam non poterant

A se mutuo abstinere, neque Deos colere

Volebant, neque sacrificare beatorum sacris in aris,

Vt fas hominibus ex more. Hos quidem deinde

Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores

Non dabant beatis Diis, qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultavit,

Hi quidem terrestres beati mortales vocantur

Secundi: sed tamen honor etiam hos sequitur.

Iupiter vero pater tertium aliud genus varie loquentium hominum

Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,

E fraxinis, vehemens & robustum: quibus Martis

Ἔργ' ἔμελε σπνόμεναι καὶ ὕβριες· ἔδ' ἐπὶ σῖτον
 Ἡΐδιον, ἀλλ' αἰδάμαντο ἔχον κρατερόφρονα θυμόν
 Ἀπλάστοι· μεγάλη ἢ βίη καὶ χεῖρες ἀάπτοι
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅττι σβαροῖς μελέεσσιν.
 Τοῖς δ' ἰὼ χάλκεα μὲν τόλχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι, 150
 Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο· μέλας δ' ὅκ' ἔσκε σίδηρος.
 Καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμνύτες
 Βῆσαν ἐς ὠρώμεναι δόμον κλυεῖν Αἶδαο,
 Νώνυμοι· θάνατο δ' ἢ καὶ ἐκπαύλως περ ἐόντας
 Εἴλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάσμα ἡελίοιο. 155

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸτο γῆρας καὶ γαῖα κάλυψεν,
 Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ὅττι χθονὶ πελυβοειρή
 Ζῶς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
 Ἄνδρῶν ἡρώων θείον γῆρας, οἳ καλέονται
 Ἡμίθεοι· πρεσβυτέρη γῆρας κατ' ἀπείρονα γαῖαν. 160
 Καὶ σὺ μὲν πόλεμος τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή,
 Τὸς μὲν ἐφ' ἐπὶ ἀπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
 ὦλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο·
 Τὸς δ' ἢ καὶ ἐν νῆεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἔνεκ' ἠυκρόμοιο. 165
 Ἐνθ' ἦτοι σὺ μὲν θανάτῳ τέλει ἀμφεκάλυψε.
 Τοῖς δ' ἰὼ δόχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἦθε' ὀπάσας·
 Ζῶς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
 Τῆλ' ἀπ' ἀθανάτων τοῖσι Κρόνῳ ἐμβασιλεύει.
 Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμόν ἔχοντες 170
 Ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὠκεανὸν βαθυδύνῳ
 Οὐβιοὶ ἥρωες· τοῖσιν μελιθεῖα καρπὸν
 Τρεῖς ἔτεον θάλλοντα φέρει Ζεῖδωρος ἄρρεα.

Μηκέτ' ἐπεὶ ὦφειλον ἐγὼ πέμπησι μελῆναι
 Ἄνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρὸς θεοὺς θανεῖν ἢ ἐπειτα γῆρας. 175
 Νῦν

Opera cura erant luctuosa, ac injuria: neque ullum cibum
Edebant, sed ex adamante habebant durum animum
Inconditi: magna vero vis & manus invicta
Ex humeris nascebantur in validis membris.

His erant anea arma, aneae domus:
Ære vero operabantur: nigrum enim nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus suis interfecti,
Descenderunt tenebricosam in domum horribilis Plutonis
Ignobiles: mors vero, tametsi terribiles essent,
Invasit atra, splendidumque liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum aliud quartum in terra multorum alumna
Iupiter Saturnius fecit justius & melius,
Virorum heroium divinum genus, qui vocantur
Semidei, priore ætate, per immensam terram.
Hos quoque bellumque malum & pugna gravis,
Alios quidem ad septem portas habentes Thebas, Cadmeam
Perdedit pugnantes propter opes Oedipi; (terram,
Alios vero in navibus per ingentem maris vastitatem
Ad Trojam ducens, Helena gratia pulchricoma:
Vbi mors quoque oppressit ipsos.

Iis autem seorsum ab hominibus vitam & sedem tribuens
Iupiter Saturnius pater constituit eos ad terræ fines.
Procul ab immortalibus Saturnus horum Rex est.
Et ii quidem habitant securum animum habentes
In beatorum insulis, juxta Oceanum profundum,
Felices heroës: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert sæcunda tellus.

O utinam ego quinto non interesssem
Hominum generi, sed aut mortuus essem prius, aut postea natus.

Nunc

Νῦν γὰρ δὴ γῆϛ ἐσισιδήρεον· ἔδ' ἐ ποτ' ἤμαρ
 Παύσονται καμάτε καὶ οἰζύϛ, ἔδ' ἐ πινύκλωρ
 Φθειρόμενοι· χαλεπὰς ἧ θεοὶ δώσασι μερίμνας.
 Ἀλλ' ἐμπης καὶ τοῖσι μεμίζετ' ἐὼς λάκα κακοῖσιν.
 Ζῶς δ' ὀλέσθ' καὶ τὸ γῆϛ μερόπων ἀνθρώπων, 180
 Εὐτ' ἀν' γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
 Οὐδ' ἐ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϛ, ἔδ' ἐ π παῖδες,
 Οὐδ' ἐ ξεῖν ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρῳ ἑταίρῳ,
 Οὐδ' ἐ κασίγνητ' φίλῳ ἔσσετ', ὥς τὸ πατρ' περ·
 Αἰψὰ ἧ θ' ἡμερόσκοπος ἀπμήσασι τοκῆας. 185
 Μέμψονται δ' ἄρα σὺν χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσιν
 Σχέτλιοι, ἔδ' ἐ θεῶν ὅπιν εἰδότες. ἔδ' ἐ μὲν οἷγε
 Γηρογίνεσσιν τοκόσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
 Χειροδίκαί. ἔτερϛ δ' ἑτέρῃ πόλιν ἐξαλαπίεζ'·
 Οὐδ' ἐ πὶς δόρυκ' χάρις ἔσσετ', ἔτε δικάϊα, 190
 Οὐτ' ἀγαθῶ. μᾶλλον ἧ κακῶν ῥεκήϊρε καὶ ὕβριν
 Ἀνέρε' ἀπμήσασιν. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς
 Οὐκ ἔσται. βλάβη δ' ὀκακὸς τ' ἀρεῖονα φῶτα,
 Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅπῃ δ' ὄρεον ὁμείτ'·
 Ζῆλῳ δ' ἀνθρώποιζιν οἰζυροῖσιν ἅπασιν 195
 Δυσκέλαδ' κακὸς χαρ' ὁμαρτήσιν συγερῶπης.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλύμπῳ ἀπὸ χθονὸς Δίρυοδείης,
 Λόκοῖσιν φάρεσσιν καλυψαμένῳ χροῶ καλόν,
 Ἀθανάτων μὲν φῦλ' ἴτιν, πρὸς λιπόντ' ἀνθρώπων,
 Αἰδῶς καὶ Νέμεσις. τὰ ἧ λείφετ' ἀλγέα λυγρὰ 200
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακῶ δ' ὅτ' ἔσσετ' ἀλκή.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεύσ' ἐρέω φρονέεσσι καὶ αὐτοῖς.
 Ὡδ' ἱρήξ' ὠροσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
 Τ' ψι μάλ' ἐν νεφέεσσιν φέρων ὀνύχεσσιν μεμαρπώς.
 Ἡδ' ἐλεῖν, γναμπήσοι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσιν, 205

Μύρετο.

Nunc enim genus est ferreum : neque unquam aut die
Quiescent a labore & miseria , aut nocte
Corrupti : graves vero Dii dabunt curas.
Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis.
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentiū hominū,
Quum vix nati canescant.
Neque pater cum liberis concordat , neque liberi patri,
Neque hospes cum hospite , neque amicus cum amico,
Neque frater amicus erit , ut antehac :
Celeriter vero senescentes contumelia afficient parentes.
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis
Impii , neque Deorum vindictam veriti. neque hi sane
Senibus parentibus educationis premia reddent,
Violenti. alter vero alterius civitatem diripiet.
Neque ulla pii gratia erit , neque iusti,
Neque boni. magis vero maleficum & injurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Non erit. Ledetque malus meliorem virum,
Verbis iniustis alloquens , pejerabit vero.
Livor autem homines miseros omnes
Malos rumores spargens malis gaudens comitabitur invisus
Tum demum ad cælum a terra spatiosa, (vultu.
Candidis vestibus tecta corpus pulchrum ,
Ad deos ibant , relictis hominibus,
Pudor & Nemesis. relinquentur autem dolores graves
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.

Sed nunc fabulam regibus narrabo quamvis ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est lusciniā canoram,
Alte in nubibus ferens unguibus correptam.
Illa vero misere , curvis confixa unguibus,

Μύρετο. τίω δ' ὅγ' ὀπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·

Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχῃ νύ σε πολλὸν δρείων.

Τῇ δ' εἰς, ἥ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω, καὶ αἰοιδὸν ἔσσω.

Δείπνον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσμαι, ἢ ἐμεθήσω.

Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀνὴφερίζειν· 210

Νίκης τε φέρεται, πρὸς τ' αἰχρῶσιν ἄλγεα πάχῃ.

Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρήξ, ταυυσίπτερο δρενις.

ὦ Πέρση σὺ δ' ἄκχε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε.

Υβρις γάρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶ. ἔδ' ἐμὴν ἐσθλὸς

Ῥηϊδίως φερέμεν δυνάαται, βαρύνθ' δέ θ' ὑπ' αὐτῆς, 215

Ἐγκύρως αἵτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν

Κρείσσων ἐς ταῖ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριτος ἴχῃ,

Ἐς τέλος ἐξελεῖσθαι· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Αὐτίκα γὰρ τέχευ' ὄρετο ἅμα σκολιῇσι δίκησιν.

Τῆς ἣ Δίκης ῥόθ' ἐλκομένης ἥ κ' ἄνδρες ἄγωσι 220

Δωροφάγῳ, σκολιαῖς ἣ δίκαις κείνωσι θέμιστας.

Ἡ δ' ἔπεται κλαίεσθαι πόλιν τε καὶ ἥθεα λαῶν,

Ἡέρεε ἑσταμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,

Οἳ τέ μιν ἐξελάσωσι, καὶ σὺν ἰθεῖαν ἔνειμαν.

Οἳ ἣ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδῶσιν 225

Ἰθείας, καὶ μὴ τι παρεκβαίνουσι δικάϊα,

Τοῖσι τέτληε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθρῶσιν ἐν αὐτῇ·

Εἰρῶν δ' ἀνὰ γλῶσσαν κροτέσθ' ἔδ' ἐπὶ αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται δῖοντα Ζεὺς,

Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπιδεῖ, 230

Οὐδ' αἵτη· θαλίσκῃ μεμηλότα ἔργα νέμονται.

Τοῖσι φέρῃ μὲν γαῖα πολὺν βίον· ἔρρεσι ἣ δρυς

Ἄκρη μὲν τε φέρῃ βαλαίνης, μέσση ἣ μελίσσης·

Εἰροπῶν δ' οἷες μαλκοῖς καταβεβρίθασιν·

Τίκτεσιν ἣ γυναικες εὐοικῶτα τέκνα γονῶσιν· 235

Lugebat : eam autem ille imperiose compellavit.

Infelix , quid strepis ? habet te multo fortior.

Hac vadis , qua te duco , licet sis cantatrix.

Utrum vero libet , vel epulabor te , vel dimittam.

Imprudens autē , quicumq; voluerit cū potentioribus contendere :

Quippe victoria privatur , & præter convitia dolores patitur.

Sic ait velox accipiter , latis alis prædita avis.

O Persa , tu vero cole iustitiam , neque injuriam sōve.

Injuria enim perniciosa est tenui homini . nam nec dives

Facile ferre eam potest , gravaturque ab ipsa ,

Quoties in damna incidit . Via vero altera perveniendi

Melior ad justa : Iustitia enim injuriam vincit

Ad finem progressa : stultus vero malo suo discit .

Continuo enim sequitur perjurium injusta iudicia .

Iustitia vero fremitus tracta quocunque viri duxerint

Donis corrupti . pravis postquam sententiis deciderunt res .

Hac vero sequitur deflens urbemque & sedes populorum ,

Aëre induta , malum hominibus adferens ,

Quique ipsam expellere solent , neq; rectam ferunt sententiam .

At qui jura tam peregrinis quam civibus reddunt

Recta , neque à justo quicquam exorbitant ,

Iis floret urbs , populi que florent in ipsa :

Pax vero per terram alma , neque unquam ipsis

Molestum bellum immittit late cernens Iupiter ,

Nec unquam justos infestat homines fames ,

Neque noxa : convivia autem celebrant .

Fert quippe iis terra multū victum : in montibus vero quercus

Summa quidem fert glandes , media vero apes :

Lanigera autem oves velleribus onusta sunt :

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos :

Θάλασσαν δ' ἀγαθοῖσι Δαμπερές· ἔδ' ὅππ' ἠνῶν
 Νείσσονται· καρπὸν ᾗ Φέρει Ζεῖδωρ· ἄρ' ἔρχε.
 Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ, καὶ χέτλια ἔργα,
 Τοῖσδε δίκῃ Κρονίδης τεκμαίρεται δ' ὀρύσσει Ζεὺς.
 Πολλὰκι καὶ ξύμπασα πόλιν κακῶ ἀνδρὸς ἀπήνυρε 240
 Ὅστις αἰλιτσαίνει, καὶ ἀτασθαλα μηχανάσεται.
 Τοῖσιν δ' ἔρξανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
 Λιμὸν ὁμῶ καὶ λοιμὸν· ἀποφθινύθῃσι ᾗ λαοί·
 Οὐδὲ γυναιῖκες τίκυσιν· μινύθῃσι ᾗ οἴκησι,
 Ζηνὸς φρεσμοσιώησιν Ὀλυμπίῃς· ἄλλοτε δ' αὖτε 245
 Ἡ τῶν γε σφαγτὸν ὀρυὼ ἀπώλεσεν, ἥ τότε τείχεσθαι,
 Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίννυται αὐτῶν.

Ὡ βασιλεῖς, ὑμεῖς ᾗ κατὰφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
 Τίωδε δίκῃν· ἔγνω γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἑόντες
 Ἀθάνατοι λάσσαν, ὅσοι σκολιῇσι δίκησι 250
 Ἀλλήλους τείβῃσι, θεῶν ὅπιν οὐκ αἰλέοντες.
 Τεῖς γὰρ μύριοι εἰσὶν ὅππ' ἡ χθονὶ πελυβοειρή
 Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 Οἳ ῥα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 Ἡ ἔρχε ἑσάμηνιοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἴαν. 255
 Ἡ δέ τε παρθένησιν ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαῖα,
 Κυδρὴ τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 Καὶ ῥ' ὅπότε ἄν τις μιν βλάπῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
 Αὐτίκα παρὲς Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι,
 Γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκον νόον· ὅφρ' ἀποτίσῃ 260
 Δήμησιν αἰτασθαλίας βασιλῆων, οἳ λυγρὰ νοδύντες
 Ἀλλή περ κλίνουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
 Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰδυέετε μύθους,
 Δωροφάγοι, σκολιῶν ᾗ δικῶν ὅππ' ἀπείχου λάθεσθε.
 Οἳ αὐτὰ κακὰ τῶν χεῖρ' ἀνῆλθ' ἄλλω κακὰ τῶν χεῖρ'· 265
 Ἡ ᾗ

Florantque bonis perpetuo : neque navibus
Iter faciunt : fructum vero profert fecundus ager.
Quibus vero injuria pernicioſa cura eſt , pravaque opera ,
Iis poenam Saturnius parat late cernens Iupiter.
Sapeque univerſa civitas malum ob virum punitur ,
Qui peccat , & iniqua machinatur.
Illis autem calitus magnum importare ſolet malum Saturnius ,
Famem ſimul & peſtem ; intereunt vero populi ;
Neque mulieres pariunt ; intereunt familia ,
Iovis Olympii conſilio. interdum vero rurfus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
Aut naves in ponto Saturnius punit ipſorum.
O reges , vos autem conſiderate etiam ipſi
Poenam hanc. prope enim inter homines verſantes
Dii vident , quotquot pravis judiciis
Se mutuo atterunt , Deorum vindictam non curantes.
Ter enim decies mille ſunt in terra multorum altrice ,
Dii Iovis, cuſtodes mortalium hominum :
Qui judicia obſervant , & prava opera ,
Aëre induiti , paſſim oberrantes per terram.
Virgo autem eſt Juſtitia , Iove prognata ,
Auguſta & veneranda Diis qui cœlum habent.
Et certe , cum quis ipſam impie contumelia afficiens ,
Statim apud Iovem patrem conſidens Saturnium ,
Queritur hominum iniquitatem : ut luat
Populus peccata regum , qui prava cogitantes
Alio inflectunt ius , injuſte ſententiam pronuntiantes.
Hæc caventes , ô reges , corrigite ea qua dicitis ,
Donivori , injuſtorumque iudiciorum prorsus oblivifcamini.
Sibi ipſi mala fabricatur vir alii mala fabricans :

Ἡ δὲ κακὴ βελὴ τῷ βελοῦσιν κακίστη.

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός, καὶ πάντα νοήσας,

Καὶ νῦν ταῦτ', αἶψ' ἐθέλῃσ', ὀπιδέρκεται· ἔδ' ἐλήθη

Οἴῳ δὴ καὶ τῷδε δίκῳ πόλις ἐντὸς ἔεργα.

Νῦν δὲ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος

270

Εἴῳ, μὴτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν, ἄνδρα δίκαιον

Ἐμμεῖναι, εἰ μείζω γε δίκῳ ἀδίκωτερος ἔξ'.

Ἀλλὰ ταῦτ' ἔπω ἑολπα τελεῖν Δία περπιέρανον.

ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μὲν Φρεσὶ βάλῃς σῆσιν,

Καὶ νῦν δίκης ἐπάκβε, βίης δὲ ὀπιλήθεο πάμπαν.

275

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.

Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετενοῖς,

Ἐοθεῖν ἀλλήλους, ἐπεὶ ἔδίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.

Ἀνθρώποισι δὲ ἔδωκε δίκῳ, ἣ πολλὸν αἰεῖται

Γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν

280

Γινώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ ὀρύσσει Ζεὺς·

Ὅς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ὀπίσθον ὁμόσας

Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκῳ βλάψας, νήκεσιν αἰαόσθῃ,

Τῷ δέ τ' αἰμαυροτέρῃ γῆρῃ μετόπιθε λείλειπαι·

Ἄνδρὸς δὲ δόρυ γῆρῃ μετόπιθεν αἰμείνων.

285

Σοὶ δὲ ἐγὼ ἐοῦ λαὸν ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.

Τῷ μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθ'.

Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δὲ ἐγγύθι ναίει.

Τῆς δὲ ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ παρπάροιθεν ἔθηκαν

Ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρεσι οἶμος ἐπ' αὐτῷ,

290

Καὶ τευχὺς τὰ πρῶτον ἐπὶ δὲ εἰς ἄκρον ἵκηται,

Ῥηϊδίῃ δὲ ἤπειτα πέλει, χαλεπὴ περ ἔσται.

Οὗτος μὲν πανάρετος ὅς αὐτὸς πάντα νοήσῃ,

[Φρεσὶ μὲν ταῦτ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν αἰμείνω.]

Ἐὐλόος δὲ αὐτὸς καὶ κύνες, ὅς δ' εἰπὸν ἡ πῆχηται.

295

ὅς

Malumque consilium consultori pessimum.

Omnia videns Iovis oculus, omniaque intelligens,

Et hac (siquidem vult) inspicit: neque ipsum latet

Qualenam hoc quoque iudicium civitas intus exerceat.

Ego porro nec ipse nunc inter homines justus

Sim, nec meus filius: quando malum est, justum

Esse, siquidem plus juris injustior habebit.

Sed hac nondum arbitror facturum Iovem fulmine gaudentē.

O Persa, ceterum tu hac in animo tuo repone,

Et iustitia quidē obtempera, violentia vero obliviscere prorsus.

Namque hanc hominibus legem posuit Saturnius.

Piscibus quidem & feris & avibus volucribus;

Se mutuo ut devorent, quandoquidem iustitia carent.

Hominibus autem dedit iustitiam, qua multo optima

Est. Si quis enim velit vera in publico dicere

Qua novit, ei opes largitur late videns Iupiter:

Qui vero testimoniis volens pejerans

Mentietur, iustitiam impediens, sine spe remedii leditur,

Atque ejus magis decolor posteritas postea relinquitur:

Viri autem iusti posterior apud posteros illustrior.

Ceterum tibi ego bene cupiens dicam, stultissime Persa.

Malitiam quidem cumulatim etiam capere

Facile est: brevis quippe via est, & in proximo habitat.

Ante virtutem vero sudorem Dii posuerunt

Immortales. longa vero atque ardua via est ad ipsam,

Primumque aspera: ubi vero ad summum veneris,

Facilis deinceps est, quantumvis difficilis fuerit.

Ille quidem optimus est, qui ipse in omnibus sapit,

[Cogitans quaecunque dein & ad finem usque sint meliora.]

Sed & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.

Ὅς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλ' ἀκχών
 Ἐν θυμῷ βάλληται, ὃδ' αὖτ' ἀχρήϊ' αἰνῆρ.
 Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημύ' αἰὲν ἐφείμῃς
 Ἐργάζεσθαι, Πέρση, δῖον γῆ' ὄφρα σε λιμὸς
 Ἐχθαίρῃ, Φιλέῃ ᾗ εὐσέφαν' Δημήτηρ
 Αἰδοίῃ, βιότῃ ᾗ τελὺ πῖμπλησι καλιῶ.
 Λιμὸς γάρ τοι πᾶμπαν ἀεργῷ σύμφορ' ἀνδρῶν.
 Τῷ ᾗ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄνδρες, ὅς κεν ἀεργὸς
 Ζῶῃ, κηφήνεας κροθύροις ἵκελ' ὀρμῶν,
 Οἳ τε μελισσῶν κάμαλον τρύχασιν ἀεργοὶ
 Ἐθούλῃς· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω μέτρα κρομεῖν,
 Ὡς κέ τοι ὠραίς βιότῃ πλήθωσι καλιαί.
 Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
 Καί τ' ἐργαζόμεν' πολὺ φίλτερον αἰθανάποισιν
 Ἔσσειαι ἢ δὲ βροτοῖς. μάλα γ' εὐχέσθιν ἀεργός.
 Ἔργον δ' ἔδ' ἐν ὄνειδ' ἔργῃ δέ τ' ὄνειδ' ἔργον.
 Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσῃ ἀεργός
 Πλῆθύνει· πλῆθ' ὅτ' ἄρετ' ἔχει καὶ κῦδ' ὀπιθεῖ.
 Δαίμονι δ' οἷ' ἔηοθα. τὸ ἐργάζεσθαι αἰμεινον,
 Εἴ κεν ἀπ' ἀλκοῖων κλεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
 Εἰς ἔργον τρέψας, μελεῖαι βίῃ ὥς σε κελεύω.
 Αἰδώς δ' ὅτ' ἀγαθὴ κεχρημύον ἄνδρα κημίζει·
 Αἰδώς ἢ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἢ δ' ὀνίνησι.
 Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῳ, θάρσ' ᾗ πρὸς ὄλβον.
 Χρήματα δ' ἔχ' ἀρπακτα· θεόσδοτα πολλὸν αἰμείνω.
 Εἰ γάρ τις καὶ χηρὸς βίῃ μέγαν ὄλβον ἔληται,
 ἢ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης ληΐσεται, (οἷά τε πολλὰ
 Γίνεται, ὅτ' ἂν δὴ κέρδ' ἔχ' ἄνθρωπος ἐξαπατήσῃ
 Ἀνθρώπων, αἰδὼ δέ τ' ἀναιδείῃ καλοπαΐζῃ)
 Ῥεῖά τέ μιν μαυρεῖσι θεοὶ, μινύθουσι ᾗ οἴκῳ

300

305

310

315

320

325

ἄνδρα

*Qui vero nec sibi sapit, neque alii parere
In animum inducit, ille contra homo inutilis est.
Verum tu nostri semper praecepti memor,
Operare, ô Persa, divinum genus, ut te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque semper ignavo comes est viro.
Hunc vero & Dii oderunt, & homines, quicumque otiosus
Vivit, fucis aculeo carentibus similis cupiditate.
Qui apum laborem absument otiosi,
Vorantes: tibi vero opera decentia obire gratum sit,
Ut tibi aestate collecto victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri evadunt divites & opulenti.
Et laborans, multo etiam carior jam immortalibus
Eris ac hominibus. valde enim oderunt otiosos.
Operari autem non est dedecus, sed ignavia dedecus est.
Quodsi laboraveris, mox te amulabitur & otiosus
Ditescentem: divitias vero virtus & gloria comitatur.
Deo autem similis fueris. Laborare inquam melius,
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus convertens, de victu sis sollicitus sicut te jubeo.
Pudor autem non bonus egenum hominem tenet:
Pudor qui hominibus valde & obest & prodest.
Pudor quidē ad paupertatē, audacia vero (ducit) ad divitias.
Opes vero non rapienda: divinitus data multo meliores.
Si quis namque & manu per vim magnas opes paraverit,
Aut lingua pradatus fuerit, (qualia multa
Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia vicerit)
Facile & illum pessum dant Dii, extinguuntur vero familia*

Ἀνέρε τῷ, παῦρον δέ τ' ὅππ' χρόνον ἔλθῃ ὀπηδεῖ.
 Ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέττω ὅς τε ξεινον κακὸν ἔρξῃ.
 Ὅς τε κασιγνήτοιο ἐῷ ἀνὰ δέμνια βαίνοι
 Κρυπταδῆς δ' ἴνῃς ἀλόχευ, παρκαίει καὶ ῥέζων.
 Ὅς τέ τ' αὖ ἀφραδῆς ἀλὶ αἰνέται ὄρφανὰ τέκνα. 330
 Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῶ ὅππ' γήραθ' ἔδω
 Νεικείη χαλεποῖσι καταπτόμεθ' ἐπέεσσιν.
 Τῷ δ' ἡ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίετα, ἐς ἣν πελώριον
 ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν αἰμοιβήν.
 Ἀλλὰ σὺ τ' μὲν πᾶμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν, 335
 Καδδωῖαμιν δ' ἔρδειν ἱερ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 Ἀγνώς ἢ καθαρῶς, ὅππ' δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν.
 Ἄλλοτε δ' ἡ σπονδῆς θυέεσσι τε ἰλάσκεοθ',
 Ἡ' μὲν ὅτ' ἀνάζη, ἢ ὅταν φαίῃ ἱερὸν ἔλθῃ.
 Ὡς κέ τοι ἴλαον κροδίω ἢ θυμὸν ἔχωσιν. 340
 Ὅφρ' ἄλλων ὦνῃ κληῖρον, μὴ τ' ἐόν ἄλλῃ.
 Τὸν φιλέοντ' ὅππ' δαῖτα καλεῖν, τ' δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
 Τὸν ἢ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγνώθι ναίει.
 Εἰ γάρ τοι καὶ χρεῖμ' ἐχώρειον ἄλλο φρήτιν,
 Γείτονες ἄζωσι ἐκίον, ζώσαντο ἢ πηοί. 345
 Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσπον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
 Ἐμμορέ τοι πμῆς ὅστ' ἔμμορε γείτονθ' ἐόλῃ.
 Οὐδ' ἂν βῆς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
 Εὖ μὲν μετρεῖοθ' ὅτ' ἀγείτονθ', ὅτ' ἀποδῆναι,
 Αὐτῷ τῷ μέτρω, καὶ λώϊον, αἴ κε διώηαι. 350
 Ὡς ἂν χρητίζων, καὶ ἐς ὕπερον ἄρκιον ὄρης.
 Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσ' αἴτησιν.
 Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ περιστόνῃ περισσῆναι,
 Καὶ δόμῳ ὅσκειν δῶ, καὶ μὴ δόμῳ ὅσκειν μὴ δῶ.
 Δώτῃ μὲν τις ἔδωκεν, ἀδῶτῃ δ' ἔπειτα ἔδωκεν. 355

Viri talis : exiguum ad tempus divitiæ adsunt.

Par committit delictum, & qui supplicem & qui hospitem ma-

Quique fratris sui cubilia ascenderit, (lo afficiet :

Furtivi causa concubitus uxoris, scelerata patrans :

Quique mala cuiuspiam fraude deceperit orphanos liberos :

Quique parentem senem misera in senectute

Probris affecerit, gravibus incessens verbis :

Huic certe Iupiter irascitur. ad extremum verò

Pro operibus iniquis gravem exhibet talionem.

Verum tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum.

Pro facultate autem sacra facito immortalibus Diis

Caste & pure nitidaque femora adole.

Interdum certe libaminibus atque hostiis placa,

Et quando cubitum ieris, & quando matutinū tempus venerit :

Vt benevolum erga te cor atque animum habeant ;

Vt aliorum emas agrum. non tuum alius .

Amicum ad convivium vocato, inimicum vero relinque.

Eum vero potissimum vocato, quicumque te prope habitat.

Si enim tibi aliquod negotium rusticum inexpectatū eveniat,

Vicini discincti accurrunt, cinguntur autem cognati.

Noxa tam magna est malus vicinus, quantū bonus commodū.

Nactus est rem bonam, quicumque nactus est vicinum bonum.

Neque bos interierit, nisi vicinus malus sit.

Recte quidem à vicino mutuum accipe, recteque redde,

Eadem mensura, & amplius, si quidem possis :

Vt indigens etiam in posterum promptum invenias.

Ne mala lucra captes : mala lucra equalia damnis.

Amantem te ama, & invisentem invise.

Et da ei qui dederit, neque da qui non dederit.

Datori namque est qui dat, non danti vero nemo dare solet.

Δῶς ἀγαθὴν, ἄρπαξ ἣ κακὴν, θανάτοιο δότειρα.
 Ὅς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅγε καὶ μέγα δοίη,
 Χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τέρπεται ὃν κτ' θυμόν.
 Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἔληται, ἀναιδείῃφι πιθήσας,
 Καί τε σμικρὸν ἔόν, τότε ἐπάχυνωσεν φίλον κῆρ. 360
 Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ᾗ σμικρῷ κατὰ θεῖο,
 Καὶ θαμὰ τῷ ἔρδοις, τάχα κεν μέγα ἢ τὸ γρόϊο.
 Ὅς δ' ἐπ' εὐνῇ φέρει, ὃδ' αἰλύξεται αἰθοπα λιμόν.
 Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατὰ κείμενον ἀνέρεα κήδε.
 Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερόν τὸ θύρηφι. 365
 Ἐὖ λὸν μὲν, παρεόντι ᾧ ἐλέσθ' πῆμα ἣ θυμῷ,
 Χρηΐζειν ἀπεόντι ᾧ, ἃ σε φράζεσθ' ἄνωγα.
 Ἀρχομένης ἣ πίθου καὶ λήγοντι ᾧ καρέσας,
 Μεσούθι φείδεσθ'· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμῷ φειδῶ.
 Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῷ ᾧ ἄρκει ᾧ ἔσω. 370
 Καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ᾗ μάρτυρα θεῶς.
 Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπίστῳ ὤλεσαν ἄνδρες.
 Μηδὲ γυνή σε νόον πυροσῶλ ᾧ ἐξαπατάτω,
 Αἰμύλα κωτίλασσα, τίλῳ διφῶσα καλιῶ.
 Ὅς ἣ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτησι. 375
 Μυνοχρῆς ἣ παῖς σώζοι πατρῷον οἶκον
 Φερβέμεν· ὥς γ' ὅπως ᾧ ἀέξεται ἐν μεγάροις.
 Γηραιὸς ἣ θάνοις ἔτερον παῖδ' ἐκκαταλείπων.
 Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεασι πύροι Ζεὺς ἄσπελον ὄλεον.
 Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη μείζων δ' ᾗ πιθήκη 380
 Σοὶ δ' εἰ πᾶσι θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῇσι,
 ὧδ' ἔρδειν. ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθ'·
 Πληϊάδων Ἀτλαγμέων ᾗ πελομενῶν,
 Ἀρχεῖν ἀμνητοῦ· θρότοιο ἣ, δυασομενῶν.
 Αἰδὴ τοι νύκτας τε ἢ ἡμέρας πεσασσέμεναι

Donatio bona, rapina vero mala atque lethifera.
Quicumque etenim vir libens dat, etsi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur suo in animo.
Qui vero libens rapuerit, impudentia fretus,
Quamvis id sit exiguum, tamen cruciat suum animum.
Siquidem enim parvum parvo addideris,
Et frequenter istud feceris, mox magnum & hoc evaserit.
Qui vero partis adjicit, is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repositum est, hominē sollicitum habet.
Domi melius esse: quoniam damno obnoxium quod foris est.
Bonum quidem, de presenti capere: noxa vero, animo
Egere absente: id quod te cogitare jubeo.
Quum relinitur dolium, & fere est epotum, saturare.
Medio parce: sera vero in fundo parcimonia.
Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto.
Credulitas pariter ac dissidentia perdunt homines.
Ne vero mulier te animo nates exornans decipiat,
Blande garriens, tuum inquirens sinum.
Qui namque mulieri confidit, confidit is furibus.
Unicus vero filius servavit paternam domum
Pascendo: ita enim opulentia crescet in adibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus prabuerit Iupiter ingentes opes.
Major autem plurium cura, major quoque accessio.
Tua vero si opes mens appetit in animo suo,
Sic facito. operamque opera subinde addito.
Pleiadibus Atlante natis exorientibus,
Incipe metere; arare vero, occidentibus.
Ha quidem noctesque & dies quadraginta

Latent:

Κεκρύφαται· αὐτὸς ᾧ ὠλεπλομήδ' ἐν αὐτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρτασομήοιο σιδήρε.

Οὗτος τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἳ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάωσ', οἳ τ' ἄγχεα βησθήεντα

Πόντος κυμαίνοντι· ἀπόπροθι πύονα χῶρον

390

Ναίωσιν. γυμνὸν ἀπείρειν, γυμνὸν ᾧ βοῶλειν,
Τυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὦρα πάντ' ἐθέληθαι

Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερι· ὥς τοι ἕκαστα

Ἄρει ἀέξεται, μή πως τὰ μετὰ ξὺ χαλίζων

Πτώσσης ἀλλοτρίης οἴκῃς, καὶ μηδὲν ἀνύσσης.

395

Ὡς κ' νῦν ἐπ' ἐμὴν ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι σὺν ᾧ ᾔδωσιν,

Οὐδ' ᾔπιμετρήσω. ἐργάζεσθαι, νήπιε Πέρση,

Ἔργα, ταῖτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραυντο·

Μὴ ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχέων,

Ζηλότης βίοτον καὶ γείτονας, οἳ δ' ἀμελῶσιν.

400

Δίς μὲν γὰρ κ' οἳ τρεῖς τάχα τούξεα· ἰὺ δ' ἐπὶ λυπῆς,

Χρήμα μὲν ἔπερξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλιν ἀγορεύσεις.

Ἀχρεῖ· δὲ ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλὰ σ' ἄνωγα

Φράζεσθαι χρεῶν τε λύσιν, λιμὲν τ' ἀλεωρίην.

Οἶκον μὲν πρῶτα, γυναικί τε, βῆν τ' ἀροτῆρα,

405

Κτητὴν ἔταμετλὴν, ἥ τις καὶ βυσὶν ἐποιῶ.

Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρισμα ποιήσας·

Μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δ' ἀρνῆται, σὺ ᾧ τηλαῖ.

Ἦδ' ὦρη πῶρ' αἰεὶ βήται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.

Μὴδ' ἀναβάλλεσθαι ἐς τ' αὔριον, ἐς τ' ἔννεφιν.

410

Οὐ γὰρ ἐτωσι σεργὸς ἀνὴρ πύμπλησι καλίῳ,

Οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.

Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίῃ.

Ἦμεν δὴ λήγῃ μὲν ὅξεν ἡελίοιο

Καύματι· ἰδαλίμῃ, μελοπωρινὸν ὀμβρήσαντι·

415

Ζηνὸς

Latent: rursus vero vertente anno
Apparent, primum ut acuitur ferrum.
Hæc utique arborum est lex, quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque metito, si quidem matura omnia voles
Opera ferre Cereris: ut tibi singula
Matura crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti: ego vero tibi non amplius donabo,
Neque amplius mutuum dabo. Labora, stolide Persa,
Labores quos hominibus Dii imposuerunt:
Ne quando cum liberis uxoreque animo dolens
Quæras victum per vicinos, hi vero negligant. (sueris,
Bis enim & ter forsitan consequeris: si vero amplius molestus
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dices.
Inutilis autem erit verborum copia. Sed te jubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque evitationem.
Domum quidem primum, fœminamque bovemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boves sequatur,
Instrumenta vero domi omnia apta para:
Ne tu quidem petas ab alio, illeque recuset, tu vero careas,
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inque crastinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitans vir implet horreum,
Neque procrastinator. Studium vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir cum damnis luctatur.
Quum itaque jam desinit vis servidi Solis
Calorem sudoriferum, per autumnum pluyente

Ζῆνός ἐραθενέσθω, μὲν ᾗ τρέπεται βρότεσθω χερσὶς
 Πολλὸν ἐλαφρότερόν. (δὴ γὰρ τότε σείρεσθω αἰθήρ
 Βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηρυτρεφείων ἀνδρώπων
 ἔρχεται ἡμάτιόν, ὧλεϊον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.)
 Ἡμῶ ἀδηκίότατῃ πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ 420
 Ὑλῃ, φύλλα δὲ ἔραζε χεῖρ, πόρροιο τε λήγῃ.
 Τῆμῶ ἄρ' ὕλοιομεῖν μεμνημένῳ ὦρον ἔργον.
 Ὀλμον μὲν τερόδῳ τάμνειν, ὕπερον δὲ τρείπηχιον,
 Ἀξονά θ' ἐπὶ τρόδῳ· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον ἔτω.
 Εἰ δέ κεν ὀκτὰ τρόδῳ ἀπὸ ἧς σφύραεν κε τάμοιο, 425
 Τεταπύθαμον δὲ αἴψιν τάμνειν δεκαδώρῳ αἰμάξῃ,
 Πολλ' ὅππῃ καμπύλα καῖλα· φέρειν δὲ γῆν, ὅτ' αἶν ὄρῃς,
 Ἐς οἶκον, κατ' ὄρῳ διζήμενῳ, ἢ κατ' ἄρμενον,
 Πρίνινον. ὅς γὰρ βυσὶν δρῶν ὀχυρώτατός ἐστιν
 Εὐτ' αἶν Ἀθῆναιῆς δμῶς ἐν ἐλύματι πηξας 430
 Γόμφοισιν πελάσας περσαρήρεται ἰσοβοῇι.
 Δοιὰ δὲ θεῶδ' ἄροισα, πονησάμενῳ καὶ οἶκον,
 Αὐτόγυον καὶ πηκλόν· ἐπεὶ πολὺ λῶϊον ἔτω.
 Εἴ χ' ἕτερον γ' αἴξαις, ἕτερόν γ' ὅππῃ βυσὶ βάλοιο.
 Δάφνης δὲ ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἰσοβοῆες. 435
 Δρυὸς ἔλυμα, πρίνιν γῆν. βόε δὲ ἐνναετήρῳ
 Ἀρσενε κεκλήσθω (τὶ γὰρ θένῳ σὺν αἰλαπαδνόν)
 Ἡβῆς μέτρον ἔχοντε. τῷ ἐργάζεσθω δρῖσω.
 Οὐκ αἶν τῷ γ' εἰσπῶτες ἐν αὐλακι καμμενὸν ἄροτρον
 Ἀξίαν, πὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὐτῷ λίποιεν. 440
 Τοῖς δὲ αἶμα περσαρκενέτης αἰζηνὸς ἐποίο,
 Ἀρτον δειπνήσας τεύχεσσι φον, ὀκτάβλωμον·
 Ὅς κ' ἔργα μελείων ἰθείαν αὐλακὶ ἐλαύνουι,
 Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὀμήλικας, αἶψ' ὅππῃ ἔργῳ
 Θυμὸν ἔχων. τῷ δ' ἔτι νεώτερόν αἶψ' αἰμείνων 445
 Σπέρ-

Iove præpotente, movetur humanum corpus
Multo levius. (nam tunc Sol
Paulisper supra caput mortalium hominum
Venit interdiu, magis autem noctu laborat.)
Quando minime cariei est obnoxia est casa ferro
Materia, folia autem humi fundit, finemq, facit germinandi:
Tunc sane ligna secare tempestivum esse opus memento.
Mortarium quidem tripedale seca, pistillum vero tricubitale,
Axemque septempedalem: valde enim certe conveniens sic.
Si vero octopedalem & malleum inde secueris, (currui,
Trium palmorum curvaturam rotæ secato decem palmorum
Multa præterea curva ligna: ferto autem burim, cum inveneris,
Domum, sive in monte quarens, sive in agro,
Iligneam. hac enim bobus ad arandum firmissima est:
Si Palladis famulus dentali insigens
Clavis conjungens temoni adaptaverit.
Bina vero facito aratra, laborans domi,
Non compositum & compactile: quoniam multo optimum sic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus injicias.
E lauro autem vel ulmo firmissima stiva sunt.
E quercu dentale, ex ilice burim. boves vero duos novennes
Masculos comparato (horum enim robur non imbecillum est)
Cum ad robustam atate pervenerunt. hi ad laborandū optimi.
Non utique hi dimicantes in sulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.
Hos autem simul quadragenarius juvenis sequatur,
Panem cœnatus quadrisidum, octo morsuum;
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans æquales, sed in opere
Animum habens. Hoc vero neque junior alius melior

Σπέρματ' ἀάσασθαι, καὶ ὀπιπτορέϊν ἀλέασθαι.

Κυρότερον γὰρ ἀνὴρ μετ' ὀμήλικας ἐπιοίηται.

Φράζεσθαι δὲ ὅτ' αὖν Φωνίῳ γέρας ἐπακέρσῃς

Τ' ὕστερον ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κικληγυῖης·

ἢ τ' ἀρόοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χεῖμαί τε ὥρην

450

Δεικνύει ὀμβρηρᾶ· κραδίῳ δὲ ἔδρακ' ἀνδρὸς αἰεέτω.

Δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἐνδον ἐόντας.

Ῥηϊδίον γὰρ ἐπὶ εἰπεῖν, βόε δὸς καὶ ἄμαξαν·

Ῥηϊδίον δὲ ἀπακνήνασθαι ὡρᾶ δὲ ἔργα βόεσσιν.

Φησὶ δὲ ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πῆξασθαι ἄμαξαν,

455

Νήπιον· ἔδ' ἐπὶ οἶδ', ἑκατὸν δὲ τε δέρας ἀμαΐξης.

Τῶν προῦθεν μελέτῃν ἐχέμεν, οἰκήϊα θέσθαι.

Εὖ τ' αὖν δὴ πρῶτις ἀρόει τε θνητοῖσι φανείη,

Δὴ τότε ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς,

Λύω καὶ διερίω δρόων, δρόοιο κατ' ὥρην,

460

Πρῶτ' μάλα σπέρματ' ἵνα τοὶ πλήθωσιν ἄρσρα.

Εἶα μὲν πολεῖν· θέρεσθαι γὰρ νεωμύη ἔσ' ἀπατήσθαι.

Νεῖον γὰρ σπεῖρειν ἐπὶ κρυφίσσαν ἄρσραν.

Νεὶος ἀλεξιάρη, παίδων δὴ κηλήτειρα.

Εὐχεσθαι γὰρ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερι δ' ἀγνῇ,

465

Ἐκτελέειν βεβῆκεν Δημήτερος ἱερὸν ἀκίλῳ.

Ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρόει, ὅταν ἄκρον ἐχέτῃς

Χεὶρ λαβὼν ὀρπηκὰ βοῶν ὅπιν ὧτον ἱκῆαι

Ἐνδρυν ἐλκόντων μεσάτων. ὃ γὰρ τυτθὸς ὅπιοθεν

Δμῶος, ἔχων μακέλιον, πόνον ὀρνίθεσσιν πιθεῖν,

470

Σπέρματ' ἀκακρῶν. Διθημοσυνὴ γὰρ ἀείρη

Θνητοῖς ἀνθρώποις· κακοθημοσυνὴ γὰρ κακίστη.

Ὡς δὲ κεν ἀδροσυνὴ πᾶν χυεὺς νόοιεν ἔραζε,

Εἰ τέλει αὐτὸς ὅπιοθεν Ὀλύμπῳ ἐοδλὸν ὀπάροι.

Ἐκ δὲ αἰγῶν ἐλάσειας δράχνας καὶ σε ἔολπα

475

Γηθή-

*Ad spargendum semina, & iteratam sationem evitandum.
Iunior enim vir ad coactaneos evolat animo.
Observa vero, cum vocem grui audieris
Alte in nubibus quotannis clangentis;
Qua & arationis signum assert, & hyemis tempus
Indicat imbriferi: cor autem rodit viri bobus carentis.
Tunc sane pasce camuros boves, domi manentes.
Facile enim dictu est, par boum da & plaustrum:
Facile autem recusare, & dicere, boves occupati sunt.
Constituit autē homo, qui opinione sua dives est, fabricare cur-
Stultus: & hoc nescit centum esse ligna plaustri. (rum,
Horum ante curam habere oportet ut sibi acquirat.
Cum primum igitur arationis tempus mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere, simul & servi & tu ipse,
Siccā & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane festinans, ut impleantur tibi arva.
Vere vertito, aestate vero iterata non te fallat.
Novalē vero serito adhuc levem terram.
Novalis imprecationum expultrix, liberorum placatrix est.
Supplica vero Iovi infero, Cererique casta,
Ut matura grandescant sacra Cereris dona.
Incipiens arare, cum extremum stiva
Manu capiens stimulum boum terga attigeris
Temonem trahentibus loris. juvenis autem pone
Servus, ligonem tenens, negotium avibus facessat,
Semina abscondens. Rectus enim ordo optimus
Mortalibus hominibus est; confusio vero pessima.
Sic quidem ubertate spica nutabunt ad terram,
Si finem ipse postea Iupiter bonum prabuerit.
E vasis autem ejicies araneas: teque arbitror*

Γηθήσεν, βιότοιο ἐρώμενον ἔνδον ἐόνι·
 Εὐοχθέων δ' ἴξεαι πολὺν ἔαρ. ἔδ' ἐπὶ πρὸς αἶπας
 Αὐθάσσαι· σέο δ' αἶψα ἀνὴρ κεχρημένον ἔσται.
 Εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπαῖς δρόσος χθόνα δῖαν,
 Ἡμῶν ἀμήσεις, ὀλίγον περ χερὸς ἔργων, 480
 Ἀντία δεσμύων κεκονιμένον, ἔμῃα χαίρων.
 Οἴσεις δ' ἐν Φορμῶ· παῦροι δέ σε θήσουνται.
 Ἄλλοτε δ' αἰλοῖτο Ζηνὸς νόον Αἰγιόχοιο·
 Ἀργαλέον δ' ἀνδρεῖσι καὶ θνητοῖσι νοῆσαι.
 Εἰ δέ κεν ὄψ' ἄρ' ὄσεις, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη. 485
 Ἡμῶν κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
 Τὸ πρῶτον, τέρεπ' τε βροτῆς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
 Τῆμ' Ζῶς υἱοὶ τρίτῳ ἤματι, μήδ' ἀπολήγοι,
 Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὀπλήν, μήτ' ἀπαλείπων·
 Οὕτω κ' ὄψαρότης πρῶτηρότη ἰσοφαρίζει. 490
 Ἐν θυμῷ δ' ὅπ' ἅπαντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
 Μήτ' ἔαρ γινόμενον πολὺν, μήθ' ὥριον ὄμβρον.
 Παῖρ δ' ἴδι χαλκεῖον θῶκεν, καὶ ἐπαλέα λέγχην,
 ὧρ' ἡ χειμερὶν, ὅποτε κρύον ἀνέρας εἶργον
 Ἰχθάνει· ἔνθα κ' ἄοκνον ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλει. 495
 Μή σε κακῶ χειμῶν ἀμνηχανίῃ καταμάρψῃ
 Σὺν πενίῃ, λεπτήν τ' παχυὴν πόδα χειρὶ πύξοις.
 Πολλὰ δ' αἰετὸς ἀνὴρ κενεὺν ὅπ' ἐλπίδα μίμνων,
 Χρηίζων βιότοιο κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
 Ἐλπίς δ' ὅτ' ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει, 500
 Ἡμῶν ἐν λέγχῃ, τῷ μὴ βίον ἄρκει εἴη.
 Δείκνυε τ' ὁμῶεσσι, θέρους ἐπὶ μέσσοις ἐόνι·
 Οὐκ αἰεὶ θέρ' ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλίας.
 Μῆνα τ' Ἀθηναίων, κακ' ἤματα, βέδορε πάντα,
 Τῶτον ἀλβύαδ' καὶ πηγάδας, αὐτ' ὅπ' ἡ γαῖαν 505
 Πνέει-

Gavifurum, victu potitum intus reposito.

Bene instructus cibus autem pervenies ad canum ver, neque ad
Respicias: tui vero alius vir indigus erit. (alios

Si vero bruma araveris terram almam,

Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,

Ex adversa parte manipulos ligans pulverulentus, nec valde

Feres autem in sporta: pauci vero te suspicient. (gaudens.

Alias vero alia Iovis mens Egiuchi:

Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.

Sin autem sero araveris, hoc quidem tibi remedium fuerit.

Quando cuculus canit quercus in frondibus

Primum, delectatque mortales in immensa terra,

Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,

Non utique supra bovis ungulam, neque infra:

Ita & serotina aratio tempestiva aqualis fuerit.

Animo autem bene omnia reconde: neque te lateat

Neque ver exoriens canum, neque tempestiva pluvia.

Præteri autem officinam arariam, & calidam tabernam,

Tempore hyberno, cum frigus homines vehemens

Detinet: tunc sane impiger vir valde domum auget.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat

Cum paupertate, macilenta vero crassum pedem manu premas,

Multa vero ignavus vir vanam ob spem expectans,

Egens victus, mala versat in animo.

Spes vero non bona indigentem virum fovet,

Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.

Dic autem servis, æstate adhuc media existente,

Non semper æstas erit, extruite casas,

Mensem vero Ianuarium, malos dies, bobus nocentes omnes,

Hunc vitate: & glacies, quæ quidem super terram

Πνύσαντο Βορέας, δυσηλέγες τελέθουσιν·
 Ὅς τε Διὰ Θρήκης ἱπποτρόφος Ὀρέϊ πόνῳ
 Ἐμπνύσας ὤρινε· μέμυκε ἣ γαῖα καὶ ὕλη·
 Πολλὰς ἣ δρυὸς ὑψιθέμης, ἐλάτας τε παχείας,
 Οὔρεσσι ἐν βήσσης πύλῃ, χθονὶ πελυβοδείρῃ 510
 Ἐμπίπλων, καὶ πᾶσα βαῖα τότε νήριτο ὕλη.
 Θῆρες ἣ Φρίσσης, ἔρως δὲ ὑπὸ μέζῃ ἔθαντο,
 Τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατὰ σκιον, αἰλιά νυ καὶ τῷ
 Ψυχρὸς ἐὼν Διόησι, δασυτέρων περ ἐόντων.
 Καὶ τε Διὰ ῥινὸς βοὸς ἔρχετο, ἔδῃ μιν ἴσχυς. 515
 Καὶ τε δὲ αἶψα αἶσι πανύτρεχα· πῶεα δὲ ἔπῃ
 Οὐνεκ' ἐπηρεῖσθαι τείχεα αὐτῶν, ἔ Διόησιν
 Ἰς αἰνέμεν Βορέας· τροχαλὸν ἣ γέροντα πύθουσι.
 Καὶ Διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροσσι ἔ Διόησιν,
 Ἡ τε δόμων ἐντοσθε φίλη πόρτα μητέρα μίμνῃ, 520
 Οὐπω ἔργ' εἰδὴ πολυχρύσας Ἀφροδίτης·
 Εὖτε λοεσάμεν τέρενα χροῖα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
 Χερσαμένη, νυχίη κατὰλέξετο ἐνδοθεν οἶκος
 Ἡμαῖ χειμερίῳ, ὅτ' αἰνόσῃσιν ὄν ποδα τένει,
 Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ, καὶ ἐν ἡέσσι λουγαλέοισιν. 525
 Οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομόν ὀρμηθῆναι·
 Ἀλλ' ὅπῃ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε.
 Στρωφάται, βροχίον ἣ πανελλιύεσι φαίνει.
 Καὶ τότε δὴ κερκοὶ καὶ νήκεροι ὕληθοῖται
 Λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρῖα βησθήεντα 530
 Φόγγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τῷτο μέμηλεν,
 Οἱ σκέπαι μαιόμενοι πυκινὰς κούρμῳνας ἔχουσι,
 Καὶ γλάφυ πετρεῖν· τότε δὴ τείποδι βροχίῳ ἴσοι,
 Οὐτ' ὅπῃ νῶτα ἔαγε, κάρη δὲ εἰς ἔδας ὀρεῖται·
 Τῷ ἱκελοι φοιτῶσιν, αἰλουόμενοι νίφα λουκίῳ. 535
 Καὶ

Flante Borea molesta existunt :

Qui per Thraciam equorum altricem late mari

Inspirans illud movet : constringitur autem terra & sylva :

Multas vero quercus alticomas, abietesque densas,

Montis in vallibus dejicit, terra multos pascendi

Incumbens, & omnia reboat tunc ingens sylva.

Fera autem horrent, caudasque sub padenda pomum,

Ea etiam quarum villis cutis densa est. Sed & has

Frigidus existens perflat villosas licet pelles habentes.

Quinetiam per bovis pellem penetrat, neque ipsum arceat.

Etiamque per capræ flat longos pilos habentē : ovium autē gre-

Eo quod valde densi ipsarū villi sunt, non perflat (ges non itē:

Vis venti borea : incurvum vero senem facit.

Et per senelli corporis virginem non perflat,

Qua in edibus suam apud matrem manet,

Nondum opera sciens aurea Veneris :

Beneque lata tenerum corpus, & pingui oleo

Vincta, noctu cubat intra domum

Tempore hyberno, quando exossis polypus suum pedem ar-

Inque frigida domo, & in latibulis tristibus. (rodit,

Non enim illi Sol ostendit pabulum ut invadat :

Sed super nigrorum hominum populumque & urbem

Vertitur, tardius autem Græcis lucet.

Et tunc sane cornuta bestia & non cornuta sylvarum cultrices

Misere dentibus stridentes per quercetum clivosum

Fugiunt; & passim omnibus id cura est,

Qua tecta inquirentes, densas latebras habent,

Et antrum in petra : tunc utique tripodi homini similes,

Cujus & humeri fracti sunt, & caput terram spectat : .

Huius similes incedunt vitantes nivem albam.

Καὶ τότε ἔσθ' ἔρυμα χροὺς, ὥς σε κελύω,
 Χλαῖναν μὲν μαλακίῃ, καὶ τερμιόεντα χλαῖνα.
 Στήμονι δὲ ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μνηρύσας.

Τὼν πελῆεσσας, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
 Μήδ' ὀρθαὶ φείδωσιν, αἰρόμεναι καὶ σῶμα.

540

Ἀμφὶ δ' ὅπου πέδιλα βοὸς ἴφι κτάρμοιο
 Ἀρμυὰ δῆσας, πίλοις ἐνίσσας πυκίσας.

Πρωτογόνων δὲ εἰρίφων, ὅποταν κρύθῃ ὤμιον ἔλθῃ,
 Δέρματ' ἀπὸ πλείων νόσῳ βοὸς, ὅφρ' ὀπί ὤμιον
 Τέτ' ἀμφιβάλλῃ αἰεὶ κέφαλήφι δὲ ὑπερθεῖν

545

Πῖλον ἔχειν αἰσκητὸν, ἵν' ἔσθ' μὴ καταδύῃ.

Ψυχρὴ γάρ τ' ἡὼς πέλεται βορέας πεσόντι.

Ἡὼς δὲ ὀπί γαῖαν ἀπ' ἔραν καὶ αἰερόεντι.

Ἀἷρ πυρφόρος ἐντέταται μακάρων ὀπί ἔργοις.

Ὅς τε δρυοσάμνῳ ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,

550

Τ' ὕψ' ὑπὲρ γαῖης δρυεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ,

Ἄλλοτε μὲν δ' ὕψ' ποτὶ ἑσπερον, ἄλλοτε αἴῃσι,

Πυκνὰ θρηϊκίῃ βορέα νέφεα κλονέοντι.

Τὸν φθάρμοι, ἔργον τελέσας, οἶκόν δ' ἐνέσθ',

Μή ποτέ σ' ἔρανόθεν σκοπῶεν νέφος ἀμφικαλύψῃ.

555

Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, καθά δ' εἰματὰ δόσῃ.

Ἀλλ' ὑπαλλάσας, μεῖς γὰρ χαλεπώταί τ' ἔσθ'.

Χειμέρι, χαλεπὸς περβάτοις, χαλεπὸς δὲ ἀνθρώποις.

Τῇ μ' ὁ θῶμις βυσ', ὀπί δὲ ἀνέρι καὶ πλείον εἴη

Ἀρμαλιῆς· μακρὰ γὰρ ὀπίρροθι δόφρόναι εἰσί.

560

[Ταῦτα φυλασσόμεν, τέλεσμεν εἰς ἐνιαυτὸν

Ἰσθῶναι νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰσέκεν αὖτις

Γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.]

Εὖ τ' ἂν δὲ ἐξήκοντα μὲν τροπαῖς ἡελίοιο

Χειμέρι ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας, δῆρ' αὖτ' αἰσῇ

565

Ἀρχὴ-

Et tunc indue munimentum corporis, ut te jubeo,
 Lenam mollem, & talarem tunicam.
 Stamine vero in pauco multum subteminis intexe.
 Hanc circuminduito, ut tibi pili non tremant,
 Neque erecti horreant, arrecti per corpus.
 Circum vero pedes calceos bovis in flore occisi
 Aptos ligato, pedulibus intus condensans.
 Primogenitorum vero hœdorum, cū frigus tempestivū venerit,
 Pelles consuito nervo bovis, ut super humeros
 Contra pluviam injiciat munimentum supra caput vero
 Pileum habeto elaboratum, ne auræ humefiant:
 Frigida enim aurora est Borea cadente:
 Matutinus vero super terram à-cælo stellifero
 Aër sæcundus extenditur beatorum super opera:
 Qui haustus e fluminibus perennibus,
 Alte supra terram levatus venti procella,
 Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
 Densas Thracio Borea nubes excitante.
 Hunc antevertens opere perfecto domum redi,
 Ne quando te calitus tenebrosa nubes opprimat,
 Corpusque madesfaciat, vestesque humectet.
 Sed evita to. mensis enim gravissimus hic
 Hybernus, gravis ovibus, gravisque hominibus.
 Tunc medium bobus, homini vero amplius adsit
 Alimonia: longa enim noctes succurrunt illis.
 [Hæc observans, totum in annum
 Æquato noctesque & dies, donec rursus
 Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.]
 Quum autem sexaginta post conversionem Solis
 Hybernæ exegerit Iupiter dies, tunc sane stella

ἈρκίῃρⓈ περιλιπὼν ἱερὸν ῥέον Ωκεανοῖο,

Πρῶτον παμφαίνων ὀπιπλέετ' ἀκροκνέφαιⓈ.

Τόνδε μετ' ὀρθρογὴ Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν

Ἔς φάⓈ ἀνθρώποις, ἔαρⓈ νέον ἰσαμύοιο.

Τὼ φθάμενⓈ οἶνας πελάμενέμεν· ὥς γ' αἶμενον. 570

Ἀλλ' ὁπότε ἂν φερέοικⓈ ἀπὸ χθονὸς ἂν φυτὰ βαΐνη,

Πληϊάδας φύγων, τότε δὴ σκάφⓈ σκέπ' οἰνέων·

Ἀλλ' ἄρπας τε χαρσασέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.

Φύγειν γ' σκιερὰς θώκας, καὶ ἐπ' ἡῶ κούτον,

Ωρὴ ἐν ἀμυγῇ, ὅτε τ' ἡέλιⓈ χροῶν κάρφῃ,

575

ΤημέτⓈ σπείδειν, καὶ δοῖκαδε καρπὸν αἰγείρειν,

Ὄρθρε ἀνισάμενⓈ, ἵνα τοι βίⓈ ἄρκιⓈ εἴῃ.

Ἡὼς γάρ τ' ἔργωο τρίτῳ ἀπομείρεται αἶσαν.

Ἡὼς τοι προφέρῃ μὲν ὁδῷ, προφέρῃ γ' καὶ ἔργῳ·

Ἡὼς ἦτε φανείσῃ πολέας ἐπέθηκε κελύθε

580

Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δὲ ὀπι ζυγὰ βυσὶ πίθησιν.

ἩμⓈ γ' σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἡχέτα τέτιξ

Δενδρέω ἐφεζόμενⓈ λιγυρὴν κατὰ χόρτ' αἰοιδῶ

Πυκνὸν ὑπὸ πτερόγων, θέρεⓈ καματώδεⓈ ὥρῃ,

ΤημⓈ πόταται τ' αἶχες, καὶ οἶνⓈ ἄρισⓈ,

585

Μαχλόταται γ' γυναικες, ἀφαιρότατοι δέ τε ἄνδρες

Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλῶν καὶ γένετ' ἄρ' αἶμα,

ΑὐαλέⓈ δέ τε χροῶς ὑπὸ καύμαίⓈ. ἀλλὰ τότε ἤδη

Εἴη πετσαίῃ τε σκιῇ, καὶ βύβλινⓈ οἶνⓈ,

Μᾶζα τ' ἀμολγαίῃ, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμμάων, 590

Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω πετοκῆς,

Πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ὀπι δὲ αἶθοπα πινέμεν οἶνον,

Ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,

Ἀντίον ἀκροάεⓈ ζεφύρῃ τρέψαντ' ἀνθρώπων,

Κελύθῃς τ' αἰετῶν καὶ ἀπυρρῦτῃ, ἢ τ' ἀγέλωίⓈ.

595

Τεῖς

Arcturus relinquens sacrum equor Oceanum,
Primus totus apparens exoriatur vespertinus.
Post hunc mane lugens Pandionis venit hirundo
In lucem hominibus, vere nuper coopto.
Hanc prævortens vites incidito: sic enim melius.
At cum domi porta testudo e terra plantas ascenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius sodienda vites:
Sed falcesque acuito, serposque excitato.
Fugito vero umbrosas sedes, & matutinum somnum,
Tempore messis, quando Sol corpus attenuat,
Tunc festina, & domum fruges congere,
Diluculo surgens, ut tibi sufficiens sit.

Aurora enim operis tertiam sortitur partem.
Aurora magis promovet quidem viam, magisq; promovet la-
Aurora qua apparens multos ingredi fecit viam (borem:
Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.

Quum vero carduusque floret, & canora cicada
Arbori insidens dulcem fundit cantum
Frequenter sub aliis, aestatis laborioso tempore,
Tunc pinguesque caprae, & vinum optimum,
Salacissima vero mulieres, & viri imbecillissimi
Sunt, quoniam caput & genas sol affligit,
Siccum vero corpus ob aestum. Sed tunc jam
Sit in antro umbra, & Byblinum vinum,
Libumque lacteum, lacq; caprarum non amplius lactantium,
Et vacca qua frondibus pascitur caro nondum enixa,
Tenerorumque hœdorum. præterea nigrum bibito vinum,
In umbra sedens, animo saturatus cibo,
Contra purum Zephyrum obverso vultu,
Fontemque perennem ac defluentem, quique illimis sit.

Τρεῖς δ' ὕδαί τε παρῄεν, τὸ δ' ἑτέρας ἰέρην οἶνον.
 Δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερ τε ἱερὸν αἰκλῶν
 Δινέμεν, οὗτ' ἀν' περὶ φανῇ θέν τε ὠρίων τε,
 Χώρῳ ἐν δ' αἰεὶ, καὶ δ' ἐροχάλλῳ ἐν αἰλῳ.
 Μέτρω δ' ὅτ' ἐκομίσσῃ ἐν αἴγεσιν. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ. 600
 Πάντα βίον κατὰ θῆαι ἐπαρμένον ἐνδοθεν οἶκον,
 Θῆτα αἰοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔλθον
 Δίξεσθαι κέλομαι· χαλεπή δ' ὑπὸ πορῆς ἔλθῃ.
 Καὶ κινῶ καρχαρόδοντα κομῆν μὴ φείδεο σίτη·
 Μὴ ποτέ σ' ἡμερόν τι ἀνὴρ ἀπὸ χρημάτων ἔληται. 605
 Χόρῳ δ' ἐσκομίσσῃ καὶ συρφετὸν, ὅφρα τοι εἴη,
 Βασὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηρεζάνον. αὐτὰρ ἐπειτα
 Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γένατα, καὶ βόε λῦσαι.
 Εὐτ' ἀν' ὠρίων καὶ Σείρι τε ἐς μέσον ἔλθῃ
 Οὐρανόν, Ἀρκίῳ δ' ἐσὶ δὴ ῥοδοδάκτυλῳ Ἥως, 610
 ὧ Πέρρῃ, τότε πάντας ἀπὸ δρεπε οἶκαδε βότρυς.
 Δείξαι δ' ἡελίῳ δέκα τ' ἡμέρας καὶ δέκα νύκτας.
 Πέντε δ' ἐσυσκιάσαι, ἑκὼ δ' εἰς αἴγαν αἰφύσαι
 Δωρεά Διωνύσου πολυμηθέα. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ
 Πληιάδες θ' Ἰάδες τε τὸ τε θέν τε ὠρίων τε 615
 Διῶσιν, τότε ἔπειτ' ὅτε μεμνημένῳ εἶναι
 ὠραῖα· πλειῶν δ' ἢ χθονὸς ἀρμενῶ εἴη.
 Εἰ δέ σε ναυηλίας δυνάστευε φέλα ἴμερ τε αἰρή,
 Εὐτ' ἀν' Πληιάδες, θέν τε ὅτ' ἐρμιον ὠρίων τε
 Φόβῳ γαστρί, πίπῃσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον, 620
 Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύεσιν αἰήται·
 Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
 Γλῶ δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένῳ, ὥς σε κελεύω.
 Νῆα δ' ἐπ' ἡπείρῃ ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοις
 Πάντοθεν, ὅφρ' ἴχθυσ' ἀνέμων μὲν τε ὑπερὸν αἰέντων, 625

*Tres partes aqua infunde, quartam vero partem vini admisce.
Famulis autem impera Cereris sacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit Orion,
Loco in ventis exposito, & bene planata in area.
Mensura vero diligenter recondito in vasis. sed postquam
Omni victum deposueris bene conditum intra domum,
Servum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
Inquirere jubeo: molesta est autem qua liberos habet ancilla.
Et canem dentibus asperum nutrito: nec parcas cibo:
Ne quando tibi interdum dormiens sur facultates auferat.
Fœnum autem importato, & paleas, ut tibi sit,
Bobus ac mulis annum pabulum. sed postea
Servorum refocilla cara genua, & boves solve.*

*Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cælum, Arcturum autem inspexerit roseis digitis Aurora,
O Persa, tunc omnes decerpe & fer domum uvas.
Exponito vero Soli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem in locum opacum repone, sexto in vasa conde
Dona letitia datoris Bacchi. Sed postquam utique
Pleiadesque Hyadesque ac vehemens Orion
Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
Tempestita. ita annus in opere rustico bene dispositus sit.
Quod si te navigationis periculosa desiderium ceperit.
Quando utique Pleiades, vehementem Orionem
Fugientes, subierint obscurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum strident flamina:
Et tunc ne amplius naves habe in nigro ponto:
Terram autem exercere memento ita ut te jubeo.
Navem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Undiquaque, ut arceant ventorum vim humide flammis,*

Senti-

Χείμαρυν ἐξέρυσσε, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβροτος.

Ὅπλα δ' ἐπαίρμενα πάντα τεῶν ἐγκαίτθεο αἴκω,
Εὐκρόσμως σολίσας νηὸς πηραὶ ποντοπόροιο.

Πηδάλιον δ' ὄναρ ἔπερ καπνὸν κρεμύσκαδ'.

Αὐτὸς δ' ὠραίῳν μέμνεν πλοῶν, εἰσέκεν ἔλθῃ, 630

Καὶ τότε νῆα θοῶν αἰλαδ' ἐλκόμεν, ἐν δέ τε φόρον

Ἀρμεῖον ἐσιμύαδ' ἵν' οἴκαδε κέρδ' ἄρῃαι,

Ὡς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σὺς, μέγα νῆπιε Πέρση,

Πλωτίζεσκεν νηυσὶ, βίη κεχρημέν' ἐοδῶν.

Ὅς ποῖε ἢ τῇδ' ἤλθ', παλιὴν Διὸς πόντον αἰνύσας, 635

Κύμῳ Αἰολίδα περιπών, ἐν νηὶ μελαίνῃ.

Οὐκ ἄφεν' ὀφύγων, εἰδὲ πλεῖτον τε καὶ ὄλβον,

Ἀλλὰ κακίῳ πενίῳ, τινὲ Ζεὺς ἀνδρεσσὶ δίδωσι.

Νάσσατο δ' αἶψ' Ἐλικῶν οἰζυρὴ ἐνὶ κόμῃ,

Ἀσκη, χεῖμα κακῇ, θέρψ' ὀρθαλέῃ, εἰδὲ ποτ' ἐοδῆν. 640

Τιῶν δ' ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημέν' εἶναι

Ὠραίῳν πάντων, πρὸ ναυηλίας ἢ μάλισα.

Νῆ' ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτίᾳ θείας.

Μείζων μὲν φόρος, μείζον δ' ὅττι κέρδει κέρδ'.

Ἔσεται, εἴ κ' ἀνεμοὶ γὰ κακὰς ἀπέχουσιν αἴητας. 645

Εὐτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίῳ τρέψας ἀεσίφρονα θυμόν,

Βέληαι ἢ χρεῖα τε προφυγεῖν, ἢ λιμὸν ἀτερπῆ,

Δείξω δὴ τει μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

Οὐτέ τι ναυηλίας σεσοφισμέν', εἴτε τι νηῶν.

Οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων ὄρεα πόντον, 650

Εἰ μὴ ἐς Εὐβοίαν ἐξ Αὐλίδ', ἢ ποτ' Ἀχαιοί,

Μείναντες χειμῶνα, παλιὴν αὖ λαὸν ἄγειραν

Ἐλλάδ' ἐξ ἱερῆς Τροίῃ καλλιγυῖαικα.

Ἐνθαδ' ἐγὼν ἐπ' αἰέθλα δαΐφρον' Ἀμφιδάμαντα

Χαλκίδα τ' εἰσπέρησαι. ταῖς δ' ἀπεφραδμέναις ποταῖς 655

Ἀθλ'

Sentina exhausta, ut ne putrefaciat Iovis imber.

Armamenta vero disposita omnia domi tua repone,

Recte contrahens navis alas pontigrada.

Clavum vero fabrefactum super fumum suspendito.

Ipse autem tempestivam expectato navigationem, dum veniat.

Tuncque navem celerem in mare deducito, intus vero onus

Aptum imposito, domum ut lucrum reportes,

Quemadmodum meusque pater, & tuus, statissime Persa,

Navigabat navibus, victus indigus boni.

Qui olim & buc venit, immensum pontum emensus,

Cuma Æolide relicta, in navi nigra:

Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,

Sed malam pauperiem, quam Iupiter hominibus dat.

Habitavit autem prope Heliconem misero in vico,

Ascra, hyeme malo, aestate autem molesto, nunquam bono.

Tu vero, ô Persa, operum memor esto

(Ut) tempestive omnia (fiant,) navigationis vero maxime.

Navem parvam laudato, magna vero onera imposito.

Majus quidem onus, majus vero lucrum ad lucrum

Erit, si quidem venti malos contineant flatibus.

Quando autem ad mercaturam verso imprudente animo,

Volueris & debita effugere, & samem molestam,

Ostendam tibi rationes sonori maris,

Etsi neque navigandi peritus, neque navium.

Neque enim unquam navi transmisi latum mare,

Nisi in Eubœam ex Aulide, ubi quondam Graci,

Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum

Gracia e sacra ad Trojam pulchris fœminis praditam.

Illuc ego ad certamina strenui Amphidamantis

Chalcidemque trajeci. indicta (per præcones) vero multa

Cer-

Λ'θά' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθα' με Φημί
 ὕμνω νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτώεντα.

Τὸν μὲν ἐγὼ Μῆσης· Ἐλικωνιάδεας· ἀνέζηκα,

ἔνθα' με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοιδῆς.

Τόσόν τοι νηῶν γε πεπείραμαι πολυρόμφων.

660

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.

Μῦσται γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεῖδεν.

Ἡμεῖα πεντήκοντα μὲν τροπαὶς ἡελίοιο,

Ἔς τέλ' ἐλθὲν ἴθι· θέρε' καματώδε' ὥρης,

ὠραῖ' πέλεται θνητοῖς πλό'· ἔτε κε νῆα

665

Καυάξαις, ἔτ' ἀνδρες ἀποφθίσσει θάλασσα,

Εἰ μὴ δὴ πρὸφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

Ἡ Ζῶς ἀθανάτων βασιλῆς ἐθέλησιν ὀλέσσαι.

Ἐν τοῖς γὰρ τέλ' ἐσὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Τῇ μ' δὲ δ' κρινέες τ' αὔραι, καὶ πόν' ἀπῆμων,

670

Εὐκηλ'· τότε νῆα θοῶν ἀνέμοισι πιθήσας

Ἐλκέμεν ἐς πόντον, φόρταν δὲ δ' πᾶντα τίθεσθ.

Σπύδειν δὲ ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθ·

Μηδὲ μῦρην οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,

Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νότοιο τε δειναῖς αἰήτας.

675

Ὅς τ' ὤρνε θάλασσαν, ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ

Πολλῷ ὀπωρινῷ· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθεικεν.

Ἀλλ' δὲ εἰαρινὸς πέλεται πλό' ἀνθρώποιζιν·

Ἡ μ' δὴ τὸ πρῶτον ὅσόν τ' ὀπιβάσσει κορώνη

Ἰχθυ' ἐποίησεν, τόσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη.

680

Ἐν κροῖδῃ ἀκροτάτῃ· τότε δὲ ἄμβρατὸς ἐστὶ θάλασσα.

Εἰαρινὸς δὲ ἔτ' πέλεται πλό'· ἔμιν ἐγὼ γε

Αἶνημι· ἔγ' ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμέν' ἐσὶν,

Ἀρπακίος· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νῦν καὶ ταῖ

Ἀνθρώποι ῥέξουσιν αἰδορέησι νόοιο

685

Χρή-

*Certamina instituerunt juvenem magnanimum : ubi me glori-
Carminis victorem tulisse tripodem auritum.*

*Quem ego quidem Musis Heliconiadicis dicavi,
Vbi me primum dulcis compotem fecerunt cantus.*

*Tantum naves expertus sum multos clavos habentes.
Sed tamen dicam Iovis consilium Ægiochi.*

Musa enim me docuerunt divinum carmen canere.

*Dies quinquaginta post conversionem Solis,
Ad finem progressa æstate laboriosi temporis,
Tempestiva est mortalibus navigatio. nec certe navem
Fregeris, neque homines perdidit mare,
Nisi dedita opera Neptunus terra quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
Penes hos enim potestas est simul bonorumque malorumque.
Tunc vero facilesque aura, & mare innocuum,
Tranquillum : tunc navem celerem, ventis fretus,
Deducito in pontum : onus vero bene omne colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire :
Neque vero expectato vinumque novum, & autumnalem imbrem,
Et hyemem accedentem, Notique molestos flatu,
Qui concitat mare, comitatus Iovis imbre
Multo autumnali : asperum vero pontum facit.
Sed alia verna est navigatio hominibus,
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu : tum sane pervium est mare.
Verna autem hac est navigatio. non ipsam ego tamen
Probo : neque enim meo animo grata est,
Quia occasio ipsius invadenda. egre quidem effugeris malum.
Homines faciunt stultitia mentis.*

(sed tamen & hac

Opes

Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται θυλοῖσι βροτοῖσι.
 Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μὲν κύμασιν· ἀλλὰ σ' ἄνωγα
 Φράζεσθαι τάδε πάντα μὲν φρεσὶν ὅσ' ἀγορεύω.
 Μήδ' ἐνὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
 Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δ' ἢ μείονα φορτίζεσθαι. 690
 Δεινὸν γὰρ πόνιόν μὲν κύμασι πῆμασι κύρσαι.
 Δεινὸν γ', εἴκ' ἐφ' ἁμαξάν ὑπέρβιον ἄχθῃ αἰέρας,
 Ἀΐονα καυᾶξαις, τὰ δ' ἢ φορτί' ἁμαυρωθεῖη.
 Μέτρεα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ὅππῃ πᾶσιν ἄριστος.
 Ὡραῖσθ' ἢ γυναιῖκα πρὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι. 695
 Μήτε τρηχέων ἐτέων μάλα πολλὰ λυπολείπων,
 Μήτ' ὀπιθεῖς μάλα πολλὰ· γάμῳ δέ τοι ὦρα ἔσται.
 Ἡ δ' ἢ γυνὴ τέτορ' ἠδ' ὦν, πέμπῳ δ' ἢ γαμοῖτο.
 Παρθενικῶν δ' ἢ γαμεῖν, ὥς κ' ἦθεα κεδναὶ διδάξεις.
 Τῶν δ' ἢ μάλιστ' ἢ γαμεῖν ἥ τις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ· 700
 Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάσματ' ἀγῆης.
 Οὐ μὲν γάρ π' ἢ γυναικὸς ἀνὴρ λήϊζέτ' ἄμεινον
 Τῆς ἀγαθῆς· τὴ δ' αὖτε κακῆς ἔρινον ἄλλο
 Δειπνολόχης· ἢ τ' ἀνδρα καὶ ἰφθιμόν περ ἐόντα
 Εὖδ' ἄτερ δαλῆ, καὶ ὦμῳ γήραϊ θῆκεν. 705
 Εὖ δ' ὅππῃ ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένον εἶναι.
 Μηδὲ κασιγνήτῳ ἴσον ποιῆσθαι ἐταῖρον·
 Εἰ δέ κε ποιήσης, μή μιν πρότερον κακὸν ἔρξης.
 Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δέ κεν ἄρχῃ,
 Ἡ π' ἐπ' αὖτ' εἰπὼν λυποθύμιον, ἢ καὶ ἔρξης, 710
 Δὶς τόσα πίνυσθαι μεμνημένον· εἰ δέ κεν αὖτις
 Ἡ γῆτ' ἐς φιλότιτον, δίκῃ δ' ἐθέλῃσι πῶρα χαῖν,
 Δέξασθαι· δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
 Ποιεῖται· σὲ δ' ἢ μή π' νόον κατελείχεται εἶδῃ.
 Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι, 715
 Μηδὲ

*Opes enim sunt anima miseris mortalibus.
 Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te jubeo
 Considerare hac omnia in animo quacunque tibi consulo.
 Ne vero intra naves omnem substantiam cavae ponas :
 Sed plura relinquito: pauciora vero imposito.
 Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere :
 Miserum etiam, si in currum prae grande onus imponens
 Axem fregeris, onera vero intereant.
 Modum serva. Tempus vero in omnibus optimum.
 Mature autem uxorem tuam ad domum ducito.
 Neque triginta annis valde multum inferior,
 Neque superans multum : nuptiae vero tibi tempestiva ha.
 Mulier autem quatuordecim annos pubescat, quintodecimo
 Virginem vero ducito, ut mores castos doceas. (nubat.
 Eam vero potissimum ducito quae te prope habitat :
 Omnia diligenter circum contemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
 Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
 Bona : rursus vero mala non gravius aliud
 Comestatrice : quae virum licet robustum
 Torret sine face, & cruda senecta tradit.
 Bene vero reverentiam erga Deos immortales observato.
 Neque fratri aequalem facito amicum :
 Quod si feceris, ne ipsum prior malo afficias.
 Ne vero mentiaris dicis gratia. Sin autem coeperit
 Aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere,
 Bis tantum punire memineris : Sin vero rursus
 Redeat in gratiam, poenam autem velit dare,
 Recipe. miser namque vir amicum alias alium
 Facit : tuum vero ne quid animum coarguat vultus.
 Ne vero multorum hospes, neve nullius hospes dicaris,*

Μηδὲ κακῶν ἔταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεσῆρα.
 Μηδέ ποτ' ἐλομυλίω πενίλῳ θυμοφθέρων ἀνδρῶν
 Τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
 Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
 Φειδωλῆς, πλείη δ' ἡ χάρις καὶ μέτρον ἐσθλῆς. 720
 Εἰ δ' ἡ κακὸν εἶπας, τάχα κ' αὐτὸς μείζον ἀκέσσεις.
 Μηδὲ πολυξείνης δαιτὸς δυσπέμφελλος εἶναι
 Ἐκ κρινῶν πλείη δ' ἡ χάρις, δαπάνη δ' ὀλιγίστη.
 Μηδέ ποτ' ἐξ ἧς Διὶ λείβειν αἵθοπα οἶνον
 Χερσὶν ἀνίπτοις, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν. 725
 Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἀποπύουσι δέ τ' αἰεὶ.
 Μηδ' ἀντ' ἡελίοιο τετραμυλῶν ὀρθὸς ὀμιχεῖν.
 Αὐτὰρ ἐπὶ λῶ κε δύνῃ, μεμνημύω, ἐς τ' ἀνιόντῃ.
 Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδῶν προβάδῃ κρήνης,
 Μηδ' ἀπογυμνωθεὶς μακάρων τοι νύκτες ἔλασιν. 730
 Ἐζόμενός δ' ὅγε θεῖος ἀνὴρ πεπνυμένος εἰδώς,
 Ἢ ὅγε πρὸς τοῖχον πελάσας διερχέσθαι αὐλῆς.
 Μηδ' αἰδοῖα γονὴ πεπαλαγμύω ἐνδοθεν οἴκου
 Ἔστιν ἐμπελαδὸν ὥρα φαινέμεν, ἀλλ' ἀλέαοιτο.
 Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπνοσήσαντα
 Σπερμαίνειν γῆρῳ, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτὸς. 735
 Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλιρροὸν ὕδωρ
 Προσὶ περᾶν, πρὶν γ' ὄξυ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
 Χεῖρας νιψάμεν πολυηράτῳ ὕδατι λουκῷ.
 Ὅς ποταμὸν Δαβὴν, κακότητι δ' ἡ χεῖρας ἀνίπῃ, 740
 Τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
 Μηδ' ἀπὸ πεντόροιο, θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλεῖν,
 Αὖτον ἀπὸ χλωρῆς τάμνειν αἶθωνι σιδήρῳ.
 Μηδέ ποτ' οἰνοχόῳ πιθύνῃ κρητῆρ' ὑπερθεῖν
 Πινότων· ὅλοη γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται. 745

Μηδὲ

Neve malorum socius, neque bonorum convitiator.
 Neque unquam miseram pauperiem animū comedentem hominē
 Sustineas exprobrare, divorum munus immortalium.
 Lingua certe thesaurus inter homines optimus
 Parca, plurima vero gratia, si modum servet.
 Quod si malum dixeris, forsitan & ipse majus audies.
 Ne in convivio quod multi amici instruunt sis morosus
 De symbolis: plurima enim gratia, sumptusque minimus.
 Neque unquam mane Iovi libato nigrum vinum
 Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
 Neque enim illi exaudiunt, respuunt vero etiam preces.
 Neque contra Solem versus erectus meito,
 Sed etiam postquam occidit memor ejus rei, adversus orientē.
 Neque in via, neque inter eundum meias,
 Neque denudatus: Deorum quippe noctes sunt.
 Sedens vero divinus vir & prudens,
 Aut ad parietem accedens bene septa caula.
 Neque pudenda semine pollutus intra domum
 Focum juxta revelato, sed caveo.
 Neque feralibus epulis reversus
 Seminato progeniem, sed Deorum a convivio.
 Nec unquam perennium fluviorum limpidam aquam
 Pedibus transito, priusquā oraveris aspiciens pulchra flumina,
 Manus lotus amœna aqua limpida.
 Qui fluvium transierit, malitia vero manus illotus,
 Ei succensent Dii, & damna dant in posterum.
 Ne vero a manu, Deorum in celebri convivio,
 Siccum a viridi refeca nigro ferro.
 Neque unquā urceū ex quo vinū infunditur pone super craterē
 Bibentium: perniciosum enim in eo satum est situm.

Μηδὲ δόμον ποιῶν, ἀνεπίξενον κατὰλείπειν,

Μή τοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα καρῶνῃ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπὶρρέκλων ἀνελόντα

ἔσθῃν, μηδὲ λόεσθ'· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐνὶ ποινῇ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (ὃ γὰρ ἄμεινον)

750

Παῖδα δυωδεκαίαιον, ὅτ' ἀνὲρ ἀνλώορα ποιῇ·

Μηδὲ δυωδεκάμilon· ἴσον καὶ τὸ τετυκται.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτῷ χροῖα φαιδριώεσθ'

ἄνερσ'· λυγαλέῃ γὰρ ὅπῃ χρόνον ἔς' ὅπῃ καὶ τῷ

Ποινῇ· μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἵθουμάοισι κυρήσας,

755

Μωμῶειν αἰδέηλαι· θεὸς νύ τι καὶ τὰ νεμεσᾷ.

Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων,

Μηδ' ὅπῃ κελυαίων ἔρειν· μάλα δὲ ἐξαλέεσθ'.

Μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ ὃ τοι λωϊόν ἐστιν

ὧδ' ἔρδειν· δεινὴ γὰρ βροτῶν ὑπαλάεο φήμι.

760

Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κέφη μὲν αἰεῖται

ῥεῖα μάλ', ὄρκαλέῃ γὰρ φέρειν, χαλεπὴ δὲ ἀποθρόεσθ'.

Φήμη δὲ ὃ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ὧ πνα πολλοὶ

ἄλοὶ φημίζουσι· θεὸς νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
 Ne forte insidens crocitet stridula cornix.
 Neque ab ollis nondum dedicatis rapiens
 Comedito, neque lavator: quia & hisce noxa inest.
 Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
 Puerum duodennem: quia virum inertem facit:
 Neque duodecim mensium: equale & hoc est.
 Neque muliebri in balneo corpus abluito
 Vir: gravis enim suo tempore erit & huius rei
 Pœna. neque in sacrificia accensa incidens,
 Reprehende arcana: Deus quippe & hac indigne fert.
 Nec umquam in alveo fluviorum mare influentium,
 Neque super fontes meito: quin valde evitato.
 Neque-incacato. id enim nihilo est melius
 Sic facere. gravem vero mortalium evitato famam.
 Fama enim mala est, qua celeriter quidem excitatur
 Facillime, molesta vero portatu, difficilisque depositu.
 Fama vero nulla prorsus perit, quam quidem multi
 Populi divulgant. quippe Dea quadam est & ipsa.

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἡμέραι.

Πῶματ' ἔκδοθεν πεφυλαγμένα, δ' ἔμμοιρον
Πεφραδέμεν δμώεσσι. τριηκάδα μηνὸς αἰρίσιν
Ἔρζα τ' ἐποπιδέειν, ἡδ' ἀρμαλιῶν δατέαδ'·
Εὐτ' ἂν ἀληθείην λαοὶ κέροντες ἄγωσιν.

Αἶδε γ' ἡμέραι εἰσι Διὸς ὠρεὰ μνησέειν.

Πρῶτον ἔνη, τεῖρας τε, καὶ ἐβδόμη, ἱερὸν ἡμᾶρ. 770

Τῇ γ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείναί το Λητώ.

Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε, δύω γε μὴν ἡματ' ἑμῶς

Ἐξοχ' αἰεξομνίοιο βροτήσια ἔρζα πένεαδ'.

Ἐνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τ', ἄμφω γε μὴν ἔσθλα.

Ἡ μὴν αἶς πείκειν, ἡ δ' ἄφρονα καρπὸν αἰμάδ'· 775

Ἡ γ' δυωδεκάτη τ' ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.

Τῇ γάρ τοι νεινῆματ' αἰεσιπότην ἄρσυχνης

Ἡμαί' ἔκπλεϊς, ὅτε τ' ἴδεις σωρὸν αἰμάτων.

Τῇ δ' ἰσὺν σήσαιτο γυνή, πρεβάλοιτό τε ἔργον.

Μηνὸς δ' ἰσαμνὸς τρισηκαδέκῳ αἰλέαδ' 780

Σπέρματ' ἄρξασθ'· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθ' αἰρίσιν.

Ἐκλή δ' ἡ μέσση μάλ' αἰσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·

Ἀνδρογόν' τ' ἀγαθή· κέρη δ' ἔσσύμφορός ἐστιν,

Οὔτε γνέσθ' πρῶτ', ἔτ' ἄρ' ἀγὰμ' ἀντιβολῆσαι.

Οὐδὲ μὴν ἡ πρώτη ἔκλή κέρησι γνέσθ' 785

Ἄρμεν', ἀλλ' ἐρίφες τάμνουν καὶ πώεα μῆλων·

Σηκὸν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἥπιον ἡμᾶρ.

Ἐσθλή δ' ἀνδρογόν', φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,

Ψάδεά θ', αἰμυλίσς τε λόγος, κρυφίς τ' ὁ αἰσμός.

Μηνὸς δ' ὀγδοάτη καίπρον καὶ βῶν ἐρίμυκον 790

Ταμνέ-

HESIODI ASCRÆI DIE S.

Dies vero ex Iove observans, bene secundum decorum
 Præcipe servis. tricesimam mensis optimam
 Ad opera inspicienda, demensumque dividendum :
 Nempe cum in rebus agendis populus versatur.

Ha enim dies sunt Iove a prudente.

Primum, novilunium, quartaque, & septima, sacra dies :

Hac enim Apollinem ense aureo armatum genuit Latona.

Octavaque & nona amba dies mensis

Egregie crescentis ad curandum opera mortalium.

Undecima vero, duodecimaque, amba quidem bona :

Hac quidem tondendis ovibus, illa latis segetibus metendis.

Duodecima tamen undecima multo melior.

Hac enim net fila in aëre suspensus araneus

Die adulta, quum & prudens formica acervum colligit.

Hac telam ordiatur mulier, strenue tum processerit opus.

Mensis autem inchoati decimatertia caveto

Sementem facere incipias : plantis vero inserendis optima est.

Sexta vero media valde incommoda est plantis :

Viripara bona : puella vero non utilis est,

Neque gignenda primum, nec nuptiis tradenda.

Nec prima quidem sexta puella gignenda

Apta est, sed hœdis castrandis & gregibus ovium.

Stabuloque circumsepiendo pastoralis benigna dies est.

Bona vero viripara, amatque convivia loqui,

Mendaciaque, & blandos sermones, & occulta colloquia.

Mensis vero octava caprum & bovem mugientem

Ταμνέμεν, ἔρῃας ᾗ δυωδεκάτη ταλαεργὺς.
 Εἰκάδι δὲ ἐν μεγάλῃ, πλέω ἡμαί, ἴσθρα φῶτα
 Γείνασθ· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένον ἔσιν.
 Ἐσθλή δὲ ἀνδρογόνον δεκάτη, κέρησι δέ τε τέλει
 Μέσση. τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς, 795
 Καὶ κινῶα καρχαρόδοντα, καὶ ἔρῃας ταλαεργὺς
 Πρηϋνεῖν, ὅππῃ χεῖρα πθεῖς· πεφύλαξο ᾗ θυμῷ
 Τέλει δ' αἰδέασθ φθίνοντός θ' ἱσμενύς τε,
 Ἀλγεα θυμοβορεῖν. μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ,
 Ἐν ᾗ τετάρτη μίωος ἄγεσθ ἐς οἶκον ἀκροῖον, 800
 Οἰωνὸς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργμαί τε τῶ αἶσαι.
 Πέμπτης δὲ ἐξαλέασθ· ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
 Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολλύειν,
 Ὅρην πινυμένας· τ' ἔρῃς τέκε πῆμ' ὀπιόρησις.
 Μέσση δὲ ἑβδομάτῃ Δημήτερ' ἱερὸν αἰκτῶν 805
 Εὖ μάλ' ὀπιπλόοντα εὐτροχάλῳ ἐν αἰλῇ
 Βάλλειν· ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήκῃ δῶρα,
 Νῆϊά τε ξύλα πολλὰ, τὰ τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
 Τέλει δὲ ἄρχεσθ νῆας πῆγνυσθ δῆραις.
 Εἰνάς δὲ ἡ μέσση ὀπιδείελα λώϊον ἦμαρ 810
 Πρωτίσῃ δὲ εἰνάς παναπήμων ἀνδρώπῃσιν.
 Ἐσθλή μὲν γάρ θ' ἡδὲ φυλάεμεν, ἡδὲ γυνεῶσθ,
 Ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί· καὶ ἔσπετε πάγκαιον ἦμαρ.
 Παῦροι δὲ αὐτ' ἴσασι, τρῖσινάδ' αὖ μίωος αἰεῖσιν
 Ἀρξασθαι τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὰν αὐχένα θείναι 815
 Βροσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
 Νῆα πολυκλήϊδα θαμὲν εἰς οἶνοντα πόντον
 Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' αἰληθεῖα κυκλήσονται.
 Τέλει δὲ οἷγε πίθον. πᾶσι πάντων ἱερὸν ἦμαρ
 Μεσσήν· παῦροι ᾗ μετ' εἰκάδα μίωος αἰεῖσιν, 820
 Η' 85

Castrato, mulos autem duodecima laboriosos.

Vicesima vero in magna, plena die, prudentem virum

Generato: valde enim anima sapiens est.

Bona autem viripara decima, puella vero & quarta

Media. hac vero & oves, & pedes floctentes canures boves,

Et canem asperis dentibus, mulosque laboriosos

Cicurato, manum imponens. Teneto vero memoria

Quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis

Doloribus conficere animum. valde hac sacra est.

Quarta autem mensis uxorem domum ducito,

Observatis avibus, qua ad hanc rem sunt optima.

Quintas vero evitato: quia noxia sunt & graves.

In quinta enim aiunt Furias obambulare,

Orcum vindicantes: quem Eris in perniciem genuit perjurorū.

Media vero septima Cereris sacrum munus

Diligenter inspiciens bene aquata in area

Ventilato: roborumque sector incidito cubicularia ligna,

Navaliaque ligna multa, & qua navibus congrua sunt.

Quarta vero incipito naves compingere hiantes.

Nona autem media pomeridiana melior dies.

Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.

Bona siquidem est ad plantandum, & ad generandum,

Tam viro quam mulieri: nec unquam prorsus mala dies.

Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum

Relinendis doliis, & ad jugum collo imponendum

Bobus & mulis & equis celeribus.

Navem multa transstra habentem celerem in nigrum pontum

Deducito. Sed pauci veracem dicunt.

Quarta vero aperi dolium. pra omnibus sacra dies est

Media: pauci vero post vicesimam mensis optimam,

Ἦς γνομῶνς· ὀπιδείλα δ' ἐς χερσίων.
 Αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ὀπυχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
 Αἱ δ' ἄλλαι μετὰ δ' αὖτοι, ἀκήμεοι, ὅτι φέρουσι.
 Ἀλλὰ δ' αἰλοῖλω αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
 Ἀλλοτε μητρυνὴ πέλῃ ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
 Ταῖων δ' αἰμαῖαν τε καὶ ὄλβιον, ὅς τ' αἶδε πάντα
 Εἰδὼς ἐργάζηται, αἰναιπὶ αἰθανάτοισιν,
 Οὐρνίθας κείνων, καὶ ὑπερβασίας αἰλεῖνων.

825

Τ Ε Λ Ο Σ.

Aurora existente. pomeridiana vero est deterior.

Et ha quidem dies sunt hominibus magno commodo.

Cetera autem intercidentes sunt, nihil significantes, nihil fe-
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt. (rentes.

Interdum noverca est dies, interdum mater.

De his beatusque & felix, qui hac omnia

Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,

Auguria observans, & delicta evitans.

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἀπὸς Ἡρακλέους.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

Inscribitur hoc Poëma proprio nomine Herculis scutum, quod ejus præcipua sit hic descriptio. Rei autem argumentum sic habet. Taphii facta expeditione in Electryonis boves interemerunt fratres Alcmenæ, qui armenta a vi illorum defendere conabantur. Cum autem Amphitryo cum ea coïre vellet, non prius promisit quam de fratricidis pœnas sumisset. Quamobrem ipse eo profectus illos interfecit. Eadem autem nocte cum ea coëunt & Jupiter & Amphitryo: hic reversus a præ-

Ποίη περλιπέσσαι δόμους ἢ παλῖδα γαῖαν
Ἥλυθεν ἐς Θήβας, μετ' ὀρήϊον Ἀμφιτρεύονα
Ἀλκμινῆ, θυγάτηρ λαοσόου Ἡλεκτρεύωνος.

Ἡ ῥα γυναικῶν φύλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἶδετ' τε μεγέθη τε. νόον γε μὴν ἔτις ἔριζε
Τάων αἶς θνητῇ θνητοῖς τέκον δ' ἰνηθεῖσσι.
Τῆς καὶ ἄπο κρήθεν, βλεφαίων τ' ἄπο κυανεαίων.
Τοῖον αἶψ', οἷον τε πολυχρύσας Ἀφροδίτης.
Ἡ δ' καὶ ὥς κ' ἑυμὸν ἐὸν πέσκειν αἰκίῃτιν,
Ὡς ἔπω τίς ἔπιδε γυναικῶν θηλυτεράων,
Ἡ μὲν οἱ πατέρ' ἐὼλὸν ἀπέκτανεν, ἴφι δαμάσας,
Χωσαίμηνος δ' ἐὼ βασί. λιπὼν δ' ὅγε παλῖδα γαῖαν
Εἰς Θήβας ἰκέτ' ὅσπερ φερεσθαικέας Καδμείας.
Εὐνδ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ ᾧδ' ἄρ' ἔτι,
Νόσφιν ἄτερ φιλότῃ ἐφ' ἡμέρας. ἔγάρ οἱ ἦεν
Πεῖν λεχέων ὅππῃ βίῃαι εὐσφύρας Ἡλεκτρευώνης,
Πεῖν γε φόνον τίσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων

Ἡς

HESIODI ASCRÆI SCUTUM HERCULIS.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

a prælio, ille vero hominibus auxiliatorem generare volens. Peperit illa ex Amphitryone quidem Iphiclum, ex Jove vero Herculem: qui cum auriga Iolao proficiscitur adversus Cygnum, Martis filium: qui decimas ducentes ad Pytho deprædabatur. Profectus igitur scuto per Vulcanum facto Trachinem abit ad Ceycem. Congressus cum Cygno, cum interimit, Martemque pro filio suo pugnantem in crure vulnerat. Atque ita venit ad Ceycem. Erat autem Cygnus gener Ceycis ob filiam Themistonoën.

*Vt qualis relictæ domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta maritum Amphitryonem
Alcmena, filia bellicosi Electryonid.*

*Qua mulierum genus superabat sæminearum
Formaq; & proceritate: prudentia utiq; nulla cū ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperere concumbentes.
Cujus & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.
Atque hæc talis existens, tam animo suum colebat conjugem,
Perinde ut nulla unquam coluit mulierum sæminearum,
Quamquam ejus patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boves. relictæ autem ille patria tellure
Thebas venit, supplicans scutatis Cadmeis.
Vbi idem habitabat cum veneranda conjugē,
Seorsim absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum conscendere formosa Electryonidis,
Quam cadem ultus esset fratrum magnanimorum*

Ἦς αἰλόχῃ, μαλερῶ ᾗ κατὰφλέξαι πυρὶ κώμας
 Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.

Ὡς γάρ οἱ δέκεϊλο, θεοὶ δ' ἔπιμαρτυροὶ ἦσαν. 20

Τῶν ὃ γ' ὀπίζετο μίλων, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
 Ἐκτελέσσει μέγα ἔργον, ὃ οἱ διόθεν θέμις ἦεν.

Τῷ δ' ἄμα, ἱέμευοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε,
 Βοιωτοὶ πηλήξιοι, ὑπὲρ σακίων πνεύοντες,

Λοκροὶ τ' αἰχέμαχοι, καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι, 25

Ἔσποντ'· ἦρχε ᾗ τοῖσιν εὖς παῖς Ἀλκαῖοιο,

Κυδίοων λαοῖσι. πατήρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Ἀλλίῳ μῆτιν ὕφαινε μὲν φρεσὶν, ὃ φρεσὶ θεοῖσιν

Ἀνδράσι τ' αἰλφηςῆσιν δρῆς αἰκλήηρα φύδιση·

Ὡς δ' ἀπ' ἐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυασοδομῶν, 30

Γμεῖρων φιλότῃ· εὐζώνοιο γυναικὸς

Ἐννύχῃ· τάχα δ' ἴξε Τυφαόνιον, τόθεν αὖτις

Φίκιον ἀκρότατον περσεβήσατο μητιέτα Ζεύς.

Ἐνθα καθεζόμενῃ, φρεσὶ μῆδετο θέσκελα ἔργα.

Αὐτῇ μὲν γ' οὐκ ἐπὶ τανυσφύρῃ Ἠλεκτρυώνης 35

Εὐνῇ καὶ φιλότῃ μίγῃ, πέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ·

Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρεύων λαοασόῃ, ἀγλαὸς ἥρως,

Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκετο ὄνδε δόμονδε.

Οὐδ' ὃ γ' ἔπι δμῶας καὶ ποιμνίας ἀγροιώτας

Ὡς τ' ἰέναι, πρὶν γ' ἢς αἰλόχῃ ἐπιβήμεναι βύνῃς. 40

Τοῖ· γὰρ κραδίῳ πόθῃ· αἶνυτο ποιμνία λαῶν.

Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπασὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητι

Νέσσει ὑπὸ δρῆαλέης, ἢ καὶ κρατερῇ ὑπὸ δεσμῷ·

Ὡς ῥά τ' Ἀμφιτρεύων χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπύσας,

Ἀσπασίως τε φίλως τε ἐὼν δόμον εἰσαφίκανε. 45

Παννύχῃ δ' ἄρ' ἐλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρθέτῃ,

Τερπόμην· δώροισι πολυχρῆσσι Ἀφροδίτης.

Sua conjugis, flagrantique combussisset igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, diique testes facti fuerant.
Quorum ille verebatur iram, festinabatque celerrime
Exequi magnum opus, quod ipsi divinitus incumbebat.
Hunc autem una, cupidâ bellicue praelique,
Bæotii equitando insignes, sub clypeis spirantes sc. robar,
Locrique cominus pugnantes, & Phocenses magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos egregius filius Alcai,
Gaudens populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium texebat in animo, ut Diis pariter (neraret.
Et hominibus rerum indagatoribus damnorum depulsatorē ge-
Profectus autem ab Olympo est dolum alta mente volvens,
Desiderans concubitus elegantis mulieris
Per noctem: celeriterque venit in Typhaonium, unde rursus
Ad Phicium summum accessit prudens Iupiter.
Vbi residens mente versabat divina opera.
Nam eadem quidem nocte cum pulchra Electryonide
Concubitu & amore mixtus est, perfecitque desiderium:
Eadem autem & Amphitryo bellicosus, illustris heros,
Perfecto magno opere, rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Iit, antea quam sua conjugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem populorum.
Sicut quando quispiam magna cum voluptate effugit afflictionē
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoq; desiderio, lubentiq; animo, domum suam reversus est.
Totaque nocte concubuit cum veneranda uxore,
Oblectando se muneribus aurea Veneris.

Ἡ δ' ἔθεα δαμνθεῖσαι, καὶ ἀνέρι πολλὸν αἰεῖσω,
 Θήβη ἐν ἐπιπύλῳ διδυμαῖονε γεῖνατο παῖδε,
 Οὐκ ἔθ' ὅμα φρονέοντε, (κασιγνήτω γε μὴ ἥσω.) 50
 Τὸν μὲν χειρότερον, τὸ δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα Φῶτα,
 Δεινὸν τε κρατερόν τε, βίβω Ἡρακληΐδω.
 Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσαι κελαινεφεῖ Κρονίωνε,
 Αὐτὰρ Ἰφικλῆα γε δορυασόω Ἀμφιτρυώνι.
 Κεκεμειόταυ γρηλεύ'· τὸ μὲν, βροτῶ ἀνδρὶ μιγεῖσαι 55
 Τὸν δ' Διὶ Κρονίωνι, θεῶν σημαντορὶ πάντων·
 Ὅς καὶ Κύκνον ἐπεφνεν Ἀρηιάδῳ μεγαθύμον.
 Εὗρε γὰρ ἐν πεμψύῃ ἐκατηβόλῃ Ἀπόλλωνος
 Αὐτὸν, καὶ πατέρ' ὄν, Ἄρῳ, αἶψα πολέμοιο,
 Τάχιστα λαμπερές, σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο, 60
 Ἐσπότην ἐν δόφρῳ· χθόνα δ' ἐκλυπον ὠκέες ἵπῳσι,
 Νύσσοντες χηλήσι· κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήφ,
 Κοπτομένη πλεκιοῖσιν ὑφ' ἄρμασι καὶ ποσσὶν ἵππων.
 Ἄρματα δ' εἰποίητο καὶ ἀντιγες ἀμφαράβιζον,
 Ἴππων ἱεμεύων. κεχάρητο δ' Κύκνῳ ἀμύμων, 65
 Ἐλπόμηνος Διὸς υἱόν, δῖόν τε, ἡνίοχόν τε,
 Χαλκῶ δηώσειν, καὶ δ' ἀπὸ κλυτὰ τάχιστα δύσειν.
 Ἀλλὰ οἱ δόχῳ λέων σὺν ἐκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίβω Ἡρακληΐδω.
 Πᾶν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίης 70
 Λάμπεν ὑπὸ δεινοῖο θεῶ τάχιστα τε καὶ αὐτοῦ.
 Πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπει· τίς κεν ἐκείνῳ
 Ἐτλη θνητὸς εἶν κατεναντίον ὀρμηθῆναι,
 Πλὴν Ἡρακλῆος καὶ κυδαλῖμος Ἰόλαος;
 Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες αἰπῆραι 75
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυγον ὅππῃ σταροῖσι μέλεσσιν.
 Ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κρατερόν Ἰόλαον·

*illa autē a Deo pariter compressa, & ab homine longe optimo,
Thebis septem portas habentibus geminos peperit pueros,
Haūd quaquam similes, quanquam fratres essent.*

*Alterum siquidem inferiorem, alterum autem longe præstan-
Magnum ac validum, Herculem. (torem virum,*

*Hunc quidem compressa a pluvia auctore Iove,
Iphicleum autem hastarum a concussore Amphitryone,
Diversā generationē: alterū quidē, cū viro mortali concumbens:
Alterum autē, cum Iove Saturni filio Deorū imperatore omniū:
Qui & Cygnum occidit, Martis filium, magnanimum.*

Invenit enim in luco longe jaculantis Apollinis

Ipsū, & patrem ipsius, Martem, bello insatiabilem,

Armīs fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis,

Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,

Ferientes ungulis; pulvisque circa ipsos dividebatur,

Excitatus compactis sub curribus & pedibus equorum.

Curvus autem fabrefacti & rotarū ambitus circū resonabant,

Equis festinantibus. gaudebat autem Cygnus inculpatus,

Sperans se Iovis filium, strenuum, aurigamque

Ferro interemturum esse, & inclytis armīs exuturum.

Sed ipsius vota non exaudivit Phœbus Apollo.

Ipse enim contra illum concitavit Herculem.

Totus vero lucus & ara Apollinis Pagasæi

Collucebat præ vehementis Dei armīs, & ipso;

Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi

Sustinisset mortalis existens obviam sub conspectum prodire,

Brater Herculem & præclarum Iolaum?

Illorum enim & vis magna, & manus invictæ

Ex humeris nata erant una cum robustis membris.

Is igitur tunc aurigam allocutus est sortem Iolaum:

Ἡρώς, ὦ Γόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
 Ἡ π μετ' αἰθανάτῃς μάκαρος, τοὶ Οὐλύμπων ἔχουσιν,
 Ἡ λῖπεν Ἀμφιτρυῶν, ὅτ' εὐσέφανον ποτὶ Θήβην 80
 Ἡ λῆγε, λιπῶν Τίρῳθον εὐκτίμῳ πολίεθρον,
 Κτείνας Ἡλεκτρυῶνα, βοῶν ἑνεκ' Ὀρυμείωπων·
 Ἰκάρο δ' εἰς Κρεῖοντα, καὶ Ἡνιόχῳ τανύπεπλον.
 Οἳ ῥά μιν ἡσπάζοντο, καὶ ἄρματα πάντα παρέειχον,
 Ἡ δίκη ἔοδ' ἰκέτησι, τίον δ' ἄρ' αἶρε κηρόθι μάλλον. 85
 Ζῶε δ' αἰγαλλόμηνου σὺν εὐσφύρῳ Ἡλεκτρυνῶνῃ
 Ἡ αἰλόχῳ· τάχα δ' αἶμμες ὀππλομήδων ἐνιαυτῶν
 Γεινόμεθ', ἔτε φυλὴν ἐναλίγκιοι, ἔτε νόημα,
 Σὸς τε πατήρ καὶ ἐγὼ· ἔμην φρένας ἐξέλετο Ζεὺς.
 Ὅς περ λιπῶν σφέτερόν τε δόμον, σφετέρῃς τε τοκῆας, 90
 Ὡχέλο πμήσων ἀλιτήρῳ Εὐρυοσῆα,
 Σχέτλιθ'. ἥ περ πολλὰ μετεσυναχίζετ' ὀπίσσω,
 Ἡν' ἄτῳ ἀχέων· ἥ δ' ἔπαλιν ἀγρετὸς ἐσιν.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὸς ἐπετέλλετ' αἰέθλης.
 Ὡ φίλθ', ἀλλὰ σὺ θάσσον ἔχ' ἡνία φοινικθέντα 95
 Ἰππῶν ὠκυπόδων· μέγα γ' ἔφρεσσι θάρσθ' αἰέξων,
 Ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἄρμα, καὶ ὠκυπόδων ὄθεν ἵππων,
 Μηδὲν ὑποδδείσας κλύπον Ἄρεθ' ἀνδροφόνοιο,
 Ὅς νῦν κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσθ'
 Φοῖβος Ἀπόλλωνος ἑκατηβέλεταο ἀνακλθ'. 100
 Ἡ μὲν καὶ κρατερός περ ἐὼν αἵατι πολέμοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν αἰμώμηθ' Ἰόλαθ'·
 Ἡ θεί', μάλα δὴ π πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Τιμᾶ σὺν κεφαλῇ, καὶ ταύρεθ' ἔννοσίγαιθ',
 Ὅς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληα· 105
 Οἷον δὴ καὶ πόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
 Σαῖς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέθ' ἔοθ' λὸν αἶρῃαι.

Ἀλλὰ γε,

O heros Iolæi, mortalium longe carissime omnium,
 Utique apud immortales beatos, qui Olympum tenent,
 Peccavit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
 Abiit, relicta Tiryntho urbe bene fundata, (frontes :
 Postquam occiderat Electryonem, propter boves latas habentes
 Venitque ad Creontem, & Heniochen longis ornatam vestibibus.
 Qui ipsum ultro receperunt, & necessaria omnia præbuerunt,
 Quatenus fas est supplicibus, colueruntque ex animo magis.
 Vivebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
 Coniuge sua: moxque nos revolutæ anno
 Nati sumus, neque statura similes corporis, neque ingenio,
 Pater tuus & ego: cujus quidem mentem sustulit Iupiter.
 Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
 Abiit veneraturus immaturo partu editum Eurystheum,
 Infelix. certe multum ingemiscebat postea,
 Culpam suam lugens: sed illa irrevocabilis est.
 Mihi vero Deus difficiles imperavit labores.
 O amice, sed tu celeriter arripe habenas rutilantes
 Equorum alipedum: magnamque mente fiduciam concipiens,
 Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
 Nihil veritus strepitum Martis hominum occisoris,
 Qui nunc cum clangore circumquaq; furit per sacrum nemus
 Phœbi Apollinis longe jaculantis regis.
 Enimvero, etiâ validus licet existat, tamen exsaturabitur bello.

Hunc contra allocutus est inculpatus Iolæus:

O venerande, quam multum vero pater hominum atq; Deorū
 Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
 Qui Thebarum mœnia tenet, & tuetur civitatem:
 Quemadmodum & hunc mortalem validumque magnumque
 Tuas in manus adducunt, ut gloriam magnam auferas.

Ἀλλὰ γε, δύσσεο τόλχε' ὄρη' ἰα, ὄφρα τάχιστα
 Δίφρεσ ἐμπελάσωντες, Ἀρήος θ' ἡμέτερόν τε,
 Μαρνώμεσθ'. ἐπεὶ ἔπι ἀτάρβητον Διὸς υἱόν,
 Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίζετμ'· ἀλλὰ μιν οἷω
 Φόξεσθ' δύο παῖδας ἀμύμονα· Ἀλκείδαο,
 Οἳ δὴ σφί γε δὸν εἴσι, λιλαϊόμενοι πολέμοιο
 Φυλόπιδά σῆσιν· τὰ σφιν πολὺ φίλτερά θοίνης.

110

Ὡς φάτο. μείδησεν ἧ βίῃ Ἡρακλεΐη,
 Θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμυρα εἶπεν.
 Καί μιν ἀμειβόμενα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

115

Ἦρως ὦ Ἰόλαε, διοτρεφές, σὸς κέ τι τηλὺ
 Ὑσμίνη τηχεῖα. σὺ δ' ὡς παρ' ὅθι ἦσθα δαΐφρων,
 Ὡς καὶ νυνὶ μέγαν ἵππων Ἀρείονα κυανοχαίτῳ
 Πάντη ἀνασρωφᾶν, καὶ δρηγέμεν ὥς κε διώῃαι.

120

Ὡς εἰπὼν, κνημῖδας ὀρειχάλκειο φαιινῶ,
 Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, πρὸς κνήμησιν ἔθηκε.
 Δούτερον αὖ θώρηκα πρὸς στήθεσιν ἔδωκε
 Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
 Παλλὰς Ἀθίωαίη κέρη Διὸς, ὅππότε ἔμελλε
 Τὸ πρῶτον σονόεντας ἐφορμήσασθαι αἰέθλης.

125

Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ὄρης ἀλκιῆρα σίδηρον
 Δεινὸς ἀνὴρ· καί μιν ἧ πρὸς στήθεσσι φάρεττον
 Καθβάλετ' ἐξόπιθεν. πολλοὶ δ' ἐνίοθεν οἷσσι
 Ρίγηλοι, θανάτοιο λαθιφθίγχοιο δοτῆρες.

130

Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δάκρυσι μῦρον·
 Μέσσοι ἧ ξεστοί, πρὸς κνήμης· αὐτὰρ ὅππότεν
 Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι περύχεσιν
 Ἦσαν. ὃ δ' ὄβριμον ἔλχ' ἄκαχμῶν εἰλεῖο χαλκῷ·

135

Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ εὐτυχίον ἔθηκε,
 Δαιδαλέῳ, ἀδάμαντι, ὅππῃ κροτάφοις ἀεσφῆαν,

ἦτ'

*Sed age, induere arma Mavortia, ut quam celerrime
 Currus inter se committentes, Martis & nostrum,
 Decertemus. Quoniam neque intrepidum Iovis filium,
 Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipsum puto
 Mox fugiturum duos filios inculpati Alcideæ,
 Qui prope adsunt, cupientes bello
 Prælium conferere: quæ res ipsis multo gratior quam epula.*

*Sic ait. arrisit autem fortis Hercules,
 Animo oblectatus: admodum enim illi grata dixerat.
 Atque ipsum, respondens, verbis volucris allocutus est:*

*O heros Iolææ, Iovis alumne, non procul etiam hinc
 Pugna aspera. Tu vero quemadmodum antea fuisti bellicosus,
 Ita & nunc magnum equum Arionem nigricantibus setis obsitum
 Quoquoversum converte, & auxiliare pro eo ac poteris.*

*Sic locutus, ocreas ex Orichalco splendido,
 Vulcani inclita dona, tibiis induxit.*

Mox & thoracem pectori induit

Pulchrum, aureum, variegatum: quem ipsi dederat

Pallas Minerva filia Iovis, tunc cum erat

Primum luctuosa aggressurus certamina.

Posuit autem circa humeros malorum depulsores ferrum

Fortis vir: cavam autem circa pectora pharetram

Rejecit in tergum. in hac multa erant sagittæ

Horrendæ, mortis vocem eripientis datrices.

Hæ ab anteriori quidē parte mortē habebant præfixæ, & lacry-

Mediæ autem politæ erant, longæ: sed a tergo (mûs madebant:

Nigræ aquila contextæ aliis

Erant. ille autem validam hastam præfixam ære corripuit:

Capiti vero ingenti galeam fabrefactam imposuit,

Variegatam, adamantinam, temporibus adaptatam,

Ἦτ' εἶρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Χερσὶ γέ μιν σάκε' εἶλε παναίολον· ἔδ' ἐπε αὐτὸ
οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, ἔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι. 140

Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ πτάνω, λούκῳ τ' ἐλέφαντι,

Ἡλέκτρῳ θ' ὑπολαμπές ἐστιν, χρυσῷ τε φαεινῷ

λαμπόμυρον· κυάνεα δ' ἀπὸ πύχες ἠλήλαντο.

Ἐν μέσῳ δ' ὁρᾷ κενὸν ἔστι φόβος, ἔπ' ἐπὶ φαίειος,

Ἐμπαλιν ὅσσοισιν πυρὶ λαμπομύροισι δεδορκώς. 145

Τῶν καὶ ὁδόνων μὲν πλῆτο σῶμα λούκα θεόνων,

Δεινῶν, ἀπλήτων. ὅππ' ὅ βλοσυροῖο μετώπῃ

Δεινὴ ἔρις πεπόνητο, κρύσσασα κλόνον ἀνδρῶν,

Σχετλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἔκ φρένας εἶλετο φωλῶν

οἵ πινες ἀντιβίβω πόλεμον Διὸς ἥϊ φέροιεν. 150

Τῶν καὶ ψυχὰ μὲν χθονὰ διώσ' αἶδ' εἶσω

αὐτῶν· ὅσέα δ' ἐσφι περὶ ῥινοῖο σαπείσης

σειρὶς ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴη.

Ἐν δ' ὀφθαλμοῖς τε παλινώξῃς τε τέτυκτο·

Ἐν δ' ὁμαδὸς τε, φόβος τ', ἀνδροκτασίη τ' ἐδεδήσθη. 155

Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' κυδοιμός ἐθυώεον· ἐν δ' ὀλοή κῆρ,

Ἄλλον ζῶν ἔχασα νεκτάρων, ἄλλον αἶχτον,

Ἄλλον τεθνεῶντα, καὶ μόνον ἔλκε ποδοῖν.

Εἶμα δ' ἔχ' αἵμα' ὥμοισι δαφοίνεον αἵματι φωλῶν,

Δεινὸν δερκημύρη, καναχῆσιν τε βεβρυθῆα. 160

Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν ἔπ' ἐπὶ φαίειων

δώδεκα· τὰ φόβέεσκον ὅππ' ἔχον φῦλ' ἀνθρώπων,

οἵ πινες ἀντιβίβω πόλεμον Διὸς ἥϊ φέροιεν.

Τῶν καὶ ὁδόνων μὲν καναχὴ πέλεν, ὅτε μάχοιτο

Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δ' αἶετο θωῦτά ἔργα. 165

Σπύγματά δ' ὥς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δαρκέσσι

Κυάνεα καὶ νῶτα, μελαίνθησαν δ' ἡλίκαι.

Qua maniebat caput Hercules divini.

*At manibus clypeū accepit valde variū, quem nemo quisquā
Neque perrupisset jaciendo, neque comminuisset, mirum visu.
Nan totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens: carulea vero laminae erant ductae.*

*In melio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.*

*Cujus & dentibus quidem repletum erat os candicantibus,
Savis, ingentibus. super terribilem autem frontem
Sava contentio volitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, qua & mentem eximebat & praecordia viris
Quicumque bellum adversus Iovis filium gererent.*

*Quorum & anima quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipforum: ossa autem eorum, pelle circum putresacta,
Sole sub torrido in nigra putrescunt terra.*

*In eo autem & propulsatio & viceversa persecutio facta erant.
In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant.*

*In eo contentio quoque, & turba surebat: in eo perniciofa Parca,
Vivum alium tenens recens vulneratum, aliam autem illasum,
Alium mortuum, per pugnam trahebat pedibus.*

*Vestem autem habebat circū humeros cruentā sanguine virorū,
Savum videns, clamoribusque vehementer strepens. (fabilium,
In eo autem & serpentū capita savorū erant, haudquaquam es-
Duodecim; qua per terrefaciebant super terram homines,
Quicumque bellum contra Iovis filium moverent.*

*Quorum & dentiū quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryoniades. Hac autem distincta erant miranda opera.
Porro veluti puncta quadam apparebant savis draconibus
Cerulea per terga, denigrataque erant illis maxilla.*

Ἐν ᾧ συν ἀγέλαι χλόνων ἔσται, ἡδὲ λεόντων
 Ἐς σφέας δερκομήνων, κητεόντων τ' ἱεμήνων τε,
 Τῶν καὶ ὁμιληδὸν σίχες ἦϊσαν· ἔδενυ τῶγε
 Οὐδέτεροι τρεῖς τῶν Φερίστον γε μὴν αὐχένους ἄμφω,
 Ἡδὲ γὰρ σφιν ἔκειτο μέγας λῆς, ἀμφὶ ᾧ κῆπεροι
 Δοιοί, ἀπὲρ γάμοι ψυχὰς, καὶ δέ σφι κελαινὸν
 Αἶμα ἀπελείβει· ἔραζ'. οἳ δὲ, αὐχένους ἐξεριπόντες,
 Κεῖατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέεσι.
 Τοὶ δὲ ἐπὶ μάλλον ἐγειρέσθω, κητεόντε μάχεσθαι,
 Ἀμφότεροι, χλόναι τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
 Ἐν δὲ λῶ ὑσμίνη Λαπιθαίων αἰχμητῶν,
 Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
 Ὀπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε,
 Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιτάρησιον, ὄζον Ἀρηθόν,
 Θησέα τ' Αἰγείδην, ὅππείκελον ἀθανάτοισιν·
 Ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροὶ τόλχε' ἔχοντες.
 Κένταυροι δὲ ἐτέρωθεν ἐναντίοι ἠγέροντο,
 Ἀμφὶ μέγαν Πετρεῖον, ἰδ' Ἀσβολὸν οἰωνιστὴν,
 Ἀρκίον θ', Οὐριόν τε, μελαίχαιτῶν τε Μίμαντα,
 Καὶ δύο Πάκειδας, Περμῆδεά τε, Δρύαλόν τε,
 Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 Καὶ τε στυαίεσσιν, ὥσπερ ζωὴ περ ἰόντες,
 Ἐλχεσιν ἡδ' ἐλάτης αὐτοχέδον ὠλεθρῶντο.
 Ἐν δὲ Ἀρεθῷ βλοσυροῖο ποδώκεος ἔσταν ἵπποι
 Χρῦστοι· ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρε' ἔλιπε Ἀρης
 Αἰχμὴν ἐν χεῖρεσσιν ἔχων, πευλέεσσι κελεύων,
 Αἵματι φοινικέει, ὥσπερ ζωὴς ἐναρίζων,
 Δίφρω ἐμβεβαώς. ὥρθε δὲ Δειμός τε φόβος τε
 Ἐσσαν, ἱεῖμοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.
 Ἐν ᾧ Διὸς θυγάτηρ Ἀγλαΐη Τελτοχρῆα,

170

175

180

185

190

195

τη

In eo autem & suum greges agrestium erant, atque leonum
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque & ruentium,
Quorum etiam turmatim ordines incedebant; neque vero hi,
Neque illi alteros timebant; horrebant attamen colla utrorumque.
Iuxta enim ipsos jacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, spoliati vita, deorsumque ipsis niger
Cruor distillabat in terram. ipsi autem, cervicibus dejecti,
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.

At illi magis etiam excitabantur, incensi ad pugnandum,
Virique, agrestesque sues, trucesque leones.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,

Caneus rex, Dryasque, Pirithousque,

Hopleusque, Exadiusque, Phalerusque, Prolochusque,

Mopsusque Ampycides, Titareus, filius Martis,

Theseusque Ægides, similis immortalibus:

Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur,

Magnus Petrus, atque Asbolus augur,

Arctusque, Huriusque nigerque pilis Mimas,

Et duo Peucida, Perimedes, Dryalusque,

Argentei, aureas abietes in manibus habentes.

Atque impetum pariter faciebant, perinde ac si vivi essent,

Lanceisque atque abietibus cominus certabant.

Inter hac autem Martis terribilis alipedes stabant equi

Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,

Mucronem in manibus habens, milites exhortans,

Sanguine cruentus, veluti qui vivos spoliaret,

Currui insistens. juxta autem Pavorque Metusque

Stabant, gestientes bellum subire virorum.

Ibidem autem & Iovis filia Agelaa Tritogenia,

Τῇ ἱκέλῃ, ὥσεί τε μάχῃ ἐθέλῃσιν κερύσσειν,
 ἔχῃ ἔχουσ' ἐν χερσὶ, χρυσείῃ τε τρυφάλειαν,
 Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ὅππῃ δ' ὤχλειο Φύλοπιν αἰνέω. 200
 Ἐν δ' ἰὼ ἀθανάτων ἱερὸς χορὸς· ἐν δ' ἄρ' αἶψα μέσσω
 Ἴμερόεν κιθαρίζεν Λητῆς καὶ Διὸς υἱὸς
 Χρυσείῃ Φόρμιγγι· θεῶν δ' ἔδῃ ἀγνυτ' Ὀλυμπῷ.
 Ἐν δ' αἰγὴν, πρὶ δ' ὄλβῳ ἀπείριτον ἐσφάνωτο,
 Ἀθανάτων. Ἐν αἰγῶνι θεαὶ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς 205
 Μῆσσι Πιερίδες, λιγὺ μελπομένης εἰκῆαι.
 Ἐν δ' ἰλίμῃ δόρυ μ' αἰμαμακέτοιο θαλάσσης
 Κυκλοερῆς ἐτέτυκτο πάνεφθον κασιτέροιο,
 Κλυζομένην ἱκέλῃ· πολλοὶ γὰρ μὲν ἀμμέσων αὐτῇ
 Δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθιῶεν ἰχθυόοντες, 210
 Νηχομήοις ἱκέλοι· τοιοὶ δ' ἀναφυσιόωντες
 Ἀργυρεοὶ δελφῖνες ἐθιῶν ἐλοπας ἰχθύς.
 Τῶν ὑπὸ χάλκειοι τέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' ἀκλαῖς
 ἦσαν ἀνῆρ αἰλιόος δεδοκημένη· εἶχε δ' ἔχουσιν
 Ἰχθύσιν ἀμφὶ βλητρον, ἀπορρίψαντι ἑοικώς. 215
 Ἐν δ' ἰὼ ἠὲ νῆμα Δαναΐης τέκῃ ἱππότα Περσέως,
 οὗτ' ἄρ' ἔπῃψαύων σάκεα ποσὶν, ὅθ' ἑκάς αὐτῇ
 Θαῦμα μέγα φρεσὶ σάκεα· ἐπεὶ ὕδαμῃ ἐσῆλκε.
 Τῶς γάρ μιν παλάμαις τῶξε κλυτὸς Ἀμφιγυῆς
 Χρῦσεον· ἀμφὶ δ' ἡ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα. 220
 Ὀμοισιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον αἶορ ἔκειτο
 Χάλκεον ἐκ τελαμῶν· ὃ δ' ὥς τε νόημι· ἐποταῖο.
 Πᾶν δ' ἐμετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου
 Γοργῶς· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
 Ἀργυρέῃ θύσανοι δ' ἐκατηρώοντο φαεινοὶ 225
 Χρῦσειοι· δεινὴ δ' ὡς κροτάφοισιν ἀνακλῇ
 Κεῖτ' Ἀΐδῃ κινέῃ, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.

Αὐτῆς

Ei similis, quasi qua pugnam vellet incendere,
Hastam habens in manibus, aureamque galeam,
Ægidemq; circum humeros: gradiebatur autē in praliū savū.
At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cuius medio
Dulce quiddam personabat Latona & Iovis filius
Aurea cithara. Deorum autem sedes frangebatur Olympus.
Ibi & coetus, circum autem opulentia infinita erat cinctus,
Immortalium. In certamine Dea autem incipiebant cantum
Musa Pierides, suave quiddam canentibus similes.
In eo autem & portus appulsu facili immensi maris,
Rotundus factus erat purissimo e stanno,
Inundanti similis: multi vero per medium ipsius
Delphines hac atque illac ferebantur piscibus inhiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebant mutos pisces.
Sub his ærei trepidabant pisces, sed in ripis
Sedebat vir piscator observans; habebat autem manibus
Piscium rete, projecturo similis.

In eo autem & pulchricoma Danaës filius eques Perseus,
Neq; quidē contingens clypeū pedibus neq; longe separatus ab illo:
Miraculum magnum dictu: quoniam nusquam nitebatur.
Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autem circa eum nigro capulo ensis pendebat
Æreus de loro: ipse autem velut cogitatio volabat.
Totum autem tergum ejus tenebat caput savi monstri
Gorgonis. ipsum autem pera complectebatur, mirum visu,
Argentea, fimbriaque dependebant lucida
Aurea. sava autem circum tempora regis
Posita erat Orci galea, noctis caliginem gravem habens.

Αὐτὸς ᾗ σπέρδοντι καὶ ἑρρίγοντι ἰοικῶς
 Περσῶς Δαναΐδης ἐπὶ αἶνετο. τῇ δ' ᾗ μετ' αὐτὸν
 Γοργόνες ἀπλητοί τε καὶ ἑ Φατῇ ἑρραῖοντο, 230
 Γέμψαι μαπέειν. ἔπῃ δ' ἡ χλωρὴ αἰδάμανι
 Βαινυσέων ἰάχεσκε σάκῃ μεγάλῃ ὀρυμαγδῷ
 Ὀξέα καὶ λιγέως· ἔπῃ δ' ἡ ζώνησι δρεκήθῃ
 Δοιῶ ἀπηωρόντ', ἔπικυρτωόντε καάρηνα.
 Δίχμαζον δ' ἄρα τῷ γε. μὲν δ' ἡ ἐχάρεσσαν ὀδόντας, 235
 Ἀγρία δερκημύῳ· ἔπῃ δ' ἡ δεινοῖσι καρλύοις
 Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
 Ἄνδρες ἐμαρναόθην, πολεμήϊα τῶχε' ἔχοντες.
 Τοὶ μὲν δ' ἀπὸ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκήων
 Δοιγὸν αἰμυώντες· τοὶ δ' ἡ πρῶθεν μεμαῶτες. 240
 Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἐπὶ δῆλον ἔχοντες,
 Μάρανθ'· αἱ δ' ἡ γυναικες ἐϋδμήτων ἔπῃ πύργων
 Χάλκεον ὀξὺ βόων, καὶ δ' ἡ ἐδρύποντο παρειάς,
 Ζωῆσιν ἵκελαι, ἔργα κλυτὰ Ἡφαίστιο.
 Ἄνδρες δ' οἱ πρῆσθῃες ἔσαν, γῆρας τε μέμαρπον, 245
 Ἀθροῖοι ἐκίροθεν. πυλέων ἔσαν, ἂν δ' ἡ θεοῖσι
 Χεῖρας ἔχον μακάρεσσιν, πρὸς σφετέροισι τέκεσσιν
 Δειδιότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον, αἱ δ' ἡ μετ' αὐτὰς
 Κῆρες κυάνεαι, λούκας ἀρεβόσση ὀδόντας,
 Δεινωτοί, βλοσυροί τε, δαφουνοίτ', ἀπλητοί τε 250
 Δῆλον ἔχον πρὸς πηλόνων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἔεντο
 Αἶμα μέλαν πέειν· ὃν δ' ἡ πρῶτον μεμάπειεν
 Κεῖμενον ἢ πίπνοντα νεύτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτὰς
 Βαῖλ' ὄνυχας μεγάλας. ψυχὴ δ' αἰδὸς δε καλεῖεν
 Τάρταρον ἐς κρυόενθ'· αἱ δ' ἡ φρένας ὄτ' ἄρ' ἐσαντο 255
 Αἶμα δ' αἰνδρομέα, καὶ μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω,
 Ἀψ δ' ἡ ὀμαδον καὶ μάλον ἐθύνεον αὐτὰς ἰῶσαι.

*Ipse autem fugienti & formidanti similis
Perseus Danaides currebat. post ipsum vero
Gorgones terribiles & ineffabiles ruebant.
Cupientes ipsum apprehendere : in pallido autem adamante
Euntium resonabat clypeus magno strepitu
Acutum & tinnulum quippiam. In Loniis autem dracones
Duo dependebant , attollentes capita.
Lambebant autem illi , iraque acuebant dentes,
Crudele tuentes. supra sava autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror , ac supra ipsas
Viri pugnabant , bellica arma habentes.
Hi quidem a sua civitate , suisque parentibus ,
Pestem depellentes : illi autem depopulari studentes.
Ac multi quidem jacebant , plures autem etiam pugnam cientes
Dimicabant. mulieres autem in bene constructis turribus
Vehementer acute clamabant , lacerabanturque genas ,
Vivis similes , opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui seniores erant , & ad senectutem pervenerant ,
Conferti extra portas ibant , sursumque Diis
Manus tendebant beatis , pro suis liberis
Metuentes. illi autem contra pugnam conserebant , post ipsos autē
Parca nigra candidis crepantes dentibus ,
Torva terribilesque , cruentaque , savaque
Dimicabant de iis , qui cadebant. omnes enim cupiebant
Cruorem nigrum bibere. & quem primum sorte ceperant
Iacentem vel cadentem recens saucium , ei quidem
Injiciebant ungues magnos. animaque ad Orcum abibat ,
Tartarum in frigidum. illa autē praeordia postquā exatiassent
Sanguine hominis , ipsum quidem abjiciebant post tergum ,
Retro autem in tumultum & stragem festinabant iterum ire.*

Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέσασαν· ἡ μὲν ὑφῆσων,
 Ἀΐτροπῳ, ὅτι πέλεν μεγάλη θεός, ἄλλα καὶ ἔμπης
 Τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερής τ' ἰὺ πρεσβυτάτη τε. 260
 Πᾶσαι δ' αἰμὸν ἐνὶ φωτὶ μάχῃ δριμύτην ἔθοντο.
 Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δρᾶκον ὄμμασι θυμῆνασαι,
 Ἐν δ' ὄνυχας χεῖρας τε θροσεῖας ἰσώσωντο.
 Πᾶρ δ' Ἀχλὺς εἰσῆκε θηοσφυγερή τε καὶ αἰνή,
 Χλωρὴ, αὐσαλέη, λιμῶ κατὰ πεπληῖα, 265
 Γυνοπαχὴς· μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖρας ἔσπῃσαν.
 Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δ' ὑπὸ πτερύγεσσιν
 Αἶμα ἀπελείβει ἔραζε. ἡ δ' ἀπλητον σεσαρήσασα
 Εἰσῆκε πολλὴ δ' ἡ κόνις κατενέωθεν ὤμους,
 Δάκρυσι μυδαλέη· πῶρ δ' ὄνυχες πόλιν ἀνδρῶν. 270
 Χρῦσαι δέ μιν εἶχον ὑπερφυεῖσις ἀραρυῖαι
 Ἐπὶ ἀπύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαταῖς τε χοροῖς τε
 Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ εὐσώτες ἐπ' ἀπλώης
 Ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναικα. πολὺς δ' ὑμῶν ὄρωρ.
 Τῆλε δ' ἀπ' αἰθρομύων δαίδων σέλας εἰλύφαζε 275
 Χερσὶν ἐνὶ δμῶν. ταὶ δ' ἀγλατὴν τεθαλῆαι
 Πρόσθ' ἔκινον· τοῖσιν δ' χοροὶ παίζοντες ἔποντο.
 Τοὶ μὲν ὑπὸ ἀλγυρῶν σφίγγων ἴεσαν αὐδῶν
 Ἐξ ἀπαλῶν σωμαίων, πῶρ δ' ἐσφισιν ἀγνύλο ἦχῳ.
 Αἱ δ' ὑπὸ φορμύγων ἀναγον χορὸν ἱμερόεντα. 280
 Ἐνθεν δ' αὖθ' ἐτέρωθεν νέοι κώμαζον ὑπὸ αὐλῇ,
 Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπὸ ὀρχηθμῶ καὶ αἰοιδῇ,
 Τοίγε μὲν αὖ γελῶντες· ὑπὸ αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
 Πρόσθ' ἔκινον· πᾶσαν δ' πόλιν θαλῖαι τε χοροὶ τε
 Ἀγλαταὶ τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπαύροιθι πόλιν 285
 Νῶθ' ἵππων θηοσφύες ἐθιύεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
 Ἦρην χθονὶ δῖαν, θηοσφύας δ' ἡγετῶνας

Ἐτάλατ'.

*Clotho & Lachesis ipsis astant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna Dea: sed tamen
Aliis quidem praestantiorque erat, & natu maxima.
Omnes autem circa unū virum pugna acerbam committebant:
Saepeque modo seipsas mutuo aspiciebant, oculis succensentes.
Inter se autem ungues manusque audaces conferebant.
Iuxta autem & Tristitia stabat, misera, & gravis,
Pallida, aridaque, fame exhausta,
Crassis genibus: longique ungues a manibus prominebant.
Huius quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor destillabat in terrā. ipsa autē terribiliter dentes stringens
Stabat, multo pulvere adpersa erat circa humeros,
Lacrymis madens. iuxta autem turrata civitas hominum.
Aurea autem ipsam tenebant superliminaribus adaptata
Septem porta. hominesque in voluptatibus & choreis
Oblectationem capiebant. Alii siquidem sabrefacto in curru
Ducebant viro uxorem, multusque hymenaeus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat
In manibus famulorum. Mulieres autem venustate florentes
Praebant, quas chori saltantes sequebantur.
Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum
Ex tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo.
Illa autem ad citharam ducebant chorum amabilem.
Inde rursus ex alia parte juvenes comessabantur ad fistulam:
Alii quidem ludentes saltatione & cantu,
Alii autem ridentes. sub tibicine autem singuli
Procedebant, totamque civitatem letitia choreaque
Voluptatesque tenebant. Alii autem rursus extra civitatem
Tergis equorum conscensis currebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, ornateque tunicas*

Ἐσάλατ'· αὐτὰρ ἔλω βαθὺ λήϊον· οἷγε μὲν ἡμῶν
 Λιχμῆς ὀξείῃσι κερωνιόωντα πέτηλα,
 Βελτόμυα σαχύων, ὥσει Δημήτερ' αἰκτῶ. 290
 Οἱ δ' αἶψ' ἐκ ἐλκεδανοῖσι δέον· καὶ ἐπιπλον αἰωλῶ·
 Οἱ δ' ἐτρεύγων οἶνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
 Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρας ἐφόρβον ὑπὸ τρυγητῆρων
 Λαυκὰς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων δ' ὑπὸ ὄρχων,
 Βελτομύων φύλλοισι καὶ δρυγρέης ἐλίκεσσιν. 295
 Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρας ἐφόρβον· ὧδ' αὖ δέ σφισιν ὄρχ' αἰ
 Χρῦσε' αἰ, (κλυτὰ ἔργα περὶ φρον' αἰ· Ἡφαίστιο)
 Σειόμην' αἰ φύλλοισι καὶ δρυγρέοισι κάμαξι.
 Τῶ γε μὲν οὖν παίζοντι ὑπ' αὐλητῆρι ἕκασ' αἰ
 Βελτόμην' αἰ σαφυλῆσι μελάνθησάν γε μὲν αἶδε. 300
 Οἷγε μὲν ἐτράπεον, τοὶ δ' ἤρουν· οἱ δ' ἐμάχοντο
 Πύξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' αὖ κύποδας λαγὸς ἤρουν
 Ἄνδρες θηρόντι, καὶ κερχαρόδοντε κυνέων,
 Ἰέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἰέμενοι ὑπαιλύξαι·
 Παῖρ δ' αὖτοῖς ἵππῃες ἔχον πόνον, αἰμφι δ' αἰέθλοισι 305
 Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον· εὐπλεκέων δ' ὀπί διφρων
 Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
 ῥυτὰ χαλαίνοντες· τὰ δ' ὀπικρατέοντα πέτοντο
 Ἄρματα καλλήεντ', ὀπι τ' ὀπλήμναι μέγ' αὐτέων.
 Οἱ μὲν αἶψ' αἰθῆλον εἶχον πόνον· ὧδ' αὖ ποτέ σφιν 310
 Νίκη ἐπ' ἐλυνύθη, αἰδ' αἰ κεραιον εἶχον αἰέθλον.
 Τοῖσι τ' καὶ περὶ κείτο μέγας τείπ' αἰ ἐντὸς αἰγῶν αἰ,
 Χρῦσει' αἰ, κλυτὰ ἔργα περὶ φρον' αἰ· Ἡφαίστιο.
 Ἀμφι δ' ἵτω ῥέεν ὠκεανὸς πλῆθον αἰ εἰοικώς.
 Πᾶν τ' ὀπ σιωῆχε σάκ' αἰ πολυδαίδαλον· οἱ τ' ὀπ κατ' αὐτὸν 315
 Κύκνοι αἰερεσιπότι μεγάλ' ἤπυον· οἱ ῥά γε ποταοὶ
 Νῆχον ἐπ' αἰ κρον ὕδωρ· παῖρ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,

Succinctas habebāt: sed erat magnus cāpus segetibus confitus: ubi
Mucronibus acutis incurvos culmos, (alii quidē metebant
Gravidos spicis, tanquam Cereris donum.

Alii autem in manipulos ligabant & implebant aream:

Rursum alii vindemiabant vites, falces in manibus habentes.

Alii autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos

Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus

Gravidis foliis, & argenteis capreolis.

Alii rursus in calathis portabant, juxtaque ipsos ordo vitium

Aureus erat (inclytum opus prudentis Vulcani)

Agitatus foliis, & argenteis perticis.

Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem unusquisque

Oneratus uvis, quae ipsae nigrae erant. (micabant

Alii quidem calcabant in lacu, alii hauriebant, alii autem di-

Pugnis, & luctando: alii vero alipedes lepores venabantur

Viri venatores, & asperis dentibus canes duo ante ipsos,

Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proque premiis

Certamen habebant & pugna. bene contextis autem in curribus

Auriga stantes, immittebant veloces equos,

Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant

Cyrrus compacti, rotarumque modioli valde resonabant.

Illi quidē igitur perpetuū habebant laborē, neq; enim dum ipsis

Victoria expedita erat, sed anceps habebant certamen.

Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus in stadio,

Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

Circa extremā autē oram manabat Oceanus, inundanti similis.

Totum autem ambiebat clypeum variegatum. per ipsum autem

Cygni altivolantes magnum clangebant, qui illic multi

Natabant in summa aqua. juxta autem pisces lasciviebant,

Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζεὺς βαρυκτύπῳ, ἔδρα βελαῖς
 Ἡφαίστου ποίησε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
 Ἀρσάμεν παλάμῃσι, τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμον υἱὸς 320
 Πάλλεν Ὀπικρατέως· ὅππῃ δὲ ἰππεύς θόρε δίφρῳ,
 Εἵκελτο ἄσπεροπῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
 Κῆφα βιβᾶς· τῷ δὲ ἡνίοχτο κρατερὸς Ἰόλαο
 Δίφρῳ ἐπεμβεβαὼς ἰδυέτο καμπύλον ἄρμα.
 Ἀΐχμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 325
 Καί σφεας θαρσύνουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Χαίρετε Λυγῆτο γῆρῃ τηλεκλειτοῖο,
 Νηῶ δὲ Ζεὺς κρατὶ τοῦ ὕμμι διδοῖ, μακάρεσσιν ἀνάστων,
 Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν ἢ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
 Ἄλλο δέ σοι τί ἔπτο ἐρέω, μέγα φέρτε λαῶν 330
 Εὐτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰὼντο ἀμέρῃς,
 Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτὰς λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο·
 Αὐτὸς ὅ βροτολοιγὸν Ἀρίω ὀπιόντα δοκδύσας,
 Ἐνθά κε γυμνωθέντα σάκος ὑπὸ δαιδαλέοιο
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἐνθ' ἑτάμεν ὀξείῃ χαλκῷ· 335
 Ἀψ δὲ ἀναχάσασθαι, ἐπεὶ ἔνυ τοι αἴσιμόν ἐστιν
 Οὐθ' ἰππεὺς ἐλέειν, ἔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.

Ὡς εἰπῶς ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
 Νίκην ἀθανάτης χερσὶν καὶ κυδὲν ἔχουσα
 Ἐσσυμένως· τότε δὴ ῥα διόγνητο Ἰόλαο 340
 Σμερδαλέον θ' ἰπποισιν ἐκέκλετο. τοὶ δὲ ὑπ' ὀμοκλήῃς
 Ρίμφ' ἔφερον θρόνον ἄρμα, κενόν τε πεδίον.
 Ἐν γάρ σφιν μὲντο ἦκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Αἰγίδ' ἀνασείσασθαι· πρῶτον δ' αἶψα γαῖα.
 Τοὶ δὲ ἄμυδις προχλύνοντ' ἵκελοι πρὸς ἠὲ θυέλλῃ, 345
 Κύκνον θ' ἰππόδαμον καὶ Ἀρης ἀνόρητο αὐτῆς.
 Τῶν θ' ἰππεὺς μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν

Ὀξεία

Mirum visu, etiam Iovi gravitonanti, cuius consiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Artificiose expoliens manibus, quem quidem Iovis fortis filius
Iactabat facile: equestrem autem assiliit in currum,
Similis fulguri patris Iovis, ægida tenentis,
Leviter ingrediens: huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis insistens regebat curvum currum.

Prope autem ipsis advenit Dea castis oculis Minerva,
Atque ipsos confirmans verbis volucris alloquebatur:

Salvete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is, qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma ejus despoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo fortissime mortalium.
Postquam jam Cygnum dulci vita spoliaveris,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipsius:
Ipse autem homines perimentem Martem accedentē observans,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro:
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non est
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

Sic locuta, in currum ascendit præstantissima Dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Celeriter. Tunc igitur generosus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatiene
Celeriter ferebant celerem currum, pulverem cientes per campū.
Nam ipsis animum addiderat Dea castis oculis Minerva,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, similes igni sive procella,
Cygnus equum domitor, & Mars insatiabilis belli.
Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti,

Οὐδένα χρέμισαν, πρὶ δέ σφιν ἄγρυπτο ἦχαι.

Τὸν πρῶτον προσέειπε βίη Ἡρακλεΐη·

Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὀπίχθετον ὠκέας ἵππους. 350

Ἀνδράσιον, οἳ τε πόνον καὶ οἷζύν τε ἴδμεν εἰμὲν;

Ἀλλὰ παρέξ ἔχε δίφρον εὐξοόν, ἥ δ' ἐκελεύθη

Εἶπε παρὲς ἰέναι. Τρηχῆνα δέ τοι παρελαύνω

Εἰς Κήϋκα ἀνακτα· ὁ γὰρ διώαμ' τε καὶ αἰδοῖ

Τρηχύνει το βάρος, σὺ δ' εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός. 355

Τὰς ὁπότες παῖδα Θεμισονόῳ κυανῶπιν.

ὦ πέπτον, εἰ μὲν γάρ τοι Ἀρης θανάτοι πελάτιν

Ἀρχέσθ, εἰ δὴ νῶϊ σωοισόμεθα πολεμίζειν.

Ἡ δὲ μὲν τε ἔφημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι

Ἐρχετο ἡμετέρα, ὅθ' ὑπὲρ Πύλας ἡμαυθούνη. 360

Ἀντίθετον ἔστι ἐμεῖο, μάχης ἀμοτον μεμασίναν.

Τεῖς μὲν ἐμὴν ὑπὸ δαρεὶ τυπεῖς ἤρῃσατο γαίῃ,

Οὐταμὲν οὐκ ἔστι τὸ ἑτεροπύκνον, ἤλπισε μὲν,

Παντὶ μύθῳ ἀνδάνων, Διὰ τὴν μέγα σάκην ἀραξα-

Πρωτὴς δὲ ἐν κενήσιν ἡαμαί πέσεν ἔχων ὀρμήν. 365

Εὐθακέ δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοις ἐτύχθη.

Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησι λιπὼν ἑναρξαι βροτῶντα.

Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἄρα Κύκνῳ ἑὺμμελὴς ἐμβροῖνα

Τῷ ὀθηπείθοντι ὁ ἐχέμεν ἐνυσάματας ἰππους.

Δὴ τότε ἀπ' ἐπ' αὐτῶν δὲ φωνῶν θόρον αὐτῶν. ὅτι γὰρ αὐτῶν 370

Παῖς τε Διὸς μεγάλῃς, καὶ Ἐνυαλίῳ ἀνακτὶ θεῷ.

Η'νίοχοι δ' ἔμπλεον ἔλασαν καλλιτέρχας ἵππους·

Τῶν δ' ὑποσδουμένων κανάμζε πὸς ἀρεῖα γθών.

Ως δ' οὗτ' ἀφ' ὑψηλῆς κερυφῆς ὄρεθ'· **μεγάλοιο**

Πέτρου ἀποθρόωσωσιν, ἐπ' αἰλιήλαις ἡ πέσωσι. 375

Πολλὰ καὶ ἡ δοῦς ὑψίστοιμοι. πολλὰ δέ τε πύλαι.

Αἰγυροὶ τε ταχύνεροι ῥήγνυσται ὑπ' αὐτῶν

Acutum hinnivere, circaque ipsos resonabat echo.

Atque hunc prior alloquebatur Hercules:

Cygne ignave, cur nobis immittitis veloces equos,

Viris, qui laboris & arumna experti sumus?

In diversum age currum bene politum, atque e via

Cede pratergrediendo. Trachinem enim tendo

Ad Ceycem regem. nam ille potestate pariter & majestate

Trachinis imperium tenet. Tu vero satis hoc scis etiam ipse:

Ejus enim connubio tenes filiā Themistonoēm nigros habentem

O ignave, non enim tibi neq; Mars mortis exitium (oculos.

Prohibuerit, si nos inter nos congregiamur ad pugnandum.

Iam ipsum quidem aio ante quoque aliquoties periculum fecisse

Hasta nostra, quando pro Pylo arenosa

Adversus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.

Ter siquidem mea hasta percussus sustinuit se terra,

Vulnerato clypeo: quarto autem transadegi femur ejus,

Omni bus viribus incumbens, magnumq; illius clypeū perforavi.

Pronus autē in pulveribus humi prostratus cecidit hasta impetu.

Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,

Manibus sub nostris relictis spoliis cruentis.

Sic dixit: at Cygnus bellicosus haudquaquam volebat,

Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos.

At tunc a bene compacto curru defilierunt celeriter in terram,

Et Iovis filius magni, & Enyalii regis.

Auriga autem propius egerunt pulchricomos equos.

Illis autem irruentibus sonitu pedum concitata est lata terra.

Vt autem ab alto vertice montis magni

Rupes defiliunt, alia super alias cadentes:

Multaque quercus alticoma, multa item picea

Populique radices altas habentes refringuntur ab ipsis

Γίμφοι κυλινδομήων, εἴως πεδίον δὲ ἀφίκωνται·
Ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.

Πᾶσα ἣ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλκός, 380

Ἀρνητ', ἡ δ' Ἑλίκη, Ἀνθραία τε πειήεσσα,

Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἰαχον. οἱ δὲ ἀλαλητῶ

Θεπεσίῳ σὺνισαν. μέγα δὲ ἔκτυπε μητιέτρ' Ζεύς,

Κάδ' δὲ ἄρ' ἀπ' ἔρξανόθεν ψαάδας βάλεν αἵματέεσσας,

Σῆμα πθεῖς πολέμοιο ἔῳ μεγαθαρσεί παίδι. 385

Οἷόν δ' ἐν βήσσης ὄρεόν χαλεπὸς περιδρόσθ'.

Κάπεόν χαυλιόδων φρονέει θυμῶ μαχέσασθ'.

Ἀνδράσι θηρόδῃς, θήρ' δέ τε λελυγὸν ὁδόν τ'.

Δοχμωθεῖς, ἀφρὸς ἣ πρὶ σῶμα μασιχόωντι

Λείβετ' αὖ, ὅσας δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἵκτω, 390

Ὀρθαῖς δὲ ἐν λοφίῃ φείας τείχας ἀμφί τε δειρύν'.

Τῶ ἱκελόν Διὸς ἦος ἀφ' ἱππεῖς θόρε δίφρου,

Ἡμὲν ἣ χλοερῶ κυανόπτερον ἡχέτα πέτλιξ

Ὄζω ἐφ' ἐξόμλῳ θέρων ἀνθρώποισιν αἰεῖδεν

Ἀρχετ' αὖ, ὥς τε πόσις καὶ βρώσις θῆλυς ἐέρση, 395

Καί τε πανημέριός τε καὶ ἡνέον χεῖρ' αὐδῶν

Ἰδὲ ἐν αἰνοτάτῳ, ὅπτε χροά Σείριον ἄρ'.

Ἡμὲν δὲ κέχρωισι πρὶ γλῶχες τελέθουσι,

Τὰς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὀμφακας αἰόλλοντι,

Οἷα Διώνυσον δῶκ' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθον. 400

Τινὲς ὦρ' αὖ μάρναντο, πολὺς δὲ ὄρυμαγδὸς ὀρώρ'.

Ὡς ἣ λέοντι δ' ὕω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο

Ἀλλήλοισι κατέοντι, ὅππ' σφέας ὀρμήσωσι,

Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄρ' αὖθις δ' ἅμα γίνετ' ὁδόνων.

Οἱ δὲ ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες αἵκυλοχείλαι, 405

Πέτρη ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντι μαχέσασθ'.

Αἰγὸς ὀρεασινόμοις ἢ ἀγροτέρῃς ἐλάφοιο

*Celeriter delabentibus, donec in campum perveniant :
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore.
Tota autem Myrmidonum civitas celebrisque Iaolcus,
Arneque, & Helice, & Anthea herbosa,
Vocentriusque valde resonabant. Illi autem cum clamore
Mirando congressi sunt. valde autem intonuit prudens Iupiter,
Et a cœlo guttas dimisit sanguinolentas,
Signum id ponens bello, suo multum confidenti filio.
Qualis autem in vallibus montis savus aspectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acuitque candidum dentem
Incurvatus, spuma autem circa os mandenti
Destillat, oculique ipsi igni splendenti similes sunt,
Rectis autem in dorso horret setis, circaque collum :
Talis similis Iovis filius ab equestri defiliit curru.
Quando autem viridi nigricans alis sonora cicada
Ramo insidens, æstatem hominibus canere
Incipit, cujus & potus & cibus herbas vegetans ros est,
Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem
Æstu in gravissimo, quando corpus Sirius exsiccatur.
Quando & milio arista nascuntur,
Quod æstate seminant, cum uva acerba colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in latitiam & laborem;
Eo tempore pugnabant, magnus autem tumultus excitabatur.
Ut autem leones duo, pro occiso cervo
Sibi mutuo irati, in se ipsos impetum faciunt,
Savusque inter ipsos rugitus, strepitusque exoritur dentium;
Atque ut vultures incurvis unguibus repandis rostris
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Capra montivagæ gratia, aut feri cervi*

ΠίονΘ', ἰὼ τ' ἰθάμασε βαλὼν αἰζήϊΘ' ἀνῆρ
 Ἰῶ ἀπαίνδρῆς, αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλη
 Χώρῃ αἰδέρις ἐών· οἱ δ' ὅτρεαλέως ἐνόησαν, 410
 Ἐσσυμύως δέ οἱ ἀμφὶ μάχῃω δερμεῖαν ἔθεντο·
 Ὡς οἱ κεκληγόντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρυσαν.
 Ἐνθ' ἦτοι ΚύκνΘ' μὲν ὑπερμυέΘ' Διὸς υἱὸν
 Κτεινέμεναι μεμαῶς, σάκῃ ἐμβαλε χάλκεον ἔγχΘ'
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκῶν· ἔρυτο ᾗ δῶρε θεοῖο. 415
 Ἀμφιτρυωνιάδης ᾗ βίῃ Ἡρακληεῖη
 Μεσσηγὺς κέρυθες τε καὶ ἀσπίδΘ' ἔλχεϊ μακρῷ
 Λύχενᾱ γυμνωθέντᾱ θοῶς ὑπένερχε γρυεῖα
 Ἡ' λαο' ὀπικρατέως· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε
 ἈνδροφόνΘ' μελίη. μέγα γ' ὅθενΘ' ἔμπεσε φωτός. 420
 Ἡ' εἶπε δ', ὡς ὅτε τις θρῦς ἦεπεν, ἢ ὅτε πέτρη
 Ἡ' λίβατΘ', πηγεῖσα Διὸς ψολόεντᾱ κεραιυνῷ·
 Ὡς ἔειπ'. ἀμφὶ δέ οἱ βραχέε τάχιστα ποικίλα χαλκῷ.
 Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε Διὸς ταλακαῖρδιΘ' υἱός,
 Αὐτὸς ᾗ βροτολαιγὸν Ἀρίω ὀπιόντᾱ δοκδύσας, 425
 Δεινὸν ὄρῳν ὅσσοισι λέων ὡς σώματι κύρσας,
 Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κεραιεροῖς ὀνύχεας
 Σχίσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
 Ἐμμελέως δ' ἄρα ἔγε κελαινὸν πῖμπλατι ἦτορ.
 Γλαυκιδῶν δ' ὅσσοις δεινὸν, πηδερὰς τε καὶ ὦμους 430
 Οὐρῇ μασιγῶν, ποσσὶ γλάφῃ· ἔδ' ἐπὶ αὐτὸν
 Ἐτλη ἐς ἄντᾱ ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, ἔδ' ἐμάχεσθ.
 ΤοῖΘ' ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀνόρηΘ' αὐτῆς
 ἈντίΘ' ἔση ἈρηΘ'· ἐνὶ φρεσὶ θάρσΘ' αἰέζων
 Ἐσσυμύως. ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλυθεν ἀχνύμενΘ' κῆρ. 435
 Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρυσαν.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀπαὶ μεγάλα πέτρη πτηνῶνΘ' ὄρεσσα,

Μακροῦ

Pinguis, quam interfecit jaculando juvenis vir,
 Sagitta e nervo emissa: ipse autem aberrabit alio loco
 Loci ignarus existens. at illi celeriter animadverterunt,
 Acriterque pro ea pugnam acerbam instituerunt:
 Sic & hi duo cum clamore contra se mutuo irruerunt.
 Ibi sane Cygnus quidem potentis Iovis filium
 Occidere meditans, clypeo aream hastam adegit,
 Neque tamen perrupit as: defendebant enim dona Dei.
 Contra autem Amphitryonides Hercules
 Inter galeam & clypeum, hasta longa
 Cervicem nudatum celeriter infra mentum
 Percussit valde, amboque abscidit nervos in collo
 Homicida lancea. magnum vero robur concidit viri.
 Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut cum rupes
 Excelsa, icta Iovis fumanti fulmine:
 Sic cecidit. circū ipsum autem resonabant arma variegata aere.
 Atque hunc quidem ibi reliquit Iovis arumnosus filius.
 Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem observans,
 Savum videns oculis ut leo corpus forte nactus,
 Qui admodum accurate pelle validis unguibus
 Dissecta, quam celerrime dulcem animam abstulit:
 Avide autem huius nigrum expletur cor,
 Ac castis intuens oculis savum, costasque & humeros
 Cauda flagellans, pedibus fodit; neque quisquam ipsum
 Sustinet ex adversa aspiciens prope ire, neque pugnare.
 Talis igitur & Amphitryonades insatiabilis bello
 Contra Martem stetit, in praeordiis audaciam augens
 Celeriter. Ille autem prope venit mæsto corde.
 Virique autem cum clamore alter alterum invaserunt.
 Ut autem, quando a magno rupes cacumine praecipitans,

Μακρὰ δὲ δ' ἔπιθρώσκεισα κυλινδέεσσι, ἡ δὲ περὶ ἡχὴ
 ἔρχεσσι ἐμμεμαῖα, πᾶν γὰρ ὃ οἱ ἀντεβόλησεν
 Ὑψηλός, τῷ δὲ σπινεύειεσσι, ἔνθα μιν ἴαχ'·
 Τόσση ὁ μὲν ἰαχῇ βελούρεσσι· ἔλιθ' Ἀρης
 Κεκληγώς ἐπόρυσεν· ὁ δὲ ἐμμαπέως ὤπ' ἐδέκτο.

440

Αὐτὰρ Ἀθλιωαίη κέρη Διὸς αἰγιόχοιο
 Ἀντίη ἦλθεν Ἀρηϊό, ἐρεμνὴ αἰγὶδ' ἔχουσα,
 Δεινὰ δὲ ὤπ' ὄρεα ἰδὲσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

445

Ἄρες δ' ἔπιχε μὲν γὰρ κρατερὸν ἢ χεῖρας αἰαπίης.
 Οὐ γάρ τοι θέμις ἐσὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι
 Ἡρακλῆα κτείναντα Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.

Ἀλλ' αἶψα παῦε μάχης, μηδ' ἀντίθ' ἴσασ' ἐμεῖο.
 Ὡς ἔφατ'· ἀλλ' ἔπειθ' Ἀρεως μεγαλήτορα θυμόν.

450

Ἀλλὰ μέγα ἰάχων φλογὶ εἴκελα τεύχεα πάλῃων,
 Καρπαλίμως ἐπόρυσε βίη Ἡρακληεῖη,
 Κακτάμψαι μεμαώς· ἢ ῥ' ἐμβαλε χάλκεον ἔγχ'·
 Σπέρχον, εὐδ' παιδὸς κατέων φειπέθηνωτ'·

Ἐν σάκει μεγάλῳ. ἀπὸ δ' ὕλαυκῶπις Ἀθλιῶν
 ἔϊχε γὰρ ὀρμὴν ἔτρεπ', ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.

455

Δεινὸν δὲ Ἀρῖω αἶχ' εἶλεν· ἐρυσάμεν δὲ ἄορ ὀξύ,
 Ἐσσυτ' ἐφ' Ἡρακλεῖ κρατερόφρονι· τὸ δὲ δ' ἔπιόντα
 Ἀμφιτρυωνιάδης δεινῆς ἀκρόρην αὐτῆς,

Μηρόν γυμνωθέντα σάκεος ὤπ' ἀνδραλέοιο,

460

Οὐ τὰς δ' ἔπικρατέως· ἀλλὰ δ' ὅ μιν μέγα σάκ' ἄραξε,
 Δέρεσσι νωμῆσας, δ' ἔπ' ὅ μιν κάεβαλε μέσση.

Τῷ δ' ὅ μιν φόβ' ἢ Δεῖμ'· εὐτρεχόν αἶμα ἢ ἵππων
 Ἡλῶσαν αἶψ' ἔλγυς, καὶ ἀπὸ χθονὸς ὀρυοδείης

Ἔς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἶψα δὲ ἔπειτα

465

Ἰππας μαστιέτιν, ἰκθύνῳ δ' ὅ μιν μακρόν Ὀλυμπον.

Τίδος δὲ Ἀλκμειῶν καὶ κυδάλμ' ἰόλα·

Κύκνον

Et in longum delata saltu volvitur , fragorque
Venit subito ingens , collis autem ipsi obvius fit
Altus , ad quem cursu desertur , ubi ipsam retinet :
Tanto ille fremitu currum gravans perniciosus Mars
Vociferans irruit ; ille autem prompte venientem excepit.
Porro Minerva filia Iovis agida tenentis
Obviam venit Marti , tenebrosam habens egidem,
Sava autem torve intuens , verbis volucris allocuta est :
Mars , inhibe animos ingentes & manus invictas.
Neque enim tibi fas est inclytis armis spoliare ,
Herculem occisum , Iovis magnanimum filium.
Sed age , desiste a pugna , neque adversus steteris mihi.
Sic ait : sed non persuasit Martis magnanimi animo :
Sed magno fremitu flamma similia arma vibrans ,
Celeriter invasit Herculem ,
Occidere festinans : & conjecit æratam hastam
Magno impetu , ob suum filium irascens mortuum ,
In clypeum magnum . At procul cæsa Minerva
Hasta impetum avertit , manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit : extractoque gladio acuto ,
Irruit contra Herculem magnanimum . at illum accedentem
Amphitryoniades , sævo insatiabilis bello ,
Femore nudatum clypeo sub variegato
Vulneravit valide : magnumque trajecit clypeum ,
Hasta perrumpens : in terra autem prostravit media.
At illi Pavor & Metus agilem currum & equos
Adegerunt celeriter propius , & a terra lata
In currum posuerunt variegatum : atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt , veneruntque in magnū Olympum.
Filius autem Alcmena & gloriosus Iolaus ,

Κύκνοισι κυλάσαντες αἰπ' ὤμων τόλχεα καλά
 Νίασοντ'· αἶψα δ' ἐπειτὰ πόλιν Τρηχῆν' ἴκοντο
 Ἰπποῖσι ὠκυπόδεσσιν. ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ 470
 Ἐξίκετ' Οὐλυμπόνδε μέγαν καὶ δώματ' ἀπατρός.
 Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπην, καὶ λαὸς ἀπείρων,
 Οἳ ῥ' ἐγγὺς ναῖον πόλιν' κλείει βασιλῆα,
 Ἀντίω, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτὴν τ' Ἰαωλόν,
 Ἀρνίω τ' ἠδ' Ἐλίκιω. πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός, 475
 Τιμῶντες Κήϋκα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
 Τὸ δ' ὅτε τάφον καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησεν Ἀναυρῶ,
 Οὐδ' ὅτε χεῖμαρ' ὠπλήθων. τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
 Ληϊοῖδης ἤνωξ', ὅπ' ῥα κλειτὰς ἐκατόμβας
 Ὅσας ἄγχι Πυθιοῖδε, βίη σύλασκε δοκδύων. 480

Τ Ε Α Ο Σ.

*Cygro despoliato armis ab humeris pulchris detractis,
Revertebantur. moxq, exinde ad civitatē Trachiniam venerunt
Equis velocibus. At caesis oculis Minerva
Pervenit in Olympum magnum, & domos patriæ.
Cygnum autem contra Ceyx sepelivit, & populus magnus,
Qui prope civitatem habitant inclyti regis,
Anten, Myrmidonumque civitatem, celebremque Iaolcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, carum beatis Diis.
Sed illius sepulcrū & monumentū obscurum reddidit Anaurus,
Imbre hyemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latona filius iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicumque portaret Delphos, eum vi spoliabat insidiatus.*

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Θεογονία.

Μουσίων Ἑλικωνιάδων δ' ἄρχώμεθ' αἰεῖδεν,
 Αἰθ' Ἑλικῶν ἔχουσιν ὄρ' ἔμέγα τε ζαθέον τε,
 Καί τε πρὸ κρήνῃ ἰοειδέα πῶς ἀπαλοῖσιν
 ὄρχονται, ἢ βωμὸν ἐρυσσενέ' Κρονίων',
 Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χροά Περμησσοῖο, 5
 ἢ Ἰππωκρυΐης, ἢ Ὀλμειῶν ζαθέοιο,
 Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὰς ἐνεποιήσαντο,
 Καλὰς, ἡμερόεντας ἐπερρώσαντο ἢ πρῶσιν·
 ἔνθεν ἄπορρύνεσθαι, κεκαλυμμέναι ἤερ πολλῇ,
 ἔννυχαι σείχον, πρὸ καλλιᾶς ὅσας ἰεῖσαι, 10
 Τμύσσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πέτνιαν Ἥρην
 Ἀργεῖν, χρυσεῖοι πεδίλοις ἐμβεβαῖαν,
 Κέρην τ' Αἰγίοχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
 Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀρτεμιν ἰοχέαιραν,
 Ἡδὲ Ποσειδάωνα γαίόχον, ἐννοσίγαιον, 15
 Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἐλικθλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
 Ἡἴην τε χρυσοσέφανον, καλλιῶ τε Διώνην,
 Ἡώ τ', Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὰν τε Σελήνην,
 Λήτω τ', Ἰάπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον αἰκυλομήτην,
 Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύκτα μέλαιναν· 20
 Ἄλλων τ' Ἀθανάτων ἱερὸν γλῶσσαι ἐόντων.
 Αἴνυ' ποθ' Ἡσίοδον καλλιῶ ἐδίδαξαν αἰοιδῶν,
 Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶν' ὑπὸ ζαθέοιο.
 Τόνδε δέ με πρῶπις θεὰ πρὸς μῦθον ἔειπεν
 Μῦθον Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο· 25
 Ποιμένες ἀγραυλοὶ, καὶ ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,

Ἰδμεν

HESIODI ASCRÆI DEORUM GENERATIO.

A Musis Heliconi adibus incipiamus canere,
 Qua Heliconis habitant montem, magnumque divi-
 Et circa fontē floribus obsitū pedibus teneris (numq;
 Saltant, aramque prepotentis Saturnii,
 Atque abluta tenero corpore in Permessō,
 Aut in Hippocrene, aut in Olmīo sacro,
 Summo in Helicone choreas ducere solent,
 Pulchras, amabiles; fortiterque tripudiare pedibus:
 Inde concitata, velata aëre multo,
 Noctū incedunt, perpulchram vocem emittentes,
 Celebrantes Iovemque agida tenentem, & venerandam Iunonē
 Argivam, aureis calceamentis incedentem:
 Filiamque Ægiochi Iovis, ceruleos oculos habentē Minervam:
 Phœbumque Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
 Atque Neptunum terram continentem, terra motorem,
 Et Themīn venerandam, & blandis oculis Venerem,
 Hebenque aurea corona decoram, formosamque Dionen,
 Auroramque, Solemque magnum, splendidamque Lunam,
 Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum versipellem,
 Terramque, Oceanumque vastum, & Noctem atram:
 Aliorumque immortalium sacrum genus semper existentium.
 Qua olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
 Agnos pascentem Helicone sub divino.
 Hoc autem me primum Dea sermone compellarunt,
 Musa Olympiades, filia Iovis Ægiochi:
 Pastores sub dio manentes, mala probra, ventres solum,

Scimus

Ἰδμεν ψάδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Ἰδμεν δ' ὅτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.

Ὡς ἔφασαν κῆραι μεγάλα Διὸς δρῦέπειαι·
καὶ μοι σκηπῆρον ἔδον, δάφνης ἐριθιλέῃ ὄζον, 30
δρέψαθ' ἡγητόν. ἐνέπνυσαν δέ μοι αὐδῶν
Θείῳ, ὥς τε κλύοιμι τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα.
καὶ με κέλονθ' ὕμνεῖν μακάρων γῆρ' αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν αἰεῖδεν.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φεῖ δρυῶ ἢ φεῖ πέτρῳ;

Τιῶν, Μυσάων δρχώμεθα, τῇ Διὶ πατρὶ
ἔμνῳσι τέρπῃσι μέγα νόον ἐντὸς Ὀλύμπῃ,
εἰρόσῃ, τὰ τ' ἐόντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμῆρόσῃ· τῇ δ' αἰκάμει' ῥέει αὐδῇ 40
ἐκ σμαίων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματ' πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγθέσιο θεῶν ὅππ' λειοέσῃ
σκιδναμνῇ. ἤχει ᾗ κάρη νιφόμεν' Ὀλύμπῃ,
δώματ' ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσαν ἰῆσαι,
θεῶν γῆρ' αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοιδῇ
ἐξ δρχῆς, ὥς Γαῖα ἢ Οὐρανὸς Ὀρεὺς ἐπικλιν, 45
οἷτ' ἐκ τ' ἐγλύοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.

Δώτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμεναί θ' ὕμνῳσι θεαί, λήγασαί τ' αἰοιδῆς,
ὅσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κρατεῖ τε μέγιστ'·
αὐθις δ' ἀνθρώπων τε γῆρ', κρατερῶν τε γιγάντων 50
ἔμνῳσι, τέρπῃσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπῃ,
Μῶσι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγιόχοιο·
ταῖς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγείσαι
Μνημοσύνη. γαυοῖσιν ἑλδῶν μεδέεσσαι,
Λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων. 55
Ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγεται μητίετα Ζεὺς,

Scimus mendacia multa dicere veris similia:

Scimus etiam, quando voluerimus, vera loqui.

*Sic dixerunt filia Iovis magni veridica,
Es mihi sceptrum dederunt, lauri perviridis ramum,
Decerpere mirandum. inspirarunt autem mihi vocem
Divinam, ita ut scirem tam futura quam praterita.
Et me jubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se vero primo & postremo semper decantare.
Sed quo mihi hac circa quercum, aut circa petram?*

*O tu, a Musis ordiamur, quæ Iovi patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes, & præsentia, & futura, & praterita,
Voce concinentes. illarum vero indefessa fluit vox
Ab ore suavis. rident autem domus patris
Iovis valde tonantis Dearum voce suavi
Dispersa. resonat vero vertex nivosi Olympi,
Domus immortalium. hæc vero immortalem vocem emittentes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena
Ab exordio, quos Tellus & Cælum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt Dii, datores bonorum.
Secundo rursus Iovem, Deorum patrem atq; etiam hominum,
Incipientesque canunt Deæ, & finientes carmen,
Quam sit præstantissimus Deorum, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, sortiumque gigantum
Celebrantes oblectant Iovis mentem in Olympo,
Musa Olympiades, filia Iovis agida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Mnemosynæ, fertilibus Eleutheris imperans,
Oblivionemque malorum, & solatium curarum.
Novem enim ei noctes mixtus est prudens Iupiter,*

Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λείχῃ εἰσκαβαίνων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐν αὐτὸς ἔλω, πρὶ δ' ἔτρεπον ὦραι

Μηνῶν Φθινόων, πρὶ δ' ἤματ' ἀπὸ πᾶσι ἐτελέσθη,

Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κέρας ὁμόφρονας, ἧσιν αἰοιδῇ

60

Μέμβλεται, ἐν σήθεσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχέσας,

Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόμενῃ Ὀλύμπῳ,

Εὐθαΐσφιν λιπαροὶ τε χοροὶ καὶ δώματ' ἀγαθὰ.

Πατρὶ δ' αὐτῆς Χάριτες, καὶ ἱμερῶν οἰκί' ἐχουσιν,

Εὐθαλίης· ἐρχτὴν δ' ἀφ' ὧν ὅσων ἰεῖται,

65

Μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδναῖ

Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπὶ ἑστίον ὅσων ἰεῖται.

Λιτότ' ἴσαν πρὸς Ὀλύμπῳ ἀγαλλόμεναι ὅτι καλῇ,

Ἀμβροσίῃ μολπῇ· πρὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα

Τῆνδ' ὅσων· ἐρχτὸς δ' ὁ ποδῶν ὑπὸ δῶπ' ὀρώρει,

70

Νηυστομῶν πατέρ' εἰς ὧν· ὁ δ' ἐρχνὼ ἐμβασιλεύει,

Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἢ δ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,

Κάρτει νικήσας πατέρ' ἐκ Κρόνον· ὃ δ' ἕκαστα

Ἀθανάτοισι διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε πρᾶς.

Ταῦτ' ἄρα Μῆσαι αἶδον, Ὀλύμπια δώματ' ἐχουσι,

75

Εὐνέα θυγατέρες μεγάλῃ Διὸς ἐκγεγαῖαι,

Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλεια τε, Μελπομένη τε,

Τερψιχόρη τ', Ἐρχτώ τε, Πολύμνια τ', Οὐρανίη τε,

Καλλιόπη δ'· ἡ δ' ὅσων φερεσάτη ἐστὶν ἀπασέων.

Ἡ μὲν γὰρ βασιλεύουσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὅπη δέει.

80

Ὅντινα πμήσασσι Διὸς κῆραι μέγαλοιο,

Γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλῆων,

Τῷ μὲν ὅπῃ γλώσῃ γλυκερὴν χεῖρσιν ἐέρσῃ,

Τοῦ δ' ἔπειτ' ἐκ σώματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ

Πάντες ἐς αὐτὸν ὀρώσι, ἀφ' ὧν ὅσων θέμισας

85

Ἰθείησι δίκησιν· ὁ δ' ἀσφαλὲς ἀγορεύων,

Ἀΐψα

*Seorsim ab immortalibus, sacrum lectum conscendens.
Sed cum jam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
Mensibus exactis, diesque multi transacti essent,
Ipsa peperit novem filias concordēs, quibus carmen
Cura est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum a summo vertice nivosi cœli,
Vbi ipsis splendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta vero eas Gratia & Cupido domos habitant,
In convivii: amabilem autem per os vocem emittentes,
Canunt omniumque leges, & mores venerandos
Immortaliū celebrant, amabilem autem per os vocē emittentes.
Ista tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchrâ,
Immortali cantilena: undique vero resonabat terra atra
Canentibus hymnos: jucundus vero a pedibus strepitus excita-
Euntium ad patrem suum. ille autem in cœlo regnat, (batur,
Ipse habens tonitru, atque ardens fulmen,
Vi superato patre Saturno. bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & ordinavit honores.
Hæc sane Musa canebant, cœlestes domos incolentes:
Novem filia magno e Iove prognata:
Clioque, Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque, Uraniaque,
Calliopeque: hæc autem præstantissima est omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur.
Quemcunque honoratura sunt Iovis filia magni,
In lucem editumque aspexerint a Iove nutritorum regum,
Huic quidem super linguam dulcem fundunt rorem,
Hujus vero verba ex ore fluunt suavia: ceteram populi
Omnes ipsum respiciunt, reddentem ius
Rectis iudiciis. hic autem tuto in concione verba faciens,*

Αἶψά τε καὶ μέγα νείκε' ὀπιπαλῶς κατέπανσι.

Τένεκα γ' βασιλῆες ἐχέφρονες, ἔνεκα λαοῖς

Βλαπτομένοισι ἀγορήφι μετατέροπα ἔργα τελέουσι

Ρῆιδίως, μαλακῶσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.

90

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἰλάσκοντα

Αἰδοῖ μελιχίῃ· μὲν ἣ πέπτε ἀχρομένοισιν.

Οἷα τοι Μυσίων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.

Ἐκ γ' Μυσίων καὶ ἐκηβόλα Ἀπόλλων

Ἄνδρες αἰοῖδοι ἔαπιν ὀπι χθόνα καὶ κίθαρισά·

95

Ἐκ δ' Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὄνῃνα Μῆσα

Φιλάοντα· γλυκερὴ οἱ δ' ἀπὸ στόματι· ῥέει αὐδή.

Εἰ γάρ τις καὶ πένθει ἔχων νεοκηδεῖ θυμῷ

Ἀζητα κροδίλω ἀκαχήμεν, αὐτὰρ αἰοῖδός

Μυσίων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων

100

Τμνήσῃ, μάκαρός τε θεὸς οἱ Ὀλύμπῳ ἔχουσιν,

Αἶψ' ὅγε δυσφρονέων ὀπιλήθετα, ἔδέ τι κηδέων

Μέμνητα· ταχέως ἣ παρέτερε πεδῶρα θεάων.

Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν αἰοιδίην.

Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γῆρυ· αἰὲν ἐόντων,

105

Οἱ Γῆς ἐξεγρόνιο καὶ Οὐρανὸς ἀστερόεντι,

Νυκτὸς ἢ δνοφερῆς, ἔς θ' αἰλμυρὸς ἔτρεφε Πόντι.

Εἶπατε δ' ὥς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γρόντο,

Καὶ ποταμοὶ, καὶ Πόντι ἀπείρι· οἷδματι θύων,

Ἀσφατε λαμπετόωντα, ἢ ἔρηνος ἄρυσ ὑπερθεν,

110

Οἳ τ' ἐκ τ' ἐγρόνιο θεοὶ, δωτῆρες εἰών.

Ὡς τ' ἄφεν· δάσαντο, ἢ ὥς πρῶτος διέλοντο,

Ἡ δὲ καὶ ὥς τὰ πρῶτα πολὺπύχον ἔχον Ὀλύμπῳ.

Ταῦτά μοι ἔαπετε Μῆσα, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσα,

Ἐξ ἀρχῆς, ἢ εἶπαθ' ὅ, τι πρῶτον γῆρετ' αὐτῶν.

115

Ἦτοι μὲν πρῶτα Χά· γῆρετ', αὐτὰρ ἐπειτα

Γαῖα

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

*Propterea enim reges prudentes sunt, ut populis
Damno affectis in foro res iterum integras restituant
Facile, mollibus alloquentes verbis.*

*Incedentem vero per urbem, tanquam Deum, venerantur
Reverentia blanda: eminet vero inter ipsos congregatos.
Tale Musarum ingens munus hominibus.*

*A Musis etenim, & eminus feriente Apolline,
Viri cantores sunt super terram & citharædi:
Ex Iove vero reges. Ille vero beatus, quemcunque Musa
Amant: suavis ei ab ore fluit vox.*

*Quod si enim quis luctum habens recenti dolore saucio animo
Tristetur, animo dolens, Poëta vero
Musarum famulus res claras priscorum hominum
Laudibus celebraverit, beatosque Deos qui Olympum incolunt;
Statim hic sollicitudinum obliviscitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim deduxerunt eum alio dona Dearum.*

Salvete nata Iovis, date vero amabilem cantilenam.

*Celebrate quoque immortalium divinum genus, semper existen-
Qui Tellure prognati sunt, & Cælo stellato, (tium,
Noctæque caliginosa, quosque salsus nutrit Pontus.*

Dicite insuper, ut primum Dii & terra fuerint,

Et flumina, & Pontus immensus, astu furens,

Astraque fulgentia & cælum latum superne:

Et qui ex his nati sunt Dii, datores bonorum.

Utque opes diviserint, & quomodo honores distinxerint,

Atque quomodo primum multa iuga habentē tenuerint Olympū.

Hac mihi dicite Musa, cœlestes domos inhabitantes

Ab initio: & dicite quodnam primum fuerit illorum.

Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde

Γαῖ' ὀρύσσενθ', πάντων ἔδθ' ἀσφαλὲς αἰεὶ
 Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόενθ' Ὀλύμπῃ,
 Τάρταρόν τ' ἠέρόεντα μυχῶ χθονὸς ὀρυοδείης.
 Ἡδ' Ἔρθ', ὅς καί τις θ' ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι. 120
 Λυσιμελής, πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνδρώπων
 Δάμναται ἐν σήθεσι νόον ἢ ὀπίφρονα βυλίῳ.
 Ἐκ Χέθ' δ' Ἐρεβός τε, μέλαινά τε Νύξ ἐγγρόνιο.
 Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγγρόντο,
 Οὓς τέκε κυσάμην, Ἐρέβφ' Φιλότῃ μιγείσας. 125
 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἴσον ἑαυτῇ
 Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν πᾶσι πάντα καλύπτῃ,
 Ὄφρ' εἴη μακαίρεσι θεοῖς ἔδθ' ἀσφαλὲς αἰεὶ.
 Γείνατο δ' ἔρρα μακροῖ, θεῶν χαρίεντας ἐναύλας
 Νυμφέων, αἳ ναίουσιν αἶν' ἔρρα βηοσήμεντα. 130
 Ἡ δ' ἢ ἀτρυγέτοιν Πέλαγθ' τέκεν οἰδμαλὴ θῦον,
 Πόντον, ὅπερ Φιλότῃ ἐφιμέρη· αὐτὰρ ἐπειτὰ
 Οὐρανῶ δύνῃθις, τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδύνῳ,
 Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
 Θεῖάν τε, Ρεῖαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, 135
 Φρέσιν τε χρυσοπέφανον, Τηθύϊ τ' ἐραλαινῷ.
 Τὸς δ' ἢ μεθ' ὀπλόταίθ' ἤλυτο Κρόνθ' αἰκυλομήτης,
 Δεινόταίθ' παίδων· θαλερόν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
 Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἥτορ ἔχοντας,
 Βρόντιν τε, Σπερόπιν τε, ἢ Ἀργίῳ ὀβριμόθυμον. 140
 Οἳ Ζηνὶ βροντῇ τ' ἔδοσαν, τούξάν τε κεραυνόν.
 Οἳ δὴ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
 Μῆνθ' δ' ὀφθαλμοὺς μέσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ,
 Κύκλωπες δ' ὄνομα ἦσαν ἐπώνυμον, ὅνεκ' ἄρα ἐφείων
 Κυκλοτερὴς ὀφθαλμοὺς εἰς ἐνέκειτο μετώπῳ. 145
 Ἰχθὺς τ' ἠδὲ βῆη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.

Tellus lata, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga nivosi Olympi,
Tartaraque tenebricosa in recessu terra spacioſa:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales Deos,
Solvens curas, & omnium Deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque, nigraque Nox editi sunt.
Ex nocte porro Ætherque & Dies prognati sunt:
Quos peperit ubi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit similem sibi
Cælum stellis ornatum, ut ipsam totam obtegat,
Utque esset beatis Diis sedes tuta semper.
Genuit præterea montes altos, Dearum grata domicilia
Nympharum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æstu furens,
Pontum, absque amore suavi. cæterum deinde
Cælo concumbens, peperit Oceanum profundos vortices habentē,
Cœumque, Creumque, Hyperionemque, Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Theminq̃ue, Mnemosynenque,
Phœbenque auræa corona insignem, Tethymque amabilem.
Hos vero post natu minimus natus est Saturnus vaser,
Savissimus inter liberos: floridū autem odio proſequebatur pa-
Porro genuit & Cyclopes superbum cor habentes, (rentem.
Brontenque, Steropenque, & Argenſorti animo præditum:
Qui Iovi & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia Diis similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.
Cyclopes vero illis nomen e re erat, eo quod ipsorum
Rotundus oculus unicus inerat fronti:
Roburque & vires, & doli erant in operibus.

Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγλύοντο,
 Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, σὺν ὀνομασσί,
 Κοττός τε, Βελάρεώς τε, Γύγης δ', ὑπερήφανα τέκνα.
 Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσονται. 150

Ἄπλασοι· κεφαλαὶ δ' ἑκάστω πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅππῃ σιβαροῖσι μέλεσσιν.
 Ἰχθὺς δ' ἀπλάϊθον, κρατερῇ, μεγάλῃ δ' ὅππῃ εἶδεν.
 Ὅσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγλύοντο,
 Δεινότατοι παίδων, σφετέρῃ δ' ἤχθοντο τοκῇ 155
 Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τ' μὲν ὅπως τις πρῶτα γλῶιτο,
 Πάντας ἀποκρύπασκε, καὶ ἐς Φάθον σὺν ἀνίεσκε,
 Γαίης ἐν καθμαῶνι· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
 Οὐρανός, ἡ δ' ἐν τὸς συναχίζετο Γαῖα πελώρη,
 Στεινομήνῃ· δολίλῃ δ' κακίῃ ἐπεφροσάτο τέχνῃ. 160

Ἀΐψα δ' ποιήσασα γλῶθον πολὺν ἀδάμανθον,
 Τόξῃ μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
 Εἶπε δ' ἰθαρσύνουσα, Φίλον τελευμήνῃ ἦτορ·
 Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀταθάλα, αἳ κ' ἐθέλητε
 Πείθεσθαι, πατέρες θ' ἡ κακίῃ πσαίμεθα λώβῃ 165
 Ἰμετέρῃ. πρῶτες θ' ὧ ἀεικέα μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· σὺ δ' ἄρα πάντας ἔλεν δέθον, ὃ δέ τις αὐτῶν
 Φθέγγετο. ἰθαρήσας δ' ἰμέγας Κρόνθον ἀγκυλομήτης
 Ἀψ' αὐτῆς μύθοισι πρῶτον δα μητέρῃ κεδνίῃ·

Μῆτερ, ἐγὼ κεν τὸ γ' ὑπερχόμην τελέσαιμι 170
 Ἔργον. ἐπεὶ πατρὸς γε δυσωνύμῃ σὺν ἀλεγίζῃ
 Ἠμετέρῃ· πρῶτες θ' ὧ ἀεικέα μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· γήθησεν δ' ἰμέγας Φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
 Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε δ' ἡ χεὶρ
 Ἀρπύην καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πέντα. 175
 Ἠλθε δ' Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός· ἀμφὶ δ' Γαίῃ

Ἰμεί-

Alii rursus e Tellure & Cælo prognati sunt,
 Tres filii magni, & prevalidi, non nominandi,
 Cottusque, Briareusque, Gygesque, superba proles.
 Quorum centum quidem manus ab humeris prorumpébant
 Magna: capita vero unicuique quinquaginta
 Ex humeris prognata erant super robustos artus.
 Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
 Quotquot enim Tellure & Cælo procreati sunt,
 Potentissimi (sunt) filiorum a suo vero infestabantur parente
 Ab initio. & horum quidem ut quisque primum nascebatur,
 Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
 Terra in latebris: malo autem oblectabatur opere
 Cælus. ipsa vero intus ingemiscebat Terra vasta,
 Contristata: dolosam vero malamque excogitavit artem.
 Statim vero cum procreasset genus cani ferri,
 Fabricavit magnam falcem, edixit vero caris liberis.
 Dixit autem animum addens, suo mærens corde:
 Filii mei & patris nefarii, si volueritis
 Parere, patris malam ulciscemur contumeliam
 Vestri. prior enim indigna machinatus est opera.

Sic dixit: illos vero omnes invasit metus, neq₃ quispiã illorũ
 Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus ver-
 Rursus verbis compellavit matrem venerandam:

(Sutus

Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
 Facinus. patrem enim detestabilem nihil curo
 Nostrum. prior enim sæda machinatus est opera.

Sic dixit: gavisa est autem valde animo Tellus ingens.
 Collocavit autem ipsum celans in insidiis: indidit vero manus
 Falcem asperis dentibus: dolo autem instruxit omni.
 Venit autẽ Noctem inducens magnus Cælus: undiq₃ vero Telluri

Ἰμείρων Φιλότη Θ ἐπέχειο, καὶ ῥ' ἐτανύθη
 Πάντη. ὃ δ' ἐκ λοχεοῖο παῖς ὠρέξατο χεὶρ
 Σκαιῇ, δεξιτερῇ ᾗ πελώριον ἔλαβεν ἄρπυ,
 Μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλα δ' ἀπὸ μῆδεα πατρὸς 180
 Ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε Φέρεα
 Ἐξοπίσω. τὰ μὲν ἔπ' ἐτώσια ἔκφυγε χεῖρας·
 Ὅσας γὰρ θάμειγες ἀπέστυθεν αἱματοέσας,
 Πάσας δέξατο Γαῖα. Πειλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
 Γεῖνατ' Ἐρίνους τε κρατερὰς, μεγάλας τε Γίγαντας, 185
 Τόχεςσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔχχεα χερσὶν ἔχοντας,
 Νύμφας θ' αἷς Μελίας καλέεσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Μῆδεά θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀπὸ μῆξας αἰδάμαντι,
 Κάββαλ' ἐπ' Ἠπείροιο πολυκλύσω ἐνὶ Πόντῳ,
 Ὡς φέρετ' ἀμπέλαγος πελὺς χρόνον· ἀμφὶ δ' ἰδούης 190
 Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτων χροὸς ὤρνυτο· τῷ δ' ἐνὶ κέρη
 Ἐθρέφθη· πρῶτον δ' Κυθήροισι ζαθέοισιν
 Ἐπλετο· ἔνθεν ἔπειτα Πείρῳ τῷ ἴκετο Κύπρον.
 Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός· ἀμφὶ δ' ἦ πόλη
 Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν αἰέξετο· τῷ δ' Ἀφροδίτῳ, 195
 Ἀφροχρύειαν τε θεῖαν, καὶ εὐσέφανον Κυθήρειαν
 Κικλήσκουσιν θεοὶ τε καὶ ἄνδρες, ἔνεκ' ἐν ἀφρῷ
 Θρέφθη· αἰτάρ Κυθήρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροισιν·
 Κυπροχρύειαν δ', ὅτι γένετο πολυκλύσω ἐνὶ Κύπρῳ,
 Ἡ δὲ Φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη. 200
 Τῇ δ' Ἐρ Θ ὠμάρτησε, καὶ Ἰμερ Θ ἔσπετο καλός,
 Γεινομένη τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς Φῦλον ἰσση.
 Ταύτῃ δ' ἐξ ἀρχῆς πρὶν ἔχθ' ἠδὲ λέλοσχε
 Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Παρθενίας τ' ὁάρας, μειδήματα τ' ἐξαπάτας τε, 205
 Τέρψιν τε γλυκερίῳ, Φιλότητά τε, μελιχίῳ τε.

Flagrans desiderio concubitus incumbibat, & sane extensus est
Passim. ex insidiis autem filius petiit manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem,
Longam, asperos dentes habentem, sui que genitalia patris
Festinanter demessuit, rursumque abiecit ut ferrentur
Pone. illa quidem non incassum elapsa sunt manu:
Quotquot enim gutta proruperunt cruenta,
Omnes suscepit Terra. vertentibus autem annis,
Produxit Erinnyasque validas magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocant super immensam terram.
Testiculosque, postquam ut prius (sc. dictum) resecurit ferro
Projecit circa Epirum undis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore: circumcirca vero alba
Spuma ab immortalis corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheras divinas
Vehebatur, inde tum circumfluam pervenit ad Cyprum.
Prodiit vero veneranda formosa Dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat: Aphroditem autem ipsam,
Spuma progeneratam Deam, & decorā pulchris fectis Cythereā,
Nominant tam Dii quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: Cytheream autem quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero, quod nata sit undosa in Cypro:
Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus emerfit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & Deorum ad cœtum euntem.
Hunc vero ab initio honorem habet, atque sortita est
Sortem inter homines & immortales Deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Oblectationemque suavem, & amorem, blanditiasque.

Τὸς ἣ πατήρ Τιτίῳας ὀπίκλησιν καλέεσκεν,
 Παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανός, ὅς τέκεν αὐτός.
 Φάσκε ἣ, πῶαίνοντ' αἶταθαλίη μέγα ῥέξαι
 Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα πίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι. 210
 Νύξ δ' ἔτεκε συγερὸν τε Μόρον, ἣ Κῆρα μέλαιναν,
 Καὶ Θάνατον· τέκε δ' ὕπνον· ἐπικίε ἣ Φῦλον Οὐνείρων·
 Οὐπνι κρημνείσα θεὰ τέκε Νύξ ἐρεβεννή.
 Δώτερον αὖ Μῶμον, καὶ Οἰζυνὴν ἀλγινόεσσαν·
 Ἐπερίδας θ', αἷς μῆλα πέριω κλυτὰν ὠκεανοῖο 215
 Χρῦστα καλὰ μέλυσσι, φέροντά τε δένδρεα καρπὸν·
 Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοπίνους,
 Κλωθώ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἀΐτωπον, αἵ τε βροτοῖσι
 Γεινομένοισι διδῶσιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακὸν τε,
 Αἵ τ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπυσσι, 220
 Οὐδέ ποτε λήγῃσι θεὰ δεινοῖο χόλοιο,
 Πρὶν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακῶν ὅπιν ὅστις ἀμάρτη.
 Τίττε ἣ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
 Νύξ ὅλοή· μὲν τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
 Γῆρας τ' ἐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον. 225
 Αὐτὰρ Ἔρις συγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
 Λήθην τε, Λιμόν τε, καὶ Ἀλγέα δακρυόεντα,
 Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
 Νείκεά τε, ψυδάδας τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
 Δυσνομίην, Ἄτην τε, σωήθεας ἀπλήλοισιν. 230
 Οἷον θ', ὅς δ' ἠΰ ποτε πλείστον ὀπιχθονίδας ἀνθρώπους
 Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἐκὼν ὀπιόρεθον ὁμόσῃ·
 Νηρέα τ' αἰψόδεα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόνος,
 Πρῆσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέεσι γέροντα,
 Οὐνεκα νημερτὴς τε καὶ ἥπιος· ὁ δὲ θεμιστέων 235
 Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἥπια δήνεα οἶδεν.

Αὐπὶς

Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios objurgans magnus Caelus, quos genuit ipse.
Dictitabat porro, poenas sumentes ex protervia magnū patrasse
Facinus, cuius deinceps ultio in posterum futura sit.
Nox praterea peperit odiosum Fatum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiā Somnū. peperit vero agmen Somniorū:
Qua nulli mixta Dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momum, & Ærurnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala trans inclytum Oceanum
Aurea pulchra cura sunt, frugiferaeque arbores,
Et fatales Deas, & Parcas genuit immites,
Clothoque, Lachesisque, & Atropon: qua mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumque malumque,
Quaque hominumque Deorumque delicta persequentes,
Nunquam deponunt Dea vehementem iram,
Priusquam ab illo sumserint gravem poenam, quisquis peccarit.
Peperit praterea & Nemefin, cladem mortalibus hominibus,
Nox perniciofa: post hanc Fraudem enixa est, & Amicitiam,
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Caterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem moleflū,
Oblivionemque, Famemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnasque, Cadesque, Præliaque, Stragesque virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum, Noxamque, familiares inter sese:
Iusjurandum quod plurimum terrestres homines
Ladit, quando quispiam volens pejeraverit:
Nereumque alienum a mendacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum: sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus: nec juris & equi
Obliviscitur, sed iusta & moderata consilia novit.

Deinde

Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ αἰγλώορα Φόρκιν,
Γαίῃ μισγόμενον, καὶ Κητῶ καλλιπάρηον,
Εὐρυβίλιν τ' αἰδάμαντα ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσιν.

Νηρῆον δ' ἐγλύοντο μεγέλειά τέκνα θεάων 240

Πόντῳ ἐν ἀτρύγετον, καὶ Δωρίδον ἠυκόμοιο,
Κέρης Ὠκεανοῖο τελέηντα ποταμοῖο,

Πρωτὴν τ', Εὐκράτην τε, Σαώ τ', Ἀμφιλείην τε,

Εὐδῶρην τε, Θέτιν τε, Γαλιωήν τε, Γλαύκην τε,

Κυμοδόην, Σπαιώ τε, Θοῇ, Θαλίῃ τ' ἐρόεσσα, 245

Καὶ Μελίτην χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμήνην, καὶ Ἀγανὴν,

Πασιθέην τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκην ῥοδόπηχυν,

Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρσαί τε, Διωμαμένην τε,

Νησαίην τε, καὶ Ἀκλαίην, καὶ Πρωτομέδεια,

Δωρίς, καὶ Πανόπην, καὶ Δειδῆς Γαλαΐταια, 250

Ἴπποδόην τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἴππονόην ῥοδόπηχυν,

Κυμοδόκην θ', ἡ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,

Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,

Ρεῖα περὶ νῆφ, καὶ εὖσφύρῳ Ἀμφιλείτῃ·

Κυμώ τ', Ἡϊόνην τε, εὖσεφάνος θ' Ἀλιμήδην, 255

Γλαυκονόμην τε Φιλομμείδης, καὶ Ποντοπόρεια,

Λειαγόρην τε, καὶ Εὐαγόρην, καὶ Λαομέδεια·

Πεγλυνόμην τε, καὶ Λύπονόην, καὶ Λυσιάναςα,

Εὐάρενν τ' Φυλῶ τ' ἔρατῃ, ἣ εἶδον ἄμωμον·

Καὶ Ψαμάθην χαρίεσσα δέμας, δῖήν τε Μενίππην 260

Νησώ τ', Εὐπόμπην τε, Θεμισιώτην, Πρόνῃν τε·

Νημερτίς θ', ἡ πατρὸς ἔχῃ νόον ἀθανάτοιο.

Αὐτὰ μὲν Νηρῆον ἀμύμονον ἐξεγλύοντο

Κῆραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδῆαι.

Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυρρεῖταιο θύγατρα 265

Ἠγάχετ' Ἠλέκτρην. ἡ δ' ὠκείαν τέκεν Ἴριν,

Ἠΰκην·

Deinde rursus Thaumantem magnum & sortem Phorcyn,
Terra commistus, & Ceto formosam,
Eurybiamque, ferreum in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognata sunt perquam amabiles filia Dearum
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchra,
Filia Oceani rotundi fluvii,
Protoque, Eucrateque, Saoque, Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glauceque,
Cymothoë, Spioque, Thoë, Thaliaque jucunda,
Et Melita gratiosa, & Eulimene & Agave,
Pasitheaque, Eratoque, & Eunice roseis lacertis prädita,
Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Nesaaque, & Actæa, & Protomedia,
Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
Hippothoëque lepida, & Hipponoe roseis lacertis prädita,
Cymodoceque, qua fluctus in obscuro ponto,
Et flatus vehementium ventorum, una cum Cymatolege,
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucanomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia:
Polynomeque, & Autonoe, & Lysianassa,
Euarneque tam indolis grata, quam inculpata forma.
Et Psamathe decora corpore, divinaque Menippe:
Nesoque, Eupompeque, Themistoque, Pronoeque,
Nemertesque, qua patris habet animum immortalis.
Hæ quidem ex Nereo inculpato procreata sunt
Filia quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundiflui filiam
Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Irim,

Ἠΰκόμευς θ' Ἀρπύγας, Ἀελλώ τ', Ὀκυπέτῳ τε,
 Αἶψ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἀμ' ἔπονται,
 Ὀκείης περύγεσσι μέγα χρόνια γ' ἴαλλον.

Φόρκυϊ δ' αὖ Κητῶ Γραίας τέκε καλλιπάρηθ', 270

Ἐκ γ' αὖτ' ἡσυχίας, τὰς δὲ Γραίας καλέεσσιν
 Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἀνθρώποι.

Πεφρηδῶ τ' εὐπέπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,

Γοργύς θ' αἶ ναιέσσι πέρι κλυτὰ Ὀκεανοῖο,

Ἐχάλην περὶ νυκτός· ἴν' Ἐσπερίδες λιγύφωνοι, 275

Σθαινώ τε, Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε, λυγρὰ παῖδες.

Ἡ μὲν ἔτι θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω

Αἰδύο· τῇ δ' μὴ παρελέξατο Κυανοχαίτης,

Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι.

Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσφύς κεφαλῇ ἀπεδειροτόμησεν, 280

Ἐξέθρε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.

Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἔω, ὅτ' αὖρ Ὀκεανὸς περὶ πηγὰς

Γαίνεθ', ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μῆ χερσὶ Φίλησι.

Χ' ὡ μὲν ἀποπλάμυθον, περὶ λιπὼν χθονά μητέρ' αὐτῶν,

Ἰκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει. 285

Βροντῶ τε σεροπῶ τε φέρον Διὶ μελιόεντι.

Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τελεαρίων Γηρυονῆα,

Μιχθεῖς Καλλιρόη κέρη κλυτὰ Ὀκεανοῖο.

Τὸν μὲν αὖρ ἐξενάειξε βίη Ἡρακλεΐη,

Βασίπαιρ εἰλιπύδεσσι, περὶ ῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ· 290

Ἡμαί τῳ, ὅτε περ βῆς ἤλασεν Ὀρυμετώπης

Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, Δαβὰς πόρον Ὀκεανοῖο,

Ὀρθον τε κλείνας, καὶ βυχάλον Εὐρυτίωνα,

Σταθμῶν ἐν ἡρώεντι, πέρι κλυτὰ Ὀκεανοῖο.

Ἡ δ' ἔτεκε ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, ἔδ' ἐν ἰοικῶς 295

Θνητοῖς ἀνθρώποις, ἔδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,

*Pulchricomasque Harpyias, Aëллоque, Ocypetenque,
Qua ventorum flamina, & aves assequuntur
Pernicibus alis. sublimes enim volitant.
Phorco post hæc Ceto Graas peperit formosa,
A partu canas, quas ob id Graas vocant.
Immortalesque Dii, humique incedentes homines.
Pephredoque pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgonesque, quæ habitant trans celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem: ubi Hesperides arguta,
Sthenoque, Euryaleque, Medusaque, gravia perpeffa.
Ipsa erat mortalis, ast alia immortales, & senio non obnoxia
Dua: cum una concubuit cerulea casarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Ejus autem Perseus caput cum amputasset,
Exiliit Chrysaor magnus, & Pegasus equus.
Huic quidem cognomen erat, quod Oceani apud fontes
Natus esset: ille vero ensẽ aureum tenebat manibus suis:
Et ille quidem cum avolasset, relicta terra matre pecorum,
Pervenit ad immortales: Iovis vero in domo habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Iovi prudenti.
Chrysaor porro genuit tricipitem Geryonem,
Mixtus Calliroæ filia nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit Hercules,
Boves apud flexipedes, circumflua in Erythia:
Die illo cum boves egit latas frontes habentes
Tirynthum in sacram, emensus iter Oceani,
Orthoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obscuro, trans inclytum Oceanum.
Ipsa insuper peperit aliud monstrum, ingens, nihil simile
Mortalibus hominibus, neque immortalibus Diis,*

Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείῳ κροταρόφρον' Ἐχιδναῖον
 Ἡμῖσι μὲν νύμφῳ ἐλικώπιδα, καλλιπαῖρον,
 Ἡμῖσι δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε,
 Ποικίλον, ὠμῆσι, ζαθέης ὑπὸ κούρεσι γαίης. 300
 Ἐνθα δέ οἱ σπένθη ἐς καίτω, κροταλὴ ὑπὸ πέτρῃ,
 Τηλὲς ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων
 Ἐνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτοὶ δώματα ναίειν.
 Ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀεῖμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρῇ Ἐχιδναίῃ,
 Ἀθανάτῃ νύμφῃ καὶ ἀγήρῃ, ἥματα πάντα. 305
 Τῇ δ' Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότῃ,
 Δεινὸν δ' ὑβρισιώτ' ἄνεμον, ἐλικώπιδι κέρη.
 Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, τέκετο κροταρόφρονα τέκνα.
 Ὄρεθον μὲν πεῶτον κυῖα γείνατο Γηρυονῆϊ.
 Δώτερον αὖτις ἐπικλεν ἀμήχανον, ἔπι Φαίειον, 310
 Κέρβερον ὠμῆσι, αἰδέω κυῖα χαλκεόφωνον,
 Πεντηκοντοκάρλιον, ἀναιδέα τε κροταρόν τε.
 Τὸ τρίτον, Ἴδριον αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδῆαν
 Λερναίῳ, ὃν θρέψε θεὰ Λοκώλεν' Ἥρη,
 Ἀπλήιον κατέσσα βίῃ Ἡρακλεΐῃ. 315
 Καὶ τῷ μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρθετο νηλεὲς χαλκῷ
 Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν δ' ἤϊφίλῳ Ἰολαίῳ,
 Ἡρακλῆος, βελλῆσιν Ἀθλῳαίης Ἀγελείης.
 Ἡ δ' Ἰχίμαρχον ἐπικλε, πνέσσω ἀμαιμάκεον πῦρ,
 Δεινὸν τε, μεγάλῳ τε, ποδώκεά τε, κροταρῶν τε. 320
 Τῆς δ' ὡς τρεῖς κεφαλαί. μία μὲν, χαροποῖο λέοντος,
 Ἡ δ' Ἰχμαίρης· ἡ δ' ὄφις κροταροῖο δράκοντος.
 Πρόσθε λέων, ὅππῃ δ' ὀφίων, μέσση δ' Ἰχμαίρης,
 Δεινὸν ἄπο πνέισσα πυρὸς μὲν αἰθομένοιο.
 Τῷ μὲν Πήγασος εἴλε, ἣ ἐστ' Ἰὼς Βελλεροφόντης. 325
 Ἡ δ' ἄρα Φῖκ' ὀλοῖν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
 Ὄρεθον

*Specu in concavo, divinam animo infracto Echidnam :
Dimidiam nympham, nigris oculis, pulchram,
Dimidiam item ingentem serpentē, horrendumq; magnumq;
Varium, crudivorum, divina sub cavernis terra.
Illic vero ei specus est in imo, cava sub petra,
Procul ab immortalibusque Diis mortalibusque hominibus :
Ibi sane ei destinarunt Dii inclytas domos incolere.
Atque coërcebatur apud Syros sub terra tetra Echidna,
Immortalis nympa & senii expers, diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementem & violentum ventum, nigris oculis decora puella.
Illa vero gravida facta, peperit sortes filios.
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni.
Iterum secundo edidit partu immensum, dirum,
Cerberum crudivorum, Plutonis canem magna voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque fortemque.
Tertio, Hydram rursus genuit perniciosam
Lernaam, quam enutrivit Dea albis ulnis Iuno,
Implacabiliter irascens Herculi.
Ac illam quidem Iovis filius occidit savo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoso Iolao,
Hercules, ex consiliis Minervæ Agelææ.
Tum ipsa Chimaram peperit, spirantem terribilem ignem,
Tracemque, magnamque, pernicemque, validamque.
Illius erant tria capita : unum quidem terribilis leonis,
Alterum capella : tertium vero serpentis robusti draconis.
Ante leo, pone vero draco, in medio autem capra,
Horrende efflans ignis vim ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes,
Illa sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,*

Οἷον ὑπὸ δμῆθεϊσα· Νεμειᾶϊόν τε λέοντα,
 Τόν ῥ' Ἥρῃ θρέψασα, Διὸς κυδρὴν Ἰφιδάμαντα,
 Γηνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
 Ἐνθ' ἄρ' ὄγ' οἰκείων, ἐλεφαίρε' ο Φῦλ' ἀνθρώπων, 330
 Κοιρανέων τρηλοῖο Νεμείης, ἥδ' Ἀπέσωνι Θ.
 Ἀλλὰ εἰς ἐδάμασσε βίης Ἡρακλεΐης.
 Κητῶ δ' ὀπλότατον, Φόρκυϊ φιλότῃ μιγεῖσα,
 Γεῖναλο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κόλῃσι γαίης,
 Πείρασιν ἐν μεγάλοις παλχεύσεα μῆλα φυλάσσῃ. 335
 Τῷ πο μὲν ἐν Κηλῆς καὶ Φόρκυ Θ γλῶσσι.
 Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ ποταμὸς τέκε δινῆεντα,
 Νεῖλον τ', Ἀλφειὸν τε, καὶ Ἡριδανὸν βαθυδίνην,
 Στυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἰστρον καλλιρέεθρον,
 Φᾶσιν τε, Ῥῆσον τ', Ἀχελώϊον δρυεροδίνην, 340
 Νέεσον τε, Ῥοδίον θ', Ἀλιάκμονά θ', Ἐπιάπορόν τε,
 Γρήνικόν τε, καὶ Αἴσηπον, θεῖον τε Σιμῶντα,
 Πλωειὸν τε, καὶ Ἐρμον, εὐρρείτῳ τε Κάϊκον,
 Σαλζαίριον τε μέγαν, Λαδωναί τε, Παρθενίον τε,
 Εὐλώον τε, καὶ Ἀρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον. 345
 Τί κτε ἢ θυγατέρων ἱερὸν γλῶσσι, αἱ κ' ἔχουσιν
 Ἄνδρας κτερίζουσιν, Ἀπόλλωνι ξυῖ ἄνακτι,
 Καὶ ποταμοῖς· ταύτῃσι ἢ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
 Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνῃ τ', Ἡλέκτῃ τε,
 Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίῃ θεοειδῆς, 350
 Ἰπώω τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε.
 Ζόξω τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιφύη τε,
 Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἐρατὴ τε Διώνη,
 Μηλόβοσις τε, Θόη τε, καὶ Δειδῆς Πολυδώρη,
 Κερκηῖς τε Φυλὴ ἐρατὴ, Πλατὴ τε βοῶπις, 355
 Περσηῖς τ', Ἰάνειρά τε, Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,

*Ab Ortho subacta: Nemeaumque leonem,
 Quem Iuno cum enutrivisset, Iovis veneranda uxor,
 In locis fertilibus collocavit Nemea, cladem hominibus.
 Ibi sane hic commorans, damno afficiebat homines,
 Imperans cavernosa Nemea, atque Apefanti.
 Sed ipsum robustus domuit Hercules.
 Ceto vero minimum natu, cum Phorcynæ amore mixta,
 Peperit gravem serpentem, qui obscura in latibus terra
 Finibus in amplis aurea mala custodit.
 Hac quidem Cetus & Phorcynis soboles est.
 Tethys autem Oceano flumina peperit vorticosa,
 Nilumque, Alpheumq³, & Eridanum profundos vortices habentem,
 Strymonem, Meandrumque, & Istrum pulcherrimum,
 Phasinque, Rhesumque, Acheloum limpidum,
 Nessumque, Rhodiumque, Haliacmonemque Heptaporumque,
 Granicumque, & Æsopum, divinumque Simoënta,
 Peneumque, & Hermum, amœneque fluentem Caicum,
 Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
 Euenumque, & Ardescum, divinumque Scamandrum.
 Peperit quoque filias sacras, quæ per terram
 Viros a teneris educant, una cum Apolline rege,
 Et fluminibus: hanc vero a Iove sortem habent,
 Pithoque, Admeteque, Ianthique, Electraque,
 Dorisque, Prymnoque, & Vrania forma Deam referens,
 Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliroëque,
 Zeuxoque, Clythieque, Idyiaque, Pasithoëque,
 Plexaureque, & Galaxaure, amabilisque Dione,
 Melobosisque, Thoëque, & venusta Polydora.
 Cerceisque indole amabilis, Plutoque magnis oculis,
 Perseisque, Ianiraque, Acasteque, Xanthique,*

Πετσαίη τ' ἐρώεσσα, Μενεοῦ τ', Εὐρώπη τε,
 Μῆτις τ', Εὐρωόμη τε, Τελεοῦ τε κροκόπεπλο.
 Κελσὶν τ', Ἀσίη τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ.
 Εὐδώρα τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρῶ, Ὠκυρόη τε. 360
 Καὶ Στυξ, ἣ δὴ σφέων προφερεσάτη ἐστὶν ἀπασέων.
 Αὐτὰρ δὲ Ὠκεανὸς καὶ Τηθύς ἐξερχόμενοι
 Πρεσβύταται κῆραι. πολλαὶ γε μέγ' εἰσι καὶ ἄλλαι.
 Τρεῖς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανίναί,
 Αἵ ῥα πολυπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης. 365
 Πάντη ὁμῶς ἐφέπῃσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
 Τόσσοι δὲ αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχιδάρρονες,
 Γίεες Ὠκεανὸς, οὗ γείνατο πύτνια Τηθύς.
 Τῶν ὄνομ' ὄρκαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίαπειν.
 Οἱ γ' ἕκαστοι ἴσασι οἳ ἂν πεινασμετάωσι. 370
 Θεία δὲ Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὸν τε Σελήνῳ,
 Ἡώθ', ἣ πάντεσσιν ὀπιχθονίοισι φαίνει,
 Ἀθανάτοισ τε θεοῖς τοῖς ἔρχονόν δ' ῥωὴν ἔχουσι,
 Γείναθ', ὥσδ' ἔνθ' ὕπερίονος ἐν φιλότῃ.
 Κεῖω δὲ Εὐρυβίη τέκλει, Φιλότῃ μιγείσα, 375
 Ἀσραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
 Πέρσιω θ', ὅς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσιώησιν.
 Ἀσραῖω δὲ Ἡὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
 Ἀργέσιω Ζέφυρον, Βορέϊω τ' αἰψηροκέλευθον,
 Καὶ Νότον, ἐν φιλότῃ θεῶν θεὰ δ' ἔνθ' εἴσα. 380
 Τρεῖς γ' μετ' αἰσέρεα τέκλει Εὐσφόρον ἡελυγεία,
 Ἀσρα τε λαμπετῶν τὰ τ' ἔρχονος ἐσεφάνωται.
 Στυξ γ' ἐκ' Ὠκεανὸς θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγείσα,
 Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
 Καὶ Κροκότῃ, ἣ δὲ Βίλῳ, ἀειδείκετ' αἰ γείνατο τέκνα, 385
 Τῶν οὐκ ἔς' ἀπᾶνδ' ἔθε Διὸς δόμου, ἔδ' ἐπὶ ἔδρῃ,
 Οὐδ'

Petraeque lepida, Menesthoque, Europaque,
 Metisque, Eurynomeque, Telesthoque croceo peplo:
 Crisique, Asiaque & amabilis Calypso:
 Eudoreque, Tychaque, & Amphiro, Ocyroëque:
 Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium.
 Atque hæ Oceano & Tethyde prognatae sunt,
 Grandiores natu filia. multa quidem sunt & alia.
 Ter mille enim sunt celeres filia Oceani,
 Quæ sane dispersæ terram, & profunditates lacus,
 Passim pariter incolunt, Dearum splendida proles.
 Tot rursus alii fluvii cum strepitu fluentes,
 Filii Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
 Quorum nomina difficile omnium mortalem virum proloqui.
 Sed singulatim noverunt, quicumque circumhabitant.
 Thia præterea Solemque magnum, lucentemque Lunam,
 Auroramque, quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
 Immortalibusque Diis qui cælum latum tenent,
 Genuit, congressa cum Hyperione in amore.
 Crio autem Eurybia peperit, per amorem mixta,
 Astraumque magnum, Pallantemque, præstantissima Dearum,
 Persenque, qui etiam omnes præcallebat peritia.
 Astra vero Aurora ventos peperit violentos,
 Celerem Zephyrum, Boreamque rapidum,
 Et Notum, in amore cum Deo Dea congressa.
 Post hos vero Aurora stellam genuit Luciferum mane genita,
 Astraque fulgentia quibus cælum cinctum est.
 Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
 Zelum & Nicen, formosam in ædibus,
 Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios,
 Quibus non est seorsim a Iove domus, nec ulla sedes,

Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονδύει·
 Ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἐδολόωνται.
 Ὡς γ' ἐβέβηκε Στυξ ἄφθιτ' ἔσθλη, ὠκεανίνῃ,
 Ἡμαί τῳ, ὅτε πάντας Ὀλύμπι' ἀστεροπιτῆς 390
 Ἀθανάτῃς ἐκάλεσε θεὸς ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.
 Εἶπε δ', ὅς ἂν μὲν εἶο θεῶν Τιτῆσι μάχαιτο,
 Μὴ πν' ἀπορραΐσειν γερῶν, πρὶν ὃν ἕκαστον
 Εἴξω μὲν ἑὸν τοπάρ' ἔμετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Τὸν δ' ἔφαθ' ὅστις ἄτιμ' ὑπὸ Κρόνῳ ἤδ' ἀγέροστος, 395
 Τιμῆς καὶ γερῶν ὀπιβησέμεν ἢ θέμις ἐστίν.
 Ἡλθε δ' ἄρα πρώτη Στυξ ἄφθιτ' Ὀλύμπῳ δὲ
 Σὺν σφίσι παίδεσσιν, φίλῃ δ' ἀμείβεα πατρός.
 Τὴν ὃ Ζεὺς τίμησε, πρῶτα δ' ὅτ' ἔδωκεν.
 Αὐτὴν μὲν γ' ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὄρεον, 400
 Παῖδας δ' ἡμαῖα πάντα ἐς μετ' ἀναιέτας εἶναι.
 Ὡς δ' αὐτὸς πέντεσσιν ἀμφιπέρες, ὥσπερ ὑπέρει,
 Εἰσετέλεσ' αὐτὸς ὃ μέγα κροῖε, ἠδὲ ἀνείασε.
 Φοίβη δ' αὖ Κοῖν πολυήροτον ἦλθεν ἐς Δῖνιν.
 Κυσαμένη δ' ἤπειτα θεὰ θεῶν ἐν Φιλότῃ, 405
 Λητὴ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
 Ἡπὶον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀθανάτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.
 Γείνατο δ' Ἀστερίῳ δῶνιμον, ἑὸν Πέρσης
 Ἡγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλῃ κεκληῖσθαι ἀχθίην. 410
 Ἡ δ' ὑποκυσαμένη ἑκάτῳ τέκε, τὴν περὶ πάντων
 Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πέρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
 Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἡ δ' καὶ ἀστερόεντι ὑπὸ ἔργον ἔμμορε τιμῆς,
 Ἀθανάτοισι τε θεοῖσι τελέμεναι ἐστὶ μάλιστα. 415
 Καὶ γ' οὐκ ὅτε περὶς ὀπιχθονίων ἀνθρώπων

Ἐργων

Neque via, qua non illis Deus praeit:

Sed semper apud Iovem graviter tonantem sedem habent.

Sic enim consuluit Styx incorruptibilis, Oceani filia,

Die illo, quando omnes Olympius fulgurator

Immortales vocavit Deos ad altum caelum.

Dixit autē, quod quisquis una secū Deorum contra Titanes pu-

Nulli se ademturum prēmia, sed honorem quemque (gnet,

Habiturum, quem antea inter immortales Deos.

Illum etiam dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno & im-

Ad honores ac prēmia provecturum, ut fas est. (munis,

Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum

Cum suis filiis sui per consilia patris.

Ipsam vero Iupiter honoravit, eximia quoque dona dedit.

Ipsam enim constituit Deorum magnum ut sit iusjurandum,

Filii autem diebus omnibus sui inquilini ut sint.

Similiter etiam omnibus prorsus, sicuti pollicitus erat,

Perfecit: ipse autem prapotens est, atque regem agit.

Phœbe porro Cœi perjucundum venit ad torum.

Gravida vero facta deinde Dea Dei in amore,

Latonam caruleo peplo peperit blandam semper,

Mitem hominibus atque immortalibus Diis,

Suavem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.

Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perses

Duxit in amplam domum, sua ut sit uxor.

Illa autem gravidata Hecaten peperit, quam super omnes

Iupiter Saturnius honoravit: dedit vero ei splendida dona,

Potestatem ut habeat terraeque & infrugiferi maris.

Imo etiam stelligero in caelo sortita est honorem,

Immortalibusque Diis honorata est maxime.

Etenim nunc quando alicubi aliquis terrestrium hominum

Ἐρδων ἱερὰ καλὰ καὶ νόμον ἱλαίσκηνται,
 Κικλήσκῃ Ἐκάτῃ· πολλὴν τε οἱ ἔσπετο πρὴν
 ῥεῖα μάλ', ὣς πρὸ φρον γέ θεὰ ὑποδέξεταί δι' χαῖς·
 Καὶ οἱ ὄλβον ὀπάζοι· ἐπεὶ δυνάμεις γε παρέσιν. 420
 Οὔσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγρόντο,
 Καὶ πρὶν ἔλαχον, τέττων ἔχθ' αἶσαν αἰπάνων.
 Οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβίησάτο, ἐδέετ' ἀπηνύρε·
 Οὔσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μὲν πρῶτοισι θεοῖσιν.
 Ἀλλ' ἔχθ' ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἐπλετο δασμός. 425
 Οὐδ' ὅτι μκνογρῆς, ἥσσαν θεὰ ἔμμορε πρῆς,
 Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ ἔρανῳ, ἡδὲ θαλάσῃ·
 Ἀλλ' ἐπὶ καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτῷ.
 Ωῖ δ' ἐθέλει μεγάλως ᾤονταίνεταί, ἡδ' ὀνίνησιν,
 Ἐν τ' αἰγορῇ λαοῖσι μετὰ πρέπῃ, ὅν κ' ἐθέλησιν. 430
 Ἡ δ' ὀπότ' ἐς πόλεμον φθισιύορα θωρήσονται
 Ἄνθρωποι, ἐνθα θεὰ ᾤονταίνεταί, οἷς κ' ἐθέλησι,
 Νίκῃν προφρονέως ὀπάσσει, καὶ κῦδ' ὀρέξαι.
 Ἐν τε δίκη βασιλεύσει παρ' αἰδοίοισι κατίζει.
 Ἐὐδ' αὖ δ' αὖθ' ὀπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύουσιν. 435
 Ἐνθα θεὰ καὶ τοῖς ᾤονταίνεταί, ἡδ' ὀνίνησι.
 Νικήσας ὅβρις καὶ κάρτει, καλὸν ἄεθλον
 ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεύσιν κῦδ' ὀπάσει.
 Ἐὐδ' αὖ δ' ἰπώηεσσι παρεσάμην οἷς κ' ἐθέλησι,
 Καὶ τοῖς οἱ γλαυκῶν δ' ὑσπέμφελον ἐργάζονται, 440
 Εὐχονται δ' Ἐκάτῃ, καὶ ἐρικλύπῳ Ἐννοσιγαίῳ.
 ῥηϊδίως δ' ἄρ' ἔλιν κούρη θεὸς ὥπασε πολλῶν,
 ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλκσά γε θυμῷ.
 Ἐὐδ' αὖ δ' ἐν σαθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' αἵξιν,
 Βουκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλάτ' αἰγῶν, 445
 Ποίμνας τ' εἰροπόκων γ' οἴων, θυμῷ γε θέλκσας,

*Faciens sacra honesta secundum patrios mores expiat,
Invocat Hecaten : ingens vero eum sequitur honor
Facillime, cuius benevola Dea suscipit preces :
Et illi divitias largitur ; nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Terra Cœloque prognati sunt ,
Et honorem sorte acceperunt , istorum habet sortem omnium.
Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neque privavit
Eorum quacunque sortita est Titanas inter priores Deos.
Sed habet sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia unigenita , minorem Dea sortita est honorem,
Et potestatem tam in terra ac cœlo , quam in mari :
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Cui vero vult, magnifice præsto est , atque juvat.
Inque concione inter homines eminet, quem voluerit.
Atque quando ad bellum perdens-viros armantur
Viri, tum Dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte ut præbeat , & laudem porrigat.
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur ;
Ibi Dea & illis præsto est , atque juvat.
Qui vero vicerit virtute & robore , pulchrum præmium
Facile fert , latusque parentibus gloriam dat.
Bona item equitibus adesse , quibus voluerit :
Et his qui mare tempestuosum secant.
Votaque faciunt Hecata , & valde sonanti Neptuno.
Facile etiam prædam inclyta Dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem , volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentaue bouum, gregesque , & greges magnos caprarum,
Gregesque lanigerarum ovium, animo saltem volens,*

Ἐξ ὀλίγων βελίαί, καὶ κ' πολλῶν μείονα θῆκεν.

Οὕτω τοι καὶ μνηοχρῆς ἐκ μητρὸς ἔσται,

Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεραίεσσι.

Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κροτοόφον, οἱ μετ' ἐκείνῳ 450

Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάθ' πολυδερκέθ' Ἡῶς.

Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κροτοόφθ' αἰδέ τε τιμαί·

Ρεῖη δὲ αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε Φαίδιμα τέκνα,

Ἰσίῳ, Δήμητρα, καὶ Ἡρίῳ χρυσοπέδιλον,

Ἰφθιμόν τ' Αἰδῶ, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματ' αἰεὶ, 455

Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρέκλυπον Ἐννοσίγαιον,

Ζιῶά τε μηλιόεντ' αἰετῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,

Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πολεμίζεται Ὀρεῖα χθών.

Καὶ σὺ μὲν κατέπινε Κρόνθ' μέγας, ὅστις ἕκασθ'

Νηδύθ' ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γένεθ' ἵκητο· 460

Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν ἔραυνίωνων

Ἀλλ' ἐν ἀθανάτοισιν ἔχη βασιληίδα τιμῶ.

Πόθ' ἔτετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόενθ',

Οὐνεκά οἱ πέπρωτο ἔω ὑπὸ παιδὶ δαμνῶναι,

Καὶ κρατερῶ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλῃ Διὶ βαλῆς. 465

Τῷ ὅγε σὺν ἀλαοσκοπιῶν ἔχεν, ἀλλὰ δοκῶν

Παῖδας ἔς κατέπινε· Ρέῳ δὲ ἔχε πένθ' αἶλαστον.

Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν

Τέξεσθαι, τότε ἔπειτ' αἰετὸς λιτάνδρε τοκῆας

Τὸς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντ', 470

Μῆτιν συμφράσασθαι ὅπως λελάθοιτο τεκῆσα

Παῖδα φίλον, τίσασθαι δὲ ἐριννῦς πατρὸς ἐοῖο

Παίδων, ὃς κατέπινε μέγας Κρόνθ' ἀγκυλομήτης.

Οἱ ᾗ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ὀπίθοντο,

Καὶ οἱ πεφραδέτιν ὅσα περ πέπρωτο γυνεὸς 475

Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ ὑεῖι καρτεροθύμῳ.

Ex paucis copiosa, & ex multis pauciora reddit.

Adeo sane etiam unigenita ex matre existens,

Omniſ inter Deos honorata eſt muneribus.

Fecit autem ipſam Saturnius alumnã juvenum, qui poſt ipſam

Oculis aſpexerunt lumen multa contuentis Aurora.

Sic ab initio nutriens filios: atque hi ſunt honores.

Rhea autem compreſſa à Saturno, peperit illuſtres liberos,

Veſtam, Cererem, & Iunonem aurea calceamenta habentem,

Fortemque Plutonem, qui ſub terra domos incolit,

Immite cor habens, & valde ſonantem Neptunum,

Iovemque ſapientem, Deorum patrem atque hominum,

Cujus & a tonitru concutitur lata terra.

Atque iſtos quidem deglutiebat Saturnus magnus, quicumque

Ex utero ſacro matris ad genua venerat:

Hæc agitans, ne ullus clarorum filiorum Cœli

Alius inter Immortales haberet regium decus.

Audierat enim ex Terra, & Cœlo ſtellis micante,

Quod ſibi fatale eſſet proprio a filio domari,

Quantumvis robusto exiſtenti, Iovis magni per conſilia.

Ideoq; hic non vanam ſpeculationem habuit, ſed inſidias ſtruens

Filios ſuos devorabat: Rheam autem tenebat luctus gravis,

Sed quando jam Iovem erat Deorum patrem atque virorum

Paritura, jam tum charis ſupplicabat parentibus

Suis, Terraque, & Cœlo ſtellato,

Conſilium ut conferrent, quo pacto occultaret pariens

Filium charum, poſſetque ulciſci furias patris ſui

Contra filios, quos devorabat ingens Saturnus verſutus.

Illi vero filia dilecta auſcultarunt & morem geſſerunt,

Et ei commemorarunt, quacumque ſatis conſtitutum eſſet fieri

Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.

Πέμψαν δ' ἐς Λύκλον, Κρήτης ἐς πίονα δήμον,
 Ὅππότε ἄρ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέειν,
 Ζεῦα μέγαν· τὸ μὲν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
 Κρήτη [ἐν] δ' αὖρ' ἔτρεφεν ἀπὸ γαστέρος τε.
 Ἐνθα μὲν ἴκτο φέρουσα θοῶν Διὶ νύκτα μέλαιναν,
 Πρώτῳ ἐς Λύκλον· κρύψεν δ' ἐκ χειρὸς λαβῶσα
 Ἀντρω ἐν ἡλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κούρῃσι γαίης,
 Λιγαίῳ ἐν ὄρῃ πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.

480

Τῷ δ' ἀπαρξανίσταται μέγαν λίθον ἐγναλίξεν
 Οὐρανίδη μέγ' ἀνακλῆ, θεῶν πρεσβυτέρῳ βασιλεῖ.
 Τὸν πόθ' ἐλὼν χεῖρεσσιν ἐλὼν ἐγκαίτρετο νηδύν,
 Σχέτλιθ'· ἔδ' ἐνόησε μὲν φρεσὶν ὥς οἱ ὀπίσσω
 Ἀντὶ λίθου εὖος ὑὸς ἀνίκηθ' καὶ ἀκηδής

485

Λεῖπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίη ἢ χερσὶ δαμάσας
 Τιμῆς ἐξελαίαν, ὃ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάζειν.

490

Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἐπειτὰ μὲν καὶ φαίδιμα γῆας
 Ἡὔξετο τοῖο ἀνακλῆ· ὅππλο μὲν δ' ἐν αὐτοῦ,
 Γαίης ἐννεσίησι πολυφραδέεσσιν δολωθεῖς,
 ὃν γόνον ἀψ' ἀνέηκε μέγας Κρόν' ἀγκυλομήτης
 Νικηθεὶς τέχνησι βίηφί τε παιδὸς ἐοῖο.

495

Πρώτῳ δ' ἐξήμησε λίθον, πύμαλον κατὰ πίνων.
 Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε καὶ χθονὸς ἄρ' αὖθις
 Πυθοῖ ἐν ἡραθῇ, γυάλοις ὑπὸ Παρνηασοῖο,
 Σῆμ' ἔμμεν ἐξοπίσσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
 Λῦσε δ' ἀπαρξασιγνήτης ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν
 Οὐρανίδας, ἔς δ' ἔθηκε πατὴρ αἰεσιφροσυνῆσιν.

500

Οἳ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν Διὶ ἐργεστιάων,
 Δῶκαν δ' ἐβροντῇ, ἥδ' αἰθαλόεντι κεραυνόν,
 Καὶ σεροπνύ· τὸ πρὶν δ' ἀπὸ πελώρη Γαῖα κεκούρθη·
 Τοῖς πίσσω, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.

505

Κέρων.

Miserunt autem in Lyctum, Creta ad pinguem populum,
Cum minimum natus filiorum esset paritura,
Iovem magnum. hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem pervenit serens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum manibus pre-
Antro in excelso, divina sub latebris terra, (hensum
& Egao in monte denso sylvofo.

Huic autem fasciis involutum magnum lapide in manus dedit
Coeli filio, prapotentis Deorum priori regi.

Quem tum arreptum manibus, suam condidit in alvum

Miser; nec cogitavit animo quod sibi in posterum

Pro lapide suus filius invictus & securus

Superesset, qui ipsum mox esset vi & manibus domitum

Ex honore expulsurus, ipseque immortalibus esset imperaturus.

Celeriter autem deinde robur & fortia membra

Crescebant illius regis: revoluto autem anno,

Terra consilio astuto circumventus,

Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus,

Victus artibus ac vi filii sui.

Primum vero evomuit lapidem, ultimo devoratum.

Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spatiosam

Pytho in divina, in anfractu Parnassi,

Monumentum ut sit in posterum, miraculum mortalibus ho-

Solvit vero patruos noxiis a vinculis (minibus.

Cœligenas, quos vinxerat pater ex amentia.

Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,

Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,

Et fulgur; quæ antea immanis terra occultaverat:

Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat.

Puel-

Κέρϊω δ' Ἰαπετὸς καλῖσφυρον Ὠκεανίνῳ
 Ἡγάγετο Κλυμῆνῳ, ἧ ὁμὸν λέχῃ εἰσανέβαινε.
 Ἡ δέ οἱ Ἀτλαντὰ κραιτέροφρονα γείνατο παῖδα·
 Τίκτε δ' ὑπερκύδαντ' αὖ Μενόιπον, ἡδὲ Προμηθεά 510
 Ποικίλον, αἰολόμηλιν· ἀμαρτίνοσ' ἔ' Ἐπιμηθεά,
 ὅς κ' ἀπὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφειῇσι·
 Πρῶτ' ἄρ' ἰα Διὸς πλάσῃ ὑπέδεκτο γυναικᾶ
 Παρθένον· ὕβρις δ' ἦ Μενόιπον δ' ὀρύοπα Ζεὺς
 Εἰς ἔρεβ' ἀκατέπεμψε, βαλὼν πολόεντι κεραυνῷ, 515
 Εἵνεκ' ἀτασθαλίας τε καὶ ἡνορέης ὑπερόπλη.
 Ἀτλας δ' ἔργον ὄντιν ἔχ' κραιτέρης ὑπ' ἀνάγκης,
 Πείρασιν ἐν γαίῃ, πρὸπαρ Ἐσπερίδων λιγυφώνων
 Ἐσθλῶς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσιν.
 Ταύτῃ γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτ' αὖ Ζεὺς. 520
 Δῆσε δ' ἀλυκίλοπέδησι Προμηθεά ποικιλόβελον,
 Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον Διὸς κίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὤρεσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὃ γ' ἦπαρ
 Ἡΐδιεν ἀθάνατον· τὸ δ' αἰέξετο ἴσον ἀπάντη
 Νυκλὸς, ὅσον πρὸπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερον ὄρνις. 525
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήωνος καλῖσφύρος ἀλκιμ' ἦος
 Ἡρακλῆος ἔκλεινε, κακῶ δ' ἄπὸ νέσον ἀλαλκεν
 Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
 Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ὑψιμέδοντι,
 Ὅφρ' Ἡρακλῆ' ἦ Θηβαγῆ' ἔκλει' εἴη 530
 Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπαίροιθεν ὅππῃ χθόνα πελυβοτέρην.
 Ταῦτ' ἄρα αἰζόμεν' ἴμα ἀειδείκειον ἦόν·
 Καί περ χωόμεν', παύσῃ χόλῃ, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
 Οὐνεκ' ἐρίζετο βελὰς ὑπερμυθεῖ Κρονίωνι.
 Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκείνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι 535
 Μηκύνῃ, τότε ἔπειτ' ἀμέγαν βῆν πρὸφρονι θυμῷ

Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conscendit.
Ipsa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit praterea gloria praeſignē Menœtium, atq; Prometheus
Varium, verſipellem: ſtultumque Epimetheum,
Qui noxa ſtatim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam ſuſcepit mulierem
Virginem. flagitioſum vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detrufit, ſerians ardenti fulmine,
Propter improbitatem & ſortitudinem insolentem.
Atlas vero cœlum latum ſuſtinet dura ex neceſſitate,
Finibus in terra, e regione Heſperidum argutarum
Stans, capiteque & indefeſſis manibus.
Hanc enim ipſi ſortem deſtinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmiſſimis compedibus Promethea verſutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immiſit expansis alis: cæterum hac hepar
Comedebat æternum: quin ipſum creſcebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die ediſſet extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmena formoſa fortis filius
Hercules occidit, malam vero peſtem proſligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab ægritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria eſſet
Major etiam quam antea, ſuper terram multos paſcentem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet ſuccenſens, remiſit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendiſſet conſilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando diſceptabant inter ſe Dii mortalesque homines
Mecone, ibi tum magnum bovem volente animo

Δαασάμενθ' περβήκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.

Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔκκατ' ἀπὸνι δημῷ

Εὐρίνω κατέθηκε, καλύψας γαστρί βοεῖη·

Τῷ δ' αὖτ' ὅσ' αὖ λούκα βοὸς δολίη ἔπι τέχνη

540

Εὐφείσας κατέθηκε, καλύψας δ' ἄρ' ἐπι δημῷ.

Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀειδείκετ' ἀνὰ κίων,

ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσασαο μοίρας.

Ὡς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτ' ἀμύδ' εἰδώς·

545

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀΐκυλομήτης,

ἦ κ' ἔπι μειδῆσας· (δολίης δ' ἔλ' ἤθετο τέχνης)

Ζεὺς κύδιζε, μέγιστε θεῶν αἰεττομετάων,

Τῶν δ' ἔλ' ὅπως ὀπποτέρῳ σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγῃ.

Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτ' ἀμύδ' εἰδώς·

550

Γνώρ' ἔδ' ἡγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὅσ' εἰς θυμῷ

Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.

Χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λούκον ἀλειφαρ.

Χώσατο δ' ἔφρενας· ἀμφὶ χόλῳ δέ μιν ἵκετο θυμὸν,

Ὡς ἴδεν ὅσ' αὖ λούκα βοὸς, δολίη ἔπι τέχνη.

555

Ἐκ δ' αὖ ἀθανάτοισιν ἔπι χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων

Καῖς σ' ὅσ' αὖ λούκα θυέντων ἔπι βωμῶν.

Τὸν δ' ἔμ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπετιονίδη, πάντων περὶ μύθεα εἰδώς,

ὦ πέπον, σὺ κ' ἄρα πῶ δολίης ἔπι λήθεο τέχνης.

560

Ὡς φάτο χωόμενθ' Ζεὺς ἄφθιτ' ἀμύδ' εἰδώς·

Ἐκ τέτ' αὖ ἤπειτ', δόλῳ μεμνημένῳ αἰεὶ,

Οὐκ ἐδίδ' ἀμείνοισι πυρὸς μὲνθ' ἀκαμάτοιο

Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἔπι χθονὶ ναίεταί σιν.

Ἀλλὰ μιν ἐξαπάτησεν εὖς πάϊς Ἰαπετοῖο,

565

Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγίῳ

Εν

Divisum proposuit, Iovis mentem fallens.

*Nam hac quidem parte carnesq; & intestina cum pingui adipe
In pelle deposuit, tegens ventre bovino:*

*In altera rursus ossa alba bovis, dolosa arte,
Rite disponens recondidit tegens candida arvina.*

*Iamque tum ipsum allocutus est pater hominumq; Deorumque:
Iapetionida omnium illustrissime regum,*

O amice, quam inique partitus es portiones!

Sic dixit latenter eū carpens Iupiter perpetua consilia sciens.

*Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vaser,
Tacite arridens: (dolosa autem non immemor erat artis)*

*Iupiter gloriosissime, maxime Deorum sempiternorum,
Harum elige utram tibi in pectoribus animus suadet.*

*Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autē aterna consilia sciens
Cognovit certe nec ignoravit dolū: mala autē concipiebat animo
Adversus homines mortales, qua & perficienda erant.*

Manibus vero hic utrisque sustulit album adipem.

*Irascebatur autem mente: ira vero ejus occupabat animum,
Ut vidit ossa alba bovis, dolosa arte.*

*Ex illo tempore Diis super terram genus hominum
Adolent ossa alba odoratis in aris.*

*Hunc autem valde indignatus allocutus est nubicogus Iupiter:
Iapetionida, super omnes sapiens,*

O amice, nondum sane dolosa oblitus es artis.

Sic dixit ira percitus Iupiter aterna consilia sciens.

Ex illo tempore deinceps doli memor semper,

Non dabat miseris ignem insatiabilem

Mortalibus hominibus, qui super terram habitant.

Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,

Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem.

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νεόθι θυμὸν
Ζεῦ· ὑψιβρεμέτιν, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγλήν.

Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τόξεν κακὸν ἀνθρώποισι.

570

Γαίης γ' οὐκ ἀνέκλυτος ἄμφι γυνήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον, Κρονίδεω Διὶ βυλαῖς.

Ζῶσε γ' καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη

Ἀργυφείῃ ἐοθῆτι· καὶ κρήθεν γ' ἀλύπητον

Δαιδαλέην χεῖρας κατέχευε, θαῦμα ἰδέσθ·

575

Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνης νεοθηλέῃ ἀνδρῶσι ποίης

Ἰμερτὸς παρέθηκε καρήνῃ Παλλὰς Ἀθήνη·

Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνῳ χρυσέῳ κεφαλῇφιν ἔθηκε,

Τὴν αὐτὸς ποίησε ἀνέκλυτος ἄμφι γυνήεις,

Ἀσκήσας παλάμησι, χαρίζομένη Διὶ πατρί·

580

Τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τέλ' ἔδωκε, θαῦμα ἰδέσθ·

Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρε· πολλὰ τέφρ' ἠδὲ θάλασσα.

Τῶν ὅγε πολλὰ ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή,

Θαῦμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότες φωνήεσσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόξεν καλὸν κακόν, ἀντ' ἀγαθοῖο

585

Ἐξάγαγ' ἐνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἀνδρες ποί,

Κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκῶπιδ' ὀβριμοπάτρης.

Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεὸς θνητὰς τ' ἀνθρώπους,

Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.

Ἐκ τ' οὐ γὰρ ἐστὶ γυναικῶν θηλυτερόων.

590

Τῆς γ' ὁλώϊόν ἐστι γυνή, καὶ φύλα γυναικῶν

Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,

Οὐλομένης πενίης ἢ σύμφορα, ἀλλὰ κέροιο.

Ὡς δ' ὅπ' ἐν σμήνεσσιν ἀντρέφονται μέλισσαι

Κηφῆνας βόσκουσιν, κακῶν ζωήοντας ἔργων,

595

Αἰ μὲν τε πρέπαν ἡμᾶς ἐς ἥλιον κατὰ δυνάτα

ἡμᾶς.

In concava ferula. momordit vero in animo
Iovem in alto tonantē, ad irā vero ipsius animus commotus est,
Vt vidit inter homines ignis procul apparentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra enim conformavit perquam celebris Vulcanus
Virginis pudica simulacrum, Saturnii consilio.
Cinxit vero & adornavit Dea caesis oculis Minerva
Candida veste: capiti vero calyptram
Ingeniose factam manibus imposuit, mirum visu:
Circum vero eiserta recens florentis e floribus herba
Amoena imposuit capiti Pallas Minerva:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Iovi patri.
In hac artificiosa multa calata erant, mira visu,
Bellua quas Continens plurimas alit, atque Mare,
Ex illis multas in ea posuit. gratia vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus enim similes erant vivis.
Caterum postquam effecit pulcrum malum, pro bono
Eduxit ubi alii erant Dii atque homines,
Ornatu gestientem casia Palladis forti patre prognata.
Admiratio autem cepit immortalesq; Deos mortalesq; homines,
Vbi viderunt dolum exitiosum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum tenerarum.
Illius enim perniciosum est genus & sexus mulierum,
Nocumentum ingens mortales inter homines habitant,
Perniciosa paupertatis non comites, sed luxus.
Ac veluti cum in alveariis tectis apes
Fucos pascunt, malorum participes operum,
Illa quidem per totum diem ad solem occidentem

Ἡμᾶται σπύδασι, πῦρσι τε κηρία λάβει,
 Οἱ δ' ἐνέσθε μύροντες ἐπιρεφέας καὶ σίμβλους,
 Ἀλλότριον κάμαλον σφετέρῳ ἐς γαστέρ' αἰμῶνται.
 Ὡς δ' αὐτως ἀνδρεσι κακὸν θνητοῖσι γυναικάς 600
 Ζῶς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήοντας ἔργων
 Ἀργαλέων. ἕτερον ἢ πόρεν κακὸν αἰντ' αἰγαθοῖο
 Οὗ κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
 Μὴ γῆμαι ἐθέλη, ὀλοὸν δ' ὑπὶ γῆρας ἵκηται,
 Χήτη γηροκόμοιο, ὃδ' ἐβίότῃ ὑπιδόησ 605
 Ζῶν, σποφθιμύς ἢ δὴ κίῃσιν δατέονται
 Χηρωταί. ὧ δ' αὖτε γάμος μὲ μοῖρα γρήται,
 Κεδνὴ δ' ἔχεν ἀκοίην, δῖα ῥῆαν περαπίδεοσι,
 Τῷ ἢ ἀπ' αἰῶν' κακὸν ἐσθλῷ ἀνιφερὶς
 ἔμμεται. ὃς δέ κε τέτμη ἀταρτήροιο γυέβλης, 610
 Ζῶν ἐνὶ στήθεσιν ἔχων αἰλίαςον ἀνίλω
 Θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεσεν κακὸν ἐστίν.
 Ὡς σὸς ἐστὶ Διὸς κλέψαι νόον ἐδὲ παρελθεῖν.
 Οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκηται Προμηθεὺς
 Τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, αἰὲν ὑπ' ἀνάγκης 615
 Καὶ πολυῖδρον ἰόντα μέγας καὶ δεσμός ἐρύκει.
 Βελάρεω δ' ὡς πεῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
 Κότῃ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
 Ἡνορέλῳ ὑπέρροπλον ἀγῶμ' ἠδὲ καὶ εἶδ',
 Καὶ μέγεθ' κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς οἰυοδείης, 620
 ἔνθ' οἷγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
 Εἴατ' ἐπ' ἐχάλῃ, μεγάλης ἐν πείρασσι Γαίης.
 Δητὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθ' ἔχοντες.
 Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ αἰθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Οὓς τέκεν ἠὺθιμ' Ῥεῖη Κρόνον ἐν Φιλότῃ,
 Γαίης φρεσμοσυνῇσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὐτίς, 625

Diurna laborant, & faciunt favos albos,
 At illi intus permanentes coopertis in alveariis,
 Alienum laborem suum in ventrem metunt :
 Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
 Iupiter altitonans dedit, participes operum
 Molestorum. aliud vero praeuit malum pro bono
 Qui nuptias fugiens, & laboriosa opera mulierum,
 Non uxorem ducere velit, gravem vero attigerit senectam,
 Caret quae senectutem soveat : si non sine opibus
 Vivat, mortui possessionem inter se dividunt
 Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
 Pudicam vero habuit conjugem, sapientem,
 Huic perpetuo malum cum bono certat.
 Qui vero adeptus fuerit nocentis generis faeminam :
 Vivit in pectore gestans perpetuum mœrorem
 Animo & corde, & immedicabile malum est.
 Adeo non licet Iovis fallere consilium, neque effugere.
 Neque enim Iapetionides nulli injurius Prometheus
 Illius evitavit gravem iram, sed necessario
 Quamvis multiscium existentem, magnum vinculum coërcet.
 Briareo vero ubi primum pater iratus est animo,
 Cottoque atque Gyga, ligavit forti vinculo,
 Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
 Et magnitudinem : collocavit autem sub terram latam,
 Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
 Sedent in extrema plaga, magna in finibus Terra,
 Usque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
 Sed ipsos Saturnius atque immortales Dii alii
 Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
 Terra consiliis reduxerunt in lucem iterum.

Αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διωκεέως κατέλεξε,
 Σὺν κείνοις νίκῃω τε καὶ ἀγλαὸν δῖχ' ὀρέσθαι.

Δηρὸν γὰρ μάραντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,

Τιτῆνές τε θεοί, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐξεργάζοντο,

630

Ἀντίον ἀλλήλοισι δὴα κρείεργας ὑσμίνας·

Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀθρύ' Τιτῶνες ἀγαυοί,

Οἱ δὲ ἄρ' ἀπ' ἐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἐάων,

Οὓς τέκεν ἠΐθε μὲν Ρεΐη Κρόνον ὀνηθεῖσα.

Οἷρά τ' ἀλλήλοισι μάχῃω θυμαλγέ' ἔχοντες,

635

Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτός.

Οὐδέ τις ἔτι δὲ χαλεπῆς λύσις, εἰδὲ τελευτὴ

Οὐδετέροις, ἴσων δ' ἐπὶ τέλει τέτατο πολέμοιο.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέχεθεν ἄρμυα πάντα,

Νέκταρ τ' ἀμβροσίω τε, τὰπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδυσιν,

640

Πάντων ἐν σήθεσιν αἰέξετο θυμὸς ἀγλῶωρ.

Ὡς νέκταρ δὲ ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίω ἐρραίνων,

Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Κέκλυτέ μ' οὖν, Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀγλαὰ τέκνα,

Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

645

Ἦδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,

Νίκης καὶ κρείετ' ὡς μαρνάμεθ' ἡμᾶτα πάντα,

Τιτῶνες τε θεοί, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐκγυρόμεθα.

Ἵμεῖς δ' ἐμεγάλῃω τε βίῃω καὶ χεῖρας αἰάπης

Φαίνετε Τιτῶεσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,

650

Μνησάμενοι φιλότῃ' ἐνέει, ὅσας παθόντες

Ἔς φάτο· ἀψ' ἀφίκεσθε δυσηλεγέ' ἀπὸ δεσμοῦ,

Ἦμετέρας δὴα βυλάς, ἀπὸ ζόφου ἡερόεντος.

Ὡς φάτο· τ' δὲ ἐξαῦτις ἀμείβετο Κότῃ' ἀμύμων·

Δαιμόνι, σὺκ' ἀδάνητα πιφάσκεαι· αἰδᾶ καὶ αὐτοὶ

655

Ἰδμεν ὅπ' ὡς μὲν περὶ πίδες, ὡς δὲ ἔστι νόημα,

Ἀλκτῆς

*Ipsa enim eis cuncta prolixè recensuit ,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem habentes.
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas :
Hi quidem ab alta Othry , Titanes gloriosi,
Illi vero ab Olympo , Dii datores bonorum ,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane tum inter se pugnam animum excruciantem habentes,
Continue pugnabant , decem totos annos.
Neque ullus erat contentionis gravis exitus , neque finis
Neutris : aequaliter autem finis extendebatur belli.
Sed quando jam illis præbuit congruentia omnia ,
Nectarque ambrosiamque , quibus Dii ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus accendebatur animus generosus.
Vbi vero nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Iam tum ipsos sic affatus est pater hominumque Deorumque :*

*Audite me, Terraque & Cæli inclyti liberi,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet ,
Iam enim admodum diu adversi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnavimus dies omnes,
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus invictas
Ostendite Titanibus contrarii in pugna gravi,
Memores amicitia placida , quibus perpeffis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia , a caligine obscura.*

*Sic dixit. illū vero rursū excepit Cottus irreprehensibilis :
Venerande , non ignota loqueris : sed & nos
Scimus, quod excellas prudentia & intellectu,*

Ἀλκτὴρ δ' αἰθανάτοισιν δρῆς γλῶεο κρυεροῖο.
 Σῆς δ' ὑποφραδμοσυνῶσιν ἀπὸ ζόφου ἡερόεντα
 Ἀψορρόν δ' ἐξαῦτις αἰμειλίκων ἀπὸ δεσμῶν
 Ἡλύθαμν, Κρόνους ἡὲ ἀναξ, ἀναέλπια παθόντες. 660

Τῷ καὶ νυῦ ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ὀπίφρονι βελῇ
 Ῥυσόμεθα κρατὶ ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι,
 Μαργάμφοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Ὡς φασ· ἐπήνησαν ἧ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
 Μῦθον ἀκέσσαντες. πολέμους δ' ἐλιλαίετο θυμὸς 665

Μᾶλλον ἔτ' ἢ τοπαίροιθε· μάχην δ' ἀμέγαλρον ἐγχεραν
 Πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἡμαίη κείνῳ,
 Τιτῶές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνους ἐξεγλῶντο,
 Οὓς τε Ζεὺς ἐρέβουσφιν ὑπὸ χθονὸς ἤκε Φόως δε,
 Δεινοὶ τε κραίεραί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες. 670

Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἵατοντο
 Πᾶσιν ὁμῶς. κεφαλὰὶ ἧ ἑκάσῳ πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὀπίσθεσσι μελέεσσιν.
 Οἳ τότε Τιτῶεσσιν κατέστανεν ἐν δαίλυρῃ,
 Πέτραις ἡλιβάτῃς σιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες. 675

Τιτῶες δ' ἐτέρωθεν ἐκαρλιυάντο φάλαγγας
 Προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' αἶμα ἔργον ἔφαινον
 Ἀμφοτέροι. δεινὸν ἧ πείραχε πέντα ἀπείρων.
 Γῆ ἧ μέγ' ἐσμαράγμωσεν· ἐπέσενε δ' ἔρηνος ὄρυς
 Σειόμεντα, πεδόθεν δ' ἐπινάσσειο μακρὸς Ὀλύμπος 680

Ῥίπῃ ὑπ' αἰθανάτων. ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
 Τάρταρον ἡερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰωὴ
 Ἀσπέτῃ ἰωχμοῖο, βολαίων τε κραίεραίων.
 Ὡς ἄρ' ἐπ' αἰκλήλοισι ἴεσαν βέλεα σονόεντα.
 Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' ἔρηνον ἀσερόεντα 685
 Κεκλομένων. οἳ ἧ ξυώισιν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.

οὐδ'

Depulfore immortalibus damni fuisti horrendi.

Tua vero prudentia ab caligine opaca

Retro iterum acerbis a vinculis

Venimus, Saturni fili rex, quæ nollemus, passi.

Ideoque nuñc intento animo, & prudenti consilio,

Vindicabimus vestrum imperium in gravi conflictu,

Pugnantes cum Titanibus per acria pralia.

Sic dixit. collaudarunt vero Dii datores bonorum,

Sermone audito. bellum vero cupiebat animus

Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam ciebant

Omnes, sæmineque & mares, die illo,

Titanesque Dii, & quotquot Saturno prognati sunt,

Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,

Acres robustique, vires immensas habentes.

Horum centum quidem manus ab humeris promanabant

Omnibus simul. capita vero unicuique quinquaginta

Ex humeris enata erant in robustis artubus.

Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,

Rupes magnas validis in manibus gestantes.

Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges

Alacriter, manuumque viriumque simul opus ostentabant

Virique. horrende vero insonuit pontus immensus.

Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cælum

Quassatum, penitus vero concutiebatur amplius Olympus

Impetu a Deorum. concussio vero venit gravis

Ad Tartarum tenebricosum, & pedum altus fragor,

Immodici tumultus, ictuumque sortium.

Ita sane in sese mutuo jaciebant tela gemebunda.

Vox autem utrorumque pervenit ad cælum stellatum

Adhortantium. at illi congregiebantur magno cum clamore.

Neque

Οὐδ' ἄρ' ἔπ' Ζῆς ἴχεν ἐὼν μῦϑοι, αἰλλὰ νυ τῷ γε
 Εἴθαρ μῦν μῦέοι πᾶντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
 Φαῖνε βίβω. ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' ἔρχαντο ἢδ' ἀπ' οὐλύμπας
 Ἀσφάπτων ἔσειχε σπυγχαδόν· οἱ ᾗ κεραυνοὶ 690
 Ἰκτάρ ἄμα βροντῇ τε καὶ αἰετοπῇ ποτέοντο
 Χειρὸς ἀπὸ σιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἰλυφώωντες
 Ταρφέες. ἀμφὶ ᾗ γαῖα φερέσβιοι ἐσφαράγιζεν.
 Καιομένη· λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπερ ὕλη.
 Ἐξέει ᾗ χθονὶ πᾶσα, καὶ ὠκεανοῖο ῥέεθρα, 695
 Πόντιοι τ' αἰετὺ γαίῃ. οὗτο δ' ἀμφεπε θερμὸς αὐτμῇ
 Τιτῶνας χθονίης· φλόξ δ' ἥερα δῖαν ἵκανεν
 Ἄσπερ ὕλη. ὅσας δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
 Αὐγὴ μαρμαίρυσσε κεραυνὸς τε σεροπῆς τε.
 Καῦμα ᾗ θεσπέσιον κάτεχεν χάρι· εἴσατο δ' ἄντα 700
 Οφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἢδ' ἔασιν ὅσας ἀνέστη,
 Αὐτως ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἔρχαντο δῖρὺς ὑπερθεῖν
 Πίλνατο. τοῖοι γάρ κε μέγιστοι δῖοι ὀρώρε,
 Τῆς μὲν ἐρειπομένης, ἧ δ' ὑψόθεν ἐξεραπὸντι.
 Τόσσοι δῖοι ἐγγύθι θεῶν ἐριδι ξυσιόντων. 705
 Σὺν δ' ἄνεμοι ἐνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαράγιζον,
 Βροντῶν τε, Στεροπῶν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δ' ἰαχὴν τ' ἐνοπλῶν τε
 Ἔς μέσον ἀμφοτέρων· ὅπποτε δ' ἀπληροῦ ὀρώρε
 Σμερδαλέης ἐριδοῦ· κάρη δ' ἀνεφαίνετο ἔργων. 710
 Ἐκλίνθη ᾗ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοισι ἐπέχοντες,
 Ἐμμελέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὕσμινας.
 Οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρῶτοισι μάχῃ δαμνέαν ἐγειραν,
 Κότῃ τε, Βελαίρεώς τε, Γύγης τ' ἀαίῃ πολέμοιο.
 Οἶρα τεληεσσίας πέτραις σιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν 715
 Πέμπον ἐπασσύτερας. καὶ δ' ἐσκίασαν βελέεσσιν

Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebatur animus, & omnem
Exeruit vim. simul etiam a cælo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat assidue: fulmina autem
Celerrime una cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumvolventia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero undique igne valde magna sylvæ.
Fervebat vero terra tota, & Oceani fluentia,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres: flamma vero ad aërem divinum pervenit
Magna. oculos vero visu privabat quantumvis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium autem magnū corripuit Erebus: simile autem videbatur
Oculis aspiceret, ac auribus vocem audiret, (ac si quis coram
Eodem modo cum olim & terra & cælum latum superne
Appropinquabat. talis enim maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat Diis pugna confligentibus.
Simul quoque venti motumque pulveremque cum strepitu ex-
Tonitruque, fulgurque, & ardens fulmen, (citabant.
Tela Iovis magni. ferebant autem fremitum clamoremque
In medium utrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupenda pugna: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna. prius vero sibi mutuo imminentes,
Fortiter pugnabant in forti pralio,
Illi vero inter primos pugnam acrem ciebant,
Cottusque, Briareusque, Gygesque insatiabilis belli.
Hi sane trecentas petras robustis e manibus
Mittebant frequentes: obumbrarunt autem jaculis

Οὐδ' ἄρ' ἐπὶ Ζῴης ἴχεν ἔον μῦθος, αἰεὶ νύ τ' ἔγε
 Εἶθαρ μὴ μῦθεω πῶλυντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
 Φαῖνε βίβω. ἄμυδις δὲ ἄρ' ἀπ' ἔρανος ἡδ' ἀπ' ὀλύμπου
 Ἀσράπιδων ἔσειχε σπυγχαδόν· οἱ ἦ κεραυνοὶ 690
 Ἰκτάρ ἅμα βροντῇ τε καὶ αἰετοπῇ ποτέοντο
 Χειρὸς ἀπὸ σιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἰλυφώωντες
 Ταρφέες. ἀμφὶ ἦ γαῖα φερέσβιθος μαρμαρίζεν
 Καυομήνη· λάκε δὲ ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀσπείθ' ὕλη.
 Ἔζεε ἦ χθονὶ πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα, 695
 Πόνιθ' ἑλκυστέλιθ'. οὐδ' ἄρ' ἀμφεπεθερμὸς αὐτμῇ
 Τιτῶας χθονίης· φλόξ δὲ ἥερα δῖαν ἵκανεν
 Ἀσπείθ'. ὅσγε δὲ ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἑόντων
 Αὐτὴ μαρμαίρουσα κεραυνὸν τε στεροπῆς τε.
 Καῦμα ἦ θεσπέσιον κάτεχεν χάθος· εἴσατε δὲ ἄνθρωποι 700
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἡδ' ἔασιν ὅσων ἀκῶσαι,
 Αὐτῶς ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἔρανος δῖρος ὑπερθεῖν
 Πίλνατο. τοῖθ' γάρ κε μέγισθ' ὀρώρεθ',
 Τῆς μὴ ἐρειπομένης, ἧ δὲ ὑψόθεν ἐξεραπὸνιθ'.
 Τόσθ' ὀρώρεθ' ἔγχετο θεῶν ἑρδι ξυυιόντων. 705
 Σὺ δὲ ἄνεμοι ἐνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαιμαρίζον,
 Βροντῶ τε, Στεροπῶ τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δὲ ἰαχὴν τ' ἐνοπῶν τε
 Ἔς μέσον ἀμφοτέρων· ὅτοβ' ἄρ' ἀπληθὺς ὀρώρεθ'
 Σμερδαλέης ἑρδιθ'· κάρη δὲ ἀνεφαίνετο ἔργων. 710
 Ἐκλίνθη ἦ μάχη. πρὶν δὲ αἰκλήλοισι ἐπέχοντες,
 Ἐμμελέως ἐμάχοντο δὴ καὶ κρατερὰς ὕσμινας.
 Οἱ δὲ ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχῃ δερμίδα ἐγειραν,
 Κόπτεθ' τε, Βελέρεώς τε, Γύγης τ' ἀσπείθ' πολέμοιο.
 Οἷον τριηκόντα
 Πέμπον·

atentem

Neque sane amplius Iupiter cohibebat
 Statim robore implebatur animus, &
 Exeruit vim. simul etiam a caelo
 Fulgurans incedebat assidue: sublimis
 Celerrime una cum tonitru & fulgure
 Manu a robusta, sacram flammam
 Crebra. circum vero terra alma rebat
 Ardens: crepitabat vero undique igne
 Fervebat vero terra tota, & Oceanus
 Pontusque immensus. circumdedit
 Titanes terrestres: flamma vero ad aethra
 Magna. oculos vero visu privebat
 Splendor radians fulminisque fulgure
 Incendium autem magnū corripuit
 Oculis aspiceret, ac auribus vocem
 Eodem modo cum olim & terra & caelum
 Appropinquabat. talis enim maximus
 Hac quidem diruta, illo autem ex alto
 Tantus fragor erat Diis pugna confusione.
 Simul quoque venti motumque pulveremque cum
 Tonitruque, fulgurque, & ardens saluta,
 Tela Iovis magni. ferebant autem fremitum clamoremque
 In medium utrorumque: strepitus autem ingens exibat
 Stupenda pugna: robur autem exerebatur
 Inclinata vero est pugna. prius vero sibi
 Fortiter pugnabant in sorti praelio,
 Illi vero inter primos pugnam acrem ciebant,
 Cottusque, Briareusque, Gygesque insatiabilis bell.
 Hi sane trecentas petras ro-
 Mites:

et a terra.
 sum.

rveniret.
 ro ipsum nox

nus

t.

Stans,

Tia.

Τιτῶας· καὶ οὗ μὲν ὑπὸ χθονὸς Ὀρυοδείης
 Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν δρυαλέοισιν ἔδησαν,
 Νικήσαντες χερσίν, ὑπερθύμους περ ἐόντας,
 Τόσσον ἐνεργθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον ἔρξανός ἐς' ἀπὸ γαίης. 720
 Ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.
 Ἐννέα γ' οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Οὐρανόθεν καλῶν, δεκάτη ἐς γαῖαν ἵκητο·
 Ἐννέα δ' αὖ οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Ἐκ γαίης καλῶν, δεκάτη ἐς Τάρταρον ἵκησι. 725
 Τὸν περὶ χαλκεὸν ἔρχετο ἐλήλαττο· ἀμφὶ δέ μιν νύξ
 Τελισιχὴ κέχυττο περὶ δειρῶν. αὐτὰρ ὕπερθεν
 Γῆς ῥίζαι πεφύκασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἐνθα θεοὶ Τιτῶες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
 Κεκρύφαττο, βεληῖσι Διὸς νεφεληγερέταο, 730
 Χώρῳ ἐν Ὀρώεντι, πελώρης ἑχαῖτα γαίης.
 Τοῖς οὐκ ἐξιπὸν ἐστὶ· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
 Χαλκείας· τεῖχε περικεῖται δ' ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνθα Γύγης, Κότις τε, καὶ ὁ Βελαρέως μεγάρυμτος
 Ναῖσιν, Φύλακες πρὸς Διὸς αἰγιόχοιο. 735
 Ἐνθαὶ δὲ γῆς ὀνοφερῆς, καὶ Ταρτάρῳ ἠερόεντι,
 Πόντις τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ ἔρξαντο αἰερόεντι,
 Ἐξείης πάντων πιγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
 Ἀργαλέ' Ὀρώεντα, τὰ τε συνέχουσιν θεοὶ περ
 Χάσμα μέγ'. ἔδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 740
 Οὐδας ἵκησι, εἰ πρῶτα πυλέων ἐντοσθε γήραιοι.
 Ἄλλα κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θύελλη
 Ἀργαλή· δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Τῶτο τέρας· καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
 Ἔστηκεν, νεφέλης κεκαλυμμένηα κυανέῃσι. 745
 Τῶν περὶ οὗτοῖο πάντας ἔχει· ἔρξαντο δ' Ὀρώ

Ἐσθίως,

Titanas : atque hos quidem sub terram longe patentem
Miserunt, & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus, superbos licet existentes,
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Par enim spatium a terra in Tartarum caliginosum.
Novem enim noctes ac dies ferrea incus,
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perveniret :
Novem rursus noctes & dies ferrea incus,
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perveniret.
Quem circa ferreum septum ductū est. circum vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum. sed superne
Terra radices sunt & infructuosi maris.
Illic Dii Titanes sub caligine obscura
Absconditi sunt, consiliis Iovis nubicogi,
Loco in squalido, vasta ultima terra.
His non exitus patet : portas vero imposuit Neptunus
Ferreas : murus etiam circumdatus utrimque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iovis Ægiocchi.
Ibidem terra tenebricosa, & Tartari caliginosi,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam ipsi Dii :
Hiatus ingens. nec vero toto integro anno
Solum attingeret, ubi primum portas intra venerit.
Sed sane huc & illuc ferret impetuosâ procella
Molesta : horrendumque etiam immortalibus Diis
Hoc monstrum : & noctis obscurâ domus horrenda
Stans, nubibus obtecta nigris.
Hæc ante Iapeti filius sustinebat cœlum latum,

Stans,

Ἐσθλῶς, κεφαλῇ τε καὶ ὠκαμάτῃσι χέρεσσιν
 Ἀσεμφῶς, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἀμφὶς ἴδωσι
 Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν ἔδον
 Χάλκεον. ἢ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἢ ᾧ θύραζεν
 750 ἔρχεται, ἔδ' ἐπὶ ἀμφοτέρω δόμοι ἐντὸς ἔεργα·
 Ἀλλ' αἰεὶ ἐτέρη γε δόμων ἔκτοθεν ἔῃσα,
 Γαῖαν ὀπισρέφεται· ἢ δ' αὖ δόμῃ ἐντὸς ἔῃσα,
 Μίμνῃ τῆς αὐτῆς ὥρῃ οὐδ' ἔς' αὖ ἵκηται.
 Ἡ μὲν Ὀπιχθονίοισι φάτο· πολυδερκὲς ἔχουσα·
 755 Ἡ δ' Ἰπνον μὲν χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο,
 Νύξ ὅλοη, νεφέλη κεκαλυμμένη ἠεροειδέϊ.
 Ἐνθα ᾧ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
 Ἰπνὸν καὶ Θάνατον, δεινοὶ θεοὶ· ἔδ' ἐπὶ αὐτὰς
 760 Ἡέλιον φαέθων ὀπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
 Οὐρανὸν εἰσπυλίων, ἔδ' ἔρανόθεν καταβαίνων.
 Τῶν ἑτέρῳ μὲν γλῶττι καὶ Δίῃ νῶτα θαλάσσης
 Ἥσυχον ἀνσρέφεται καὶ μείλιχον ἀνθρώποισι.
 Τῷ δ' ὅτι σιδηρὴ μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
 765 Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχῃ δ' ὃν πρῶτα λάβῃσιν
 Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δ' καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ἐνθα θεῶν χθονίῃς πρὸθεν δόμοι ἠχήμεναι
 Ἰφθίμῃ τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
 ἔσπασιν. δεινὸς δ' οὖν κύνων προπάροιθε φυλαίει,
 770 Νηλεΐης· τέχνῃ δ' οὐ κακίῳ ἔχῃ. ἐς μὲν ἰόντας
 Σαῖν' ὁμῶς ἔρῃ τε καὶ ἔασιν ἀμφοτέροισιν·
 Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἔα πάλιν, ἀλλὰ δοκῶν
 Ἐοιδὴ ὄνκε λάβῃσι πυλέων ἔκτοθεν ἰόντα
 Ἰφθίμῃ τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
 775 Ἐνθαῖδε ναιετάει συγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι,
 Δεινὴ Στύξ, θυγάτηρ αἰφ' ὀρέου Ὠκεανοῖο

*Stans, capiteque & indefessus manibus
Firmiter, ubi Noxque & Dies prope euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen
Ferreum. hac quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque unquam utrasque domus intus cohibet :
Sed semper altera saltem extra domum existens,
Terram super movetur : altera rursus in domo existens,
Expectat sui tempus itineris, donec veniat.
Hac quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus, fratrem Mortu,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscura filii domus habent,
Somnus & Mors, graves Dii : neque unquam eos
Sol lucidus intuetur radius,
Cælum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero ei pectus
Crudele in praeordiis : tenet autem quem primum arripuerit
Hominum : hostis vero etiam immortalibus Diis.
Illic Dei inferi in anteriore parte ades resonantes,
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina
Stant. Horrendus autem canis pro foribus custodit,
Sevus. artem autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus :
Exire vero non iterum permittit denuo, sed observans
Devorat, quemcunque prenderit extra portas euntem
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina.
Ibidem habitat abominanda Dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,*

Πρεσβυτάτη. νόσφιν ἧ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτεται κατηρεφέ. ἀμφὶ ἧ πάντη
Κίρσιν δρυγείοισι πρὸς ἔρξανόν ἐσήρακται.

Παῦρα ἧ Θαύμασι θεῶν πόδας ὠκέα ἴρις 780

Ἀγγελίης πωλείται ἐπ' αἰθέρα νῶτα θαλάσσης,
Ὅπποτ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὀρήται.

Καί ῥ' ὅστις ψεύδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς μὲν τὸν ἴριον ἐπεμψε θεῶν μέγαν ὄρκον ἐνείκῃ

Τηλόθεν ἐν χερσὲν προχόω πολυώνυμον ὕδωρ 785

Ψυχρόν, ὃ, τ' ἐκ πέτρης κατὰλείβεται ἡλιβάτισσῃ
Υψηλῆς· πολλὸν ἧ ὑπὸ χθονὸς αἴρυσθαι

Ἐξ ἱερῶ παρμοῖο ῥέει Διὸς νύκτα μέλαιναν
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δὲ ἔστι μοῖρα δέδασται.

Ἐννέα μὲν πρὶν γλυῦν τε καὶ αἰθέρα νῶτα θαλάσσης 790

Δίνης δρυγείης εἰλιγμύθῃ εἰς ἄλλα πίπτει,

Ἡ ἧ μὲν ἐκ πέτρης προρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.

Ὅσκειν δ' ἔστι πόντον ἀπολλείψας ἐπομόσῃ

Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντι ὀλύμπῳ,

Κεῖται νήϊός τε τελεσμήδιον εἰς ἐνιαυτὸν 795

Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἄσπον

Βρώσῃ, ἀλλὰ τε κεῖται ἀνάπνους καὶ ἀναυδός

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δὲ ἔστι κῶμα καλύπτει.

Αὐτὰρ ἐπὶ νῆσον τελέσει μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν,

Ἀλλὰ δὲ ἐξ ἄλλων δέχεται χαλεπώτατον αἶθλα 800

Ἐννάετες ἧ θεῶν ἀπομείρεται αἶεν ἐόντων,

Οὐδέ ποτ' ἐς βελὺν ἔστι μίσγεται, ἔδ' ἔστι δαῖτας,

Ἐννέα πάντ' ἔπει· δεκάτῃ δὲ ἔστι μίσγεται αὖτις

Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.

Τοῖον αἶρ' ὄρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἀφθίον ὕδωρ, 805

Ὠγύγιον, τὸ δὲ ἴησι κατὰ σφύρας Διὸς χώρῃ.

Ἐνθα

Maxima natu. seorsum vero a Diis inclytas ades incolit
Ingentibus saxis superne tectas : circum vero quaque
Columnis argenteis ad cœlum firmata sunt.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncii causa versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter Deos exorta fuerit.
Et sane quisquis mentiatur cœlestes domos tenentium,
Iupiter tū Irim mittere solet Deorū magnū iusjurandū ut seras
E longinquo in aureo vase aquario celeberrimam aquam
Frigidam, quæ e petra destillat alta
Excelsa. multum vero subtus terram spatiosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima vero pars attributa est.
Novem quidem circa terramque & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum Diis.
Quisquis perjurium libans peieraverit
Immortalium, qui tenent verticem nivosi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum :
Neque ambrosia & neclaris fruitur
Cibo, sed jacet non respirans, & mutus,
Stratis in lectis, malus autem veterius obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima arumna.
Novennio autem a Diis separatur æternis,
Neq, unquā ad consiliū ineundū cū iis versatur, neq, ad epulas,
Novem totis annis : decimo tandem versatur iterum
In cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaq, iusjurandū constituerunt Dii Stygis perennē aquam,
Antiquam istam, quæ tranat valde asperum locum.

Ἐνθα ᾗ γῆς θνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἡερόενι Θ,

Πόνι τ' αἰετρυγέτοιο καὶ ἔρξαν ἄστερόενι Θ,

Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,

Ἀργαλέ', αἰρώεντα, τὰ τε συγέσσι θεοί περ.

810

Ἐνθα δὲ μαρμαίρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεα ἔδος

Ἀστεμφῆς, ῥίζησι διλυεκέεσσιν ἀρηρώς,

Λύτοφυῆς. πρὸθεν ᾗ, θεῶν ἐκίοσθεν ἀπάντων,

Τιτῶνες ναῖοι, πέριω χάλκεα ζοφεροῖο.

Αὐτὰρ ἐρσμαρχόιο Διὸς κλειτοὶ ἑπὶ κερκοί

815

Δώματα ναετάρσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοισι,

Κότι Θ τ' ἡδὲ Γύγης. Βελαρέων γε μὴν ἦν ἐόντα,

Γαμβρόν ἐόν ποίησε βαρύκλυπα ἔννοσίγαια Θ.

Δῶκε ᾗ Κυμοπόλειαν ὀπῆιν, θυγατέρειω.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῶας αἶψ' ἔρξαν ἐξέλασε Ζῆς,

820

Ὅπλότητον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,

Ταρτάρου ἐν Φιλότῃ, Ζῆα χερσὶν Ἀφροδίτῃ.

Οὐ χεῖρες μὴ ἔασιν ἐπ' ἰχθυῖ ἔργματ' ἔχουσι,

Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατερὰ θεῶν. ἐκ δὲ οἱ ὤμων

Ἦν ἑκατὸν κεφαλὰ ὄφι Θ, δεινοῖο δρῆκονι Θ,

825

Γλώσσησι θνοφερῇσι λελειχμότες. ἐκ δὲ οἱ ὄσων

Θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπὸ ὀφρύσι πῦρ αἰμάρνασε.

Πασέων δ' ἐκ κεφαλῶν πῦρ καίετο δερσὶ μῦοιο,

Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῇσι,

Παντοίῳ ὅπ' ἰεῖται ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὴ γὰρ

830

Φθείγονθ', ὥς θεοῖσι στανιέμεν. ἄλλοτε δ' αὖτε

Ταύρος ἐρβρύχεω μὴ Θ αἰχέτ' ὄσαν αἰγῶν.

Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντι Θ ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντι Θ.

Ἄλλοτε δ' αὖτε σκυλάκεσσιν εἰοικότα, θάυματ' αἰεῖται.

Ἄλλοτε δ' αὖτε ῥοίζαχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν ἔρεα μακρά.

835

Καὶ νῦν κεν ἐπλετο ἔργον αἰμήχανον ἡμῶν κείνῳ,

Καί

Ibi autem terra caliginosa, & Tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam Dii ipsi.
Illic splendidaque porta, & arcum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes Deos
Titanes habitant, ultra Chaos caligine obductum.
Caterum valde tonantis Iovis inclyti auxiliarii
Domus incolunt in Oceani fundamentis
Cottus atque Gyges. Briareum quippe sortem existentem
Generum suum fecit graviter fremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, ut ducat in uxorem, filiam suam.
Ast ubi Titanes e Cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhœum Terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cujus manus quidem sunt ob robur occupatae,
Et pedes indefessi robusti Dei: ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis, horrendi draconis,
Linguis nigris lambentia: præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub superciliis ignis micabat:
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis.
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes ineffabilem. interdum enim
Sonabant, ut Dii intelligere liceret: interdum rursus
Tauri valde mugientis robore indomiti vocem ferocis:
Interdum rursus leonis sævum animum habentis:
Interdum rursus catulis similia, mira auditu:
Interdum vero stridebat, resonabantque monies al. i.
Et sane evenisset res inevitabilis die illo,

Καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ αἰθανάτοισιν ἀνάξεν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὅξ' ὅν τε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον. ἀμφὶ δ' ἡ γαῖα
 Σμερδαλέον κηνάβησε, καὶ ἔρχονός δ' ἄρ' ὕπερθεν, 840
 Πόνιόν τ' ὠκεανὸν τε ῥοαὶ καὶ τάρταρα γαίης.
 Ποσσὶ δ' ὑπὸ αἰθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπόν.
 Οἰνυμύοιο ἀνακλόν· ἐπεσενάχζε δ' ἡ γαῖα.
 Καῦμα δ' ὑπὸ ἀμφοτέρων κατέχεν ἰοειδέα πόντον,
 Βροντῆς τε, σεροπῆς τε, πυρός ἀπὸ τοῦ πελώρου. 845
 Πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνὸν τε φλεγέθον.
 Ἐζέε δ' ἡ χθὼν πᾶσα, καὶ ἔρχονός, ἡ δὲ θάλασσα
 Θῦε δ' ἄρ' ἀμφ' αἰκτὰς, φεῖ τ' ἀμφὶ τε κύματα μακροῖ
 Ῥίπῃ ὑπὸ αἰθανάτων· ἑνοσίε δ' ἄσβεστο ὀρώρει.
 Τρέας· Αἰθῆς δ' ἐνέροισι κατὰ φθιμύοισιν ἀνάστων, 850
 Τιτῶν δ' ὑποταρταίροι, Κρόνον ἀμφὶς ἑόντες,
 Ἀσβέστη κελεύδοιο καὶ αἰνῆς δηϊότητ'·
 Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὐκ ἔχρ' ἔδωκεν ἑὸν μῦθον, εἴλετο δ' ὅπλ' αἰ,
 Βροντῶν τε σεροπῶν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Πληξεν ἀπ' ἐλύμποιο ἐπάλμῳ. ἀμφὶ δ' ἡ πᾶσις 855
 Ἐπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῦ πελώρου.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασε πηληγῆσιν ἱμάσας,
 ἦ ἔλπε γηωθεῖς, σενάχζε δ' ἡ γαῖα πελώρη.
 Φλόξ δ' ἡ κεραυνωθέν· ἀπέσσυτο τοῦ ἀνακλόν,
 Οὔρεσ' ἐν βήσῃσιν αἰδνῆς παιπαλοέσσης 860
 Πληγῶν· πολλὴ δ' ἡ πελώρη καίετο γαῖα
 Αἰτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασιγέρ' ὥς,
 Τέχνη ὑπὸ αἰζηῶν ὑπὸ τ' ὀτρύνει χαοάνοιο
 Θαλφθεῖς, ἢ ἐσίδησ'· ὅπερ κρείερώτατός ἐστιν,
 Οὔρεσ' ἐν βήσῃσι δαμαζόμενον πυρὶ κηλέω, 865
 Τήκεται ἐν χθονὶ δῖῃ, ὑφ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν.

Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque Deorumque.
Graviter autem intonuit atque sortiter. circum vero terra
Horrende edidit fragorem, & cælum latum superne,
Pontusque & Oceani fluxus, & infima loca terra.
Pedibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
Insurgente rege: ingemiscebat autem tellus.
Ardor autem ab utrisque occupabat nigrum pontum
Tonitruque, & fulguris igne ab isto immani,
Igneorumque turbinum, & fulminis ardentis.
Fervebat autem terra omnis, & cælum, atque mare.
Furebant autem circum litora undique fluctus magni
Impetua Deorum: concussio autem sedatu difficilis oriebatur.
Expavit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titanesque sub tartarum detrusi, circa Saturnum existentes,
Ob inextinguibilem fremitum, & gravem conflictum.
Iupiter vero postquam incitavit suum robur, sumpsitque arma,
Tonitruque fulgurque, & coruscans fulmen,
Percussit ab Olympo infiliens. circum vero omnia
Combussit ingentia capita savi portentis.
Caterum ubi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus, ingemiscebat autem terra vasta.
Flamma autem fulmine icto profiliebat a rege,
Montis in saltibus opacis asperis
Percusso. multa autem ac vasta ardebat terra
Vapore ingenti, & liquecebat stanni instar,
Quod arte juvenum & in magnum foramen habente catino
Calesactum, vel ut ferrum, quod solidissimum est,
Montis in cavitatibus victum igne urente,
Liquefcit in terra divipa sub Vulcani manibus.

Ὡς ἄρα τήκετο γαῖα σέλα πυρὸς αἰθμημένοιο.

Ῥίψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς Τάρταρον ἄρου'.
 Ἐκ δ' ἢ Τυφωέῃ ἔς' ἀνέμων μύθε' ὕπερ ἀέντων,

Νόσφι Νότῃ, Βορέῳ τε, καὶ δρυγέσῃ Ζεφύροιο. 870

Οἳ γε μὴν ἐκ θεόφιν γρεῖν, θνητοῖς μέγ' ὄνειρε.

Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ἔπιπνείασι θάλασσαν,

Αἱ δὲ τοι πίπκασσι ἐς ἡεροειδέα πόντον,

Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύεσσιν ἀέκλῃ.

Ἄλλοι δ' ἄλλαι αἶεσι, Δρακιδναῖσί τε νῆας, 875

Ναύτας τε φθείρασι. κακῷ δ' ἔ γίνεται αἰκλή,

Ἄνδράσιν οἳ κείνοισι στυγαντῶσιν καὶ πόντον.

Αἱ δ' αὖ καὶ καὶ γαῖαν ἀπείριον ἀνθεμόεσσαν

Ἐργ' ἐρατὰ φθείρασι χαμαιγυνῶν ἀνθρώπων,

Πιμπλῶσσι κόνιός τε καὶ δρυγαλέα κολοσυρήν. 880

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσαν,

Τιτνώεσσι δ' ἢ πρῶτων κείναντο βίηφι,

Δὴ ῥα τότε ὠτρευνον βασιλευμένοιο ἠδὲ ἀνάσσειν,

Γαίης φραδμοσυήσιν, ὀλύμπον δ' ὀρύσσει Ζεῦ,

Ἀθανάτων. οἳ δ' ἢ τοῖσιν ἐὺ διεδάσασατο πρῶτας. 885

Ζεὺς δ' ἔθεων βασιλεὺς πρῶτῳ ἄλοχον θέτο Μῆτιν,

Πλείσθι θεῶν εἰδῆσαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην

Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας

Λίμυλίοισι λόγοισιν ἑλὼ ἐγκάτθετο νηδυνί 890

Γαίης φραδμοσυήσιν, καὶ Οὐρανῷ ἀστερόεντι.

Τῶς γάρ οἱ ἐφρασάτω, ἵνα μὴ βασιληίδα πμῶν

Ἄλλῃ ἔχῃ, Διὸς ἀντι, θεῶν αἰειγμετάων.

Ἐκ γάρ τ' εἴμαρτο παρὶφρονα τέκνα γυνεῶν.

Πρῶτῳ γὰρ κέρει γλαυκῶπιδα Τειτοχρύειαν, 895

Ἴσον ἔχουσαν παρὶ μύθε' καὶ ἐπίφρονα βαλινῶν.

Αὐτὰρ

Sic sane liquecebat terra fulgore ignis ardentis.

Abjecit autem ipsum animo mæstus in Tartarum vastum.

*Ex Typhoëo autem est ventorum vis humide flantium,
Excepto Noto, Boreaue, & celeri Zephyro.*

Qui sane ex Diis sunt nati, hominibus magna utilitas.

Ast alii sine usu venti inspirant mare,

Qui utique incidentes in obscurum pontum,

Clades magna hominibus gravi saviunt turbine,

Alibi autem alii flant, dissipantque naves,

Nautasque perdunt. mali autem non est remedium

Viris qui illis occurrerint in ponto.

Iidem rursum per terram immensam floribus ornatam

Opera jucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,

Replentes pulvereque & molesto palearum strepitu.

Sed postquam sane laborem Diî beati perfecerunt.

Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,

Iam tum jubebant regnare atque imperare,

Ex Terra consilio Olympium late cernentem Iovem

Immortalibus. Hic vero inter illos rite distribuit munia.

Iupiter autem Deorum rex primam uxorem duxit Merin,

Plurimum ex Diis edoctam, & mortalibus hominibus.

Sed cum jam esset Deam castis oculis Minervam

Paritura, tum demum dolis animo decepto

Blandis sermonibus in suam condidit alvum,

Telluris consiliis, & Cœli stellati.

Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem

Alius haberet Iovis loco Deorum sempiternorum.

Ex hac enim in satis erat prudentes liberos nasci.

Primam quidem virginem castis oculis apud Tritonē genitam,

Par habentem patri robur, & prudens consilium :

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρ' αἰ παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
 Ἥμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
 Αἰὲτ' ἄρ' αἰ μιν Ζεὺς πρόθεν ἐλὼν ἑκάτθ' ἐστο νηδυνί,
 ὧς δὴ οἱ φροῖσταιτο θεὰ ἀγαθὸν τε κακὸν τε. 900
 Δώτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὀρεας,
 Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τε θαλῆαν·
 Αἵτ' ἔργ' ὠραῖαισι κατὰ θνητοῖσι βροτοῖσι·
 Μοῖρας θ', ἧς πλείηεν πρὶν πόρε μητιέτα Ζεὺς,
 Κλωθὴν τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵ τε διδύσαι 905
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχεν ἀγαθὸν τε κακὸν τε.
 Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμῃ Χάριτας τέκε καλλιπαρήγας,
 Ὡκεανὸς κέρη, πολυήρατον εἶδ' ἔχουσα,
 Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐργαῖενλιν·
 Τῶν καὶ σπὸν βλεφαίρων ἔρ' εἶβ' ἐστο δερκομυαίων 910
 Λυσιμελής· καλὸν γ' ὑπ' ὄφρυσιν δερκιδόωντι.
 Αὐτὰρ ὁ Δήμητ' ἐπὶ πολυφόρβης ἐς λέχ' ἦλθεν,
 ἥ τέκε Περσεφόνειν Λουκώλενον, ὣν Ἀΐδωνός
 Ἥρπασεν ἧς πρὸς μητρός, ἔδωκε γ' μητιέτα Ζεὺς.
 Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐφροῖσταιτο καλλιθέμοιο, 915
 Ἐξ ἧς αἱ Μῆσαι χρυσάμπυκες ἐξερχόμεναι
 Ἐννέα, τῇσιν αἶδον θαλίαι, καὶ τέρψις αἰοιδῆς.
 Λητώ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀρτέμιν ἰοχέαιραν,
 Ἰμερόεντα γόνον πρὸ πάντων ἐργαζιώνων,
 Γείνατ' ἄρ', αἰγιόχοιο Διὸς Φιλότῃ μιγείσα. 920
 Λοιοθ' οὐτύπῳ δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' αἰγιόκην.
 Ἡδ' Ἥβην, καὶ Ἄρην, καὶ Εἰλείθυαν ἔπικε,
 Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
 Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδ' Ἄλκον ἔκλειπεν,
 Δεινὴν ἔρρεκύνδοιμον, ἀγέσρατον, ἀτρυτώνην, 925
 Πότνιαν ἣν κέλαδοί τε αἶδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Caterum deinde sane filium Deorum regem & virorum
Erat paritura, magnum animum habentem :
Sed illam sane Iupiter ante in suum condidit ventrem,
Ut nempe ei indicaret Dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themis, qua peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenen florentem :
Qua opera matura faciunt mortalibus hominibus :
Parcasque, quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lachesinque, & Atropon : qua dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, peroptabilem formam habens,
Aglaiam & Euphrosynen, Thaliāque amabilem :
Quarum e palpebris amor destillat contuentium
Solvens membra : iucundum vero sub superciliis aspiciunt.
Porro hic Cereris multa nutrientis ad lectum venit,
Qua peperit Proserpinam formosam, quam Pluto
Rapuit sua a matre, dedit autem sapiens Iupiter.
Mnemosynen verò deinceps amavit pulchricomam,
Ex qua Musae aureis reticulis revinctae natae sunt
Novem, quibus placent convivia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Suavissimos liberos pra omnibus coelicolis,
Peperit sane, Aegiochi Iovis amoris mixta.
Postremam vero Iunonem floridam duxit uxorem.
Hac autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore Deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, caesus oculis praeclatam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam: cui clamoresque placuerunt, bellaque pugnaeque.

Ἡρῆ δ' Ἡφαιστον κλυτὸν ἐν Φιλότῃ μιγείσκει
Γαῖαντο, (καὶ ζαμύησε, καὶ ἤρυσεν ὧ παρθενίῃ)
Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμῶν ἔραυνιώνων.

Ἐκ δ' Ἀμφιλείτης καὶ ἐρακλύπας Ἐννοσιγαίης
Τείτων Ὀρυβίης γένετο μέγας· ὅς τε θαλάσσης
Πυθμῶ· ἔχων, παρὰ μηρὶ Φίλῃ καὶ παρὶ ἄνακτι
Ναΐφ χρυσέα δῶ, δεινὸς θεός. αὐταῖς Ἀρῇ
Ῥινοτόρῳ Κυθήρεια φόβον καὶ Δεῖμον ἔπικλεν

930

Δεινὸς, οἳ τ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι Φάλαγγας
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι σὺν Ἀρῇ πολιπόρθῳ,
Ἀρμονίῳ θ', ἰὺ Κάδμῳ· ὑπέρθυμῳ θέτ' ἀηοῖν.

935

Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίῃ τέκε κύδιμον Ἑρμῖν,
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχῳ εἰσαναβάσσει.

Καδμείῃ δ' ἄρα οἱ Σεμέλῃ τέκε Φαίδιμον υἱόν
Μιχθεῖς· ἐν Φιλότῃ Διώνυσον πολυμηθέα,
Ἀθανάτον θνητῇ· νύμῃ δ' ἀμφοτέροι θεοὶ εἰσιν.

940

Ἀλκμήῃ δ' ἄρ' ἔπικλε βίῳ Ἡρακλεΐῳ,
Μιχθεῖς· ἐν Φιλότῃ Διὸς νεφεληγερέταο.

Ἀγλαΐῳ δ' Ἡφαιστῷ αἶσα κλυτὸς ἀμφιγυήεις,
Ὀπλοτάτῳ Χαρίτων, θαλερῶ ποιήσας ἀηοῖν.

945

Χρυσοκόμῃς δ' Διώνυσῳ· ξανθῷ Ἀελαΐδνῳ,
Κέρῳ Μίνῳ, θαλερῶ ποιήσας ἀηοῖν.

Τῷ δέ οἱ ἀθανάτον καὶ ἄγῃρω θῆκε Κρονίων.

Ἡΐῳ δ' Ἀλκμήῃς καλλισφύρης ἄλκιμῳ υἱός,
Ἰς Ἡρακλεῖ, τελέσας σπνόμενους αἰέθλης,

950

Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἡρῆς χρυσοπέδιλος,
Αἰδοίῳ θέτ' ἀηοῖν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·

Ὀλβιῳ, ὅς μεγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας,
Ναΐφ ἀπήμαντ' καὶ ἀγήρα· ἡμᾶτα πάντα.

955

Ἠελίῳ δ' ἀκαμάνῃ τέκε κλυτὴν Ὠκεανίην

Iuno autem Vulcanum inclytum, amoris indulgens,
Peperit, (& vires intendit, & contendit cum suo marito)
Pra omnibus artibus ornatum coelicolis.
Ex Amphitrite autem & valde resonante Neptuno
Triton late potens natus est magnus: qui maris
Fundum tenens apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ades, magnus Deus. sed Marti
Clypeos dissecanti Venus Terrorem & Metum peperit
Graves, quique virorum densas turbant phalanges
In bello horrido, una cum Marte urbes devastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit uxorem.
Iovi vero Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercurium,
Praconem Deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum hilarem,
Immortalem mortalis: nunc vero ambo Dii sunt.
Alcmene vero peperit sortem Herculem,
Mixta in amore Iovis nubes cogentis.
Aglaiam vero Vulcanus percelebris utroque pede claudicans
Minimam natu e Gratiis floridam duxit uxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flavam Ariadnen,
Filiam Minois, floridam fecit conjugem.
Hanc vero ei immortalem expertemque senii fecit Saturnius.
Heben autem Alcmena pulchros talos habentis sortis filius
Hercules, peractis luctuosus certaminibus,
Filiam Iovis magni & Iunonis aureis calceamentis utentis,
Pudicam duxit uxorem in Olympo nivoso:
Felix, qui magno facinore inter Deos confecto
Habitat illaesus & expertus senii omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis

Περσῆς Κίρκῳ τε, καὶ Αἰήτῳ βασιλῆα.

Αἰήτης δ' ἕως Φαεσιμβρότε' Ἡλίοιο,

Κέρῳ Ὠκεανοῖο τελήεν' ὅ' ποταμοῖο

Γῆμε θεῶν βελλῆσιν Ἰδῆαν καλλιπάρηον.

960

Ἡ δέ οἱ Μήδεια εὐσφυρον ἐν φιλότῃ

Γείναθ' ὑπερμυθεῖσα Διὰ χρυσῷ Ἀφροδίτῳ.

Ἵμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Νῆσσί τ', ἡπειροί τε, καὶ αἰλμυρὸς ἐνδοθι πόνι' ὅ'.

Νῦν ὃ θεάων φύλον αἰεῖσατε ἡδυνέπειαι

965

Μῆσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγιόχοιο,

Ὅσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι βίβηθεῖσαι

Ἀθάναται, γείναντο θεοῖς Ὀπείκελα τέκνα.

Δημήτηρ μὲν Πλῆτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,

Ἰασίῳ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότῃ

970

Νειῶ ἐνι τελαπῶ, Κρήτης ἐν πόνι δήμῳ,

Ἐσθλόν' ὅς εἰς' Ὀπίγλῳ τε καὶ Διρέα νῶτα θαλάσσης,

Πᾶσαν' τῷ ὃ πυχόνῃ, καὶ ἔκ' ἐς χεῖρας ἵκηται,

Τὸν δ' αἰφνειὸν ἔθηκε, πολλῷ τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.

Κάδμω δ' Ἀρμονίῃ, θυγάτηρ χρυσεῖς Ἀφροδίτης,

975

Ἰνώ καὶ Σεμέλλῃ, καὶ Ἀγαυῇ καλλιπάρηον,

Αὐτονόῳ θ', ἧν γῆμιν Ἀρισαῖ' ὅ' βαθυχαίτης,

Γείνατο καὶ Πολύδωρον εὐσεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.

Κέρῃ δ' Ὠκεανῷ Χρυσάορα καρτεροθύμῳ

Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ πολυχρῦσα Ἀφροδίτης,

980

Καλλιρόῃ τέκε παῖδα βροτῶν κάρηισον αἰπύντων,

Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίῃ Ἡρακλεΐῃ,

Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.

Τιβωνῶ δ' Ἡῶς τέκε Μέμνονα χαλκιοχρυσῷ,

Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἀνακτᾶ.

985

Αὐταῖς τοι Κεφαίῳ φυτήσατο Φαίδιμον υἱόν,

Ἰ'φθι-

Perseis Circenque, & Æetem regem.

Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis

Filiam Oceani perfecti fluvii

Duxit, Deorum ex consiliis, Idyiam pulchris genis pradam.

Hac autem ei Medeam pulchros talos habentem in amore

Peperit subacta per auream Venerem.

Vos quidem nunc valete cœlestes domos tenentes,

Insulaque, & continentes terra, & salsus intus Pontus.

Nunc autem Dearum genus cantate blandiloqua

Musa Olympiades, filia Iovis Ægiochi,

Quacunque mortales apud viros cubantes

Immortales pepererunt Diis similem prolem.

Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima Dearum,

Iasio heroi mixta jucundo amore

Novali in ter proscisso, Creta in pingui populo,

Bonum: qui vadit super terram, & lata dorsa maris,

Omnem: qui vero obviam fuerit, & cuius ad manus venerit,

Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.

Cadmo præterea Harmonia, filia aurea Veneris,

Ino & Semelen, & Agaven pulchras genas habentem,

Autonoënque, quam duxit Aristæus densa casarie praditus,

Peperit & Polydorum in mania pulchra habentibus Thebis.

Filia vero Oceani Chrysaori magnanimo

Mixta amore aurea Veneris

Calliroë peperit filium mortalium robustissimum omnium

Geryonem, quem interfecit Hercules,

Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.

Tithono vero Aurora peperit Memnona area galea munitum,

Æthiopum regem, & Emathionem regem.

Verum Cephalo peperit inclytum filium,

Fortem

Ἰφθίμην Φαέθοντα, θεοῖς ὀπιείκελον ἄνδρα.
 Τόν ῥα νέον, τέρεν ἄνθρωπον ἔχοντ' ἐρικυδέα ἥβης,
 Παῖδ' ἀπαλὰ φρονέοντα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτῃ
 ὤρετ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
 Νηοπόλον νύχλον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
 Κέρλῳ δ' Αἰήταο διοτρεφέα βασιλῆα
 Αἰσυνίδης, βελήσι θεῶν αἰειγλυεταίων,
 ἦγε παρ' Αἰήτα, τελέσας συνόεντας αἰέθλης,
 Τὴς πολλὰς ἐπέτελλε μέγας βασιλῆς ὑπερήνωρ,
 Τ' Ἑρμῆς Πελίας, καὶ αἰτάσθαι, ὄβριμοεργός.
 Τὴς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
 ὧκεῖς ὀπὶ νηὸς ἄγων ἐλικώπιδα κέρλῳ,
 Αἰσυνίδης, καί μιν θαλερῶ ποιήσατ' ἀκροῖν.
 Καί ῥ' ἦγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσωνι ποιμήνι λαῶν,
 Μήδειον τέκε παῖδα, τ' ἔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
 Φιλυρίδης· μεγάλην δ' Διὸς νόον ἐξετελεῖτο.
 Αὐτὰρ Νηρῆα κῆραι ἀλίοιο γέροντος,
 ἦτοι μὲν Φῶκον Ψαμαῖθι τέκε δῖα θεάων,
 Λίακῃ ἐν φιλότῃ Διὶ χρυσῶ Ἀφροδίτῃ.
 Πηλεῖ δ' ὀμηθεῖσα θεὰ Θέτις δρυρόπεζα
 Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξίωρα, θυμολέοντα.
 Δινείαν δ' ἄρ' ἐπκλεν εὐσέφανον Κυθήρεια,
 Ἀλκίση ἡρώϊμιγείσ' ἐρατῇ φιλότῃ,
 Ἰδης ἐν κρηυφῇσι πολυπύχῃς ὕληέσσης.
 Κίρκῃ δ' Ἠελίς θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο
 Γείνατ' Ὀδυσῆα ταλασίφροντα ἐν φιλότῃ
 Ἀγγελον, ἡδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε, κρεττερόν τε,
 Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῶν νησῶν ἱερῶν,
 Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν ἀναασον.
 Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων

990

995

1000

1005

1010

1015

Γείνα-

*Fortem Phaëthontem, Diis similem virum,
 Quem sane juvenem tenerum florem habentem gloriosa puber-
 Puerum juvenilia sapientem amans risus Venus (tatis,
 Incitavit, abripiens & ipsum in templis
 Aedituum nocturnum fecit, demonem divinum.
 Filiam vero Aëta a. Iove nutriti regis
 AEsonides, voluntate Deorum aeternorum
 Abduxit ab Aëta, peractis suspiriosis certaminibus,
 Quae multa imperabat magnus rex superbus,
 Injurius Pelias, & impius sortium facinorum patrator,
 Quibus peractis ad Iolcum rediit multa perpeffus,
 Veloci in nave vehens blandis oculis praeclaram puellam
 AEsonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
 Et sane haec subacta ab Iasone pastore populorum
 Medeam peperit filium, quem in montibus educabat Chiron
 Phillyrides: magni vero Iovis voluntas perficiebatur.
 Ceterum Nerei filia marini senis,
 Phocum quidem Psamathe peperit, praestantissima Dearum,
 AEaci in amore, per auream Venerem.
 A Peleo autem subacta Dea Thetis argenteos pedes habens,
 Peperit Achillem prosternentem viros, leonis animo praeclitum.
 AEneam porro peperit pulchre coronata Cytherea
 Anchisa heroï mixta jucundo amore
 Ida in verticibus habentis multa iuga sylvosa.
 Circe vero, Solis filia, filii Hyperionis,
 Peperit Vlyssis ærumnosi in amore
 Agrium, atque Latinum inculpatumque, sortemque.
 Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum
 Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
 Nausithoë vero Vlyssi Calypso excellentissima Dearum*

Γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγείσ' ἐρατῇ Φιλότῃ.

Αὐτὰ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν δὴνθεῖσιν
 Ἀθάναται γείναντο θεοῖς Ὀπείκελα τέκνα.

Νῦν ᾗ γυναικῶν φύλον αἰείσατε, ἡδυέπειαι

Μῆσιν Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγιόχοιο.

1020

Τέλος τ' Ἡσιόδου Θεογονίας.

Peperit, Nausinoumque, mixta grato amore.

*Hæ quidem, mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt Diis pares filios.*

*Nunc vero foeminarum genus cantate suaviloqua
Musæ Olympiades, filia Iovis AEgiuchi.*

Finis Theogoniæ Hesiodi.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Τ
Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α Τ Ι Α.

Η Ε Σ Ι Ο Δ Ι
F R A G M E N T A.

Ex Eustathio.

 Ὑμενίη δ' ἄρ' ἐπέλε Λίον πολυήρατον υἱόν.
Ὅν δὴ ὅσοι βροτοὶ εἰσιν αἰοῖδ' ἢ κίθαρι καὶ
Πάντες μὲ θρῆνῶσιν ἐν εἰλαπίνας τε χοροῖς τε
Ἀρχόμενοι ἢ Λίον καὶ λήγοντες καλέεσσι.

Ex eodem.

Ἀκρον ἐπ' ἀνθεράκων καρπὸν θέν, ὃ δὲ κατέκλα.
Ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνων ἀθέραν δρομαίσκε πόδεςσι.

Ex eodem.

— ἔνεκα Νύμφῳ.
Εὐρομένη Θ' Ἰλίων μίχθη ἐρωτῇ φιλότῃ.

Ex eodem.

Εἰ δὴ Ὑμενίη Βοιωτῇ ἔτρεφε κάρῳ.

Ex eodem.

Καὶ γάρ σφιν κεφαλῇφι καὶ κρύος αἶνόν ἔχουεν.
Ἀλφος γὰρ ῥόα πάντα κατέχευεν· ἐκ δὲ νῦ καῖται
Ἑρῖον ἐκ κεφαλίων. ψίλωτο ἢ καλὰ κάρῳα.

Ex eodem.

Ὅτε Λιλαίνην ποταμὸν καλὶρῶσαν ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμάχῳ δ' ἄρ' ἐπέλεν εὐζῶνος Πολυκράτης

HBSDIODI FRAGMENTA.

Νέστωρ ὁπλοτάτη κέρη Νηληϊάδαο
Περσέπολιν μιχθεῖσαι Διὶ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.

Ex Strabone.

Καὶ κέρῳ Ἀράξῃ, τῷ Ἑρμῶν ἀγκάκηξα
Γείνατο, καὶ Θρονίη κέρη Βήλοιο ἀνακτοῖς.

Ex eodem.

Υἱεῖς ἐξεγλύοντο Λυκάονος ἀντιθέοιο,
Ὅν ποτε πίκετε Πελασγός.

Ex eodem.

Ἡ τοι γὰρ Λοκρὸς Δελέγων ἡγήσατο λαῶν,
Τὴν ῥα ποτὲ Κρονίδης Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδὼς
Δελίῃς ἐκ γαίης Ἀλίας πόρε Δούκαλίῳ.

Ex eodem.

Ὡκεῖ δὲ Ὡλινίῳ πίτῃ πῖμαρτο παρ' ὄχθαις
Εὐρεΐος Πείροιο.

Ex eodem.

Ἐξ ᾧ ἔρεια νύμφαι θεῶν ἐξεγλύοντο,
Καὶ γλῶσσαν ὑπὸ δανῶν Σατύρων ἀμνηχανοεργῶν,
Κέρητές τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες ἀρχιστῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμα μ' ἔχῃ καὶ θυμὸν, ὅσους ἐοικέντες ὀλυμπίους
Οὐτὸς ἔχῃ, μικρὸς ὡς εἶναι, εἴποις ἂν ἀειθμὸν.

Responsio ex eodem.

Μυεῖοι εἰσὶν ἀειθμὸν, ἅτερ μέτρα γε μέδομεν.
Εἰς δὲ ὡφειασθείη, τὸ ἐπιλθέμεν ὅσα ἐδυῖαο.
Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀειθμὸς ἐτήτυμος εἶδεν μέτρα,
Καὶ τότε δὴ Κάλχανος ὕπνῳ θανάτοιο κατέλυψε.

Ex eodem.

Ὅς ὦρθε Πανοπίδα Γληκῶνατ' ἐρυμνῷ,
Καὶ τε δὲ Ὀρχομενὸς εἰλιγμῶς εἴσι, δρόκων ὥς.

Ex eodem.

Γλαυφάγων εἰς αἶαν ἀπύσας οἰκί' ἐχόντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ', ἐδὲ Σκύθας ἱππημυγλγές.

Ex eodem.

Δωδώνῳ φηγόντε Πελασγῶν ἔδρανον ἦεν.

Arnd eundem, ἐκ τῶν Ἡοίων.

Ἡ οἷη διδύμους ἱερὰς ταίεσσα κελωνάς
Δωτῖα ἐν πεδίῳ πολυδότρευσ' ἀντ' Ἀμύροιο
Νίψατο φοιβιάδ' ἁλὶ μιν πίδα παρθέει' ἀδμής.

Ex Pausania.

Υἱὲ τῷ Μόλυρον Ἀρσένω φῖλον υἱὸν
Κλείνας ἐν μεγάροις δ' ἔνεχ' ἥς ἀλόχοιο,
Οἶκον ἀπεπτολιπὼν φεύγ' Ἀργεῖ' ἱπποδότηιο.
Ἰξεν δ' Ὀρχομήδον Μινυήιον· καί μιν ὄγ' Ἡρώς
Δέξατο, καὶ κλειάνων μετῖραν πόρεν, ὡς ἐπεικέες.

Ex eodem.

Φύλας δ' ἄπαιεν κέρῳ κλειτῷ ἰολάε
Λειποφίλλω· ὧ δ' εἶδ' ὀλυμπιάδεσσιν ὀμγίη.
Ἡ δέ οἱ υἱὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔπαιεν,
Θηράτ' Ἀειδῇ ἐκέλλω φαίεσσι σελιῶης.
Θηρῶ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγχεῖνσι πῶς ἔστα
Γείνατο Χείρωνος κρατερὸν μῦθ' ἱπποδάμιο.

Ex Scholiaste Apollonii.

Δώδεκα γὰρ Νηλεῖ' ἀμύμονος υἱέες ἦσαν,
Νέστωρ τε Χρόμιός τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωχος
Ὀλβιος, ὃς πῶς δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχτων
Παντοῖ' ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσιν φαίνεται
Αἰετός· ἄλλοτε δ' αὖτε πελέσκετο θηῆμα ἰδέσθαι
Μύρμηξ· ἄλλοτε δ' αὖτε μελισσίων ἀγλαὰ φύλα,
Ἄλλοτε δεινὸς ὄφιν καὶ ἀμείλιχον· εἶχε γὰρ δῶρα
Παντοῖ' ὅσα ὀνομαστά, ταῖ μιν καὶ ἐπεὶ δῶκε
Βελή' Ἀθηναίης.

Ex

Ex eodem.

Θεογάμμος γυνὴν Κλεαδαίμυ κυδαλίμοιο.

Ex eodem.

Εὐθ' οἷγ' ὀχέσθην * Αἰνίαν ὑψιμέδονα.

Ex eodem.

Αἰτὸς δ' ἐν πλῆσμεσι διπιτίος πῶμαθ'.

Ex Scholiaste Pindari & Lycophronis.

ἐν τῇ ἡρώϊκῃ γυνεαλογίᾳ.

Ἐλλῶες δ' ἐγρόοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
Χῶρος τε Ξῆθος τε καὶ Αἴολος ἱπποχάρμης.
Αἰολίδαα δ' ἐγρόοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες
Κρηθδὺς ἢ ὁ Ἀθάμας καὶ Σίσυφος αἰολομήτης,
Σαλμωνδὺς ἄδικος, καὶ ὑπέρθυμος αἰεὶ κηεῖ.

Ex eodem Scholiaste Pindari.

Τῇ μ' αἶψ' ἄγγελος ἦλθε κόραξ ἱερῆς ὑπὸ δαυτὸς
Πυθ' εἰς ἡγαθέην, καὶ ἔφρασεν ἔργ' αἰδήλα
Φοῖβαν ἀκερσικόμη, ὅτε Ἰχὺς γῆμι Κόρωνιν
Εἰλαπιδῆς Φλεγύας Διογνήτοιο θυγατέρα.

Ex eodem.

Τῷ δ' Ἀμαρυγκείδης ἱππίστρατος ὄζος Ἀῖρος
Φυκτίος ἀγλαὸς υἱὸς Ἐπειῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἡδὲ δ' οἱ καὶ θυμὸν αἰεὶ φαίνεται βυλῇ,
Αὐτὸν μ' ὀχέσθην. κρύψαμ δ' ἀδύκητον * μάχαιραν,
Καλῶν, ὧς οἱ ἔταξε φεικλυτὸς ἀμφιγυῖς.
Ὡς τῶν μάσδων οἱ καὶ Πήλιον αἶψ' ὕ
Αἶψ' ὑπὲρ Κενταύροισιν ὀρεσκώσισι δαμείη.

Ex eodem.

Αἴσων, ὃς τέκεθ' υἱὸν Ἰάσονα ποιμήνα λαῶν,
Ὁν Χείρων θρέψεν ἐν Πηλῷ ὑλῆεν.

Η Ή Σ Ι Ο Δ Ι

Ex eodem. ἐν ὤπασθ' ἡ καίς.

Εὐνὸς τοι παῖδ' ἔχεται μετὰ δα * ἀειχμήτῃσι.

Ex eodem.

Εἰς Δήλῳ τότε πρῶτ' ἐγὼ καὶ Ὀμηρ' αἰδοῦ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες αἰδῶ
Φοῖβον Ἀ' πύλαινα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Ex eodem. ἐν τ' Ἡοίων.

Ἡ' οἷα Φοῖβ' Χαρίτων ἀπο κἀλλ' ἔχεται
Πῶναι παρ' ὕδωρ καλὴν αἴεσσι Κυρῶν.

Ex eodem. ex iisdem.

Ἡ' οἷα ὕμνῳ πυκινόφρων Μυκισιόκη,
Ἡ' τέκεν Εὐφρημον Γαιήοχ' ἐννοσιγαῖα,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ πολυχρυσῶν Ἀφροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ' δ' ὑποκυοσάμνη τέκεν Αἰακὸν ἱπποχάρμῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦδ' ἔσθ' πολυηρώτε' ἱκεῖ μέτρον,
Μῆτ' ἐὼν ἡγάλας πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὅσοι ἴσαν μύρμηκες ἐπηρώτε' ἐνδοθι νήσῃ,
Τῆς ἀνδρὸς ποίησε, βαθυζώνης τε γυναικας,
Οἳ δὴ τοι, πρῶτον ζῶξαν νέας ἀμφιελίσσας,
Πρῶτοι δ' ἰστία θέντο νεὸς κυανοπρώροιο.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Εἴς τις ἑλπίη πολυλήϊ' ἢ δ' ὀλέμων,
Ἀφροίη μήλοισι καὶ εἰλεπόδεσσι βόεσσιν·
Εἰς δ' ἀνδρες ναῖεσι πολύρρωτες, πολυβῆται
Πολλοί, ἀπειρίσοι, φύλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Εἰς γὰρ Δωδώνη τις ἐπ' ἐχάλην πεπόλισται.
Τῷ δ' Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρυσήρεον εἶνα
Τίμιον ἀνθρώποις, ναῖον δ' ἐνὶ πυθμῷ φηγεῖ.
Εἰς γὰρ ἐπιχθόνιοι μανιδύμαζα πάντα φέρονται.
Ὅς δὴ καὶ θι μολῶν θεὸν ἀμβροτον ἐξερεεῖν
Δῶρα φέρων ἔλθῃσι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex

Ex eodem.

Ἡ τέκεθ' Ἐρμιόνη δαρυκλυτῷ Μενελάῳ,
Ὀπλοτάτην δ' ἔτεκεν Νικόστρατον ὅσον Ἀρηῶ.

Ex eodem.

Ἰκέτω δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχῳ.

Ex *Æschyli Scholiaste.*

Ἡ δ' ὑποκυοσα μύθῳ καλλιζωνῶ Στρατονίκη
Εὐρυτον ἐν μετάρσιον ἐγείνατο φίλῳ τὸν υἱόν·
Τῷ δ' ὑφ' ἑὶς τ' ἐχέοντο Δηίων τε Κλύπός τε,
Τοξόος τ' αἰνέθη, ἡ δ' Ἰφίλῶ ὅσον Ἀρηῶ.
Τὰς ἡ μέθ' Ὀπλοτάτῳ τέκετο ξανθὴν Ἰόλειαν
Ἀνιόχη κρείσσει παλαιὸν γόνυ Ἀύβολίδας.

Ex Athenao. ἐν τῷ δαυτέρῳ Μελαμποδίας.

— τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου·
Πλήσας δ' ὀργίον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' αἶνακτα.

Ex eodem.

Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βίβ' αἰνέτο χερσίν,
Ἰφικλῶ δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπιμαίετο τῷ δ' ἐπὶ πλάτῃ
Σκύπφον ἔχων ἐτέρη, ἐτέρη ἡ σκεπητρὸν αἰείρας
Ἔσηκιν Φύλακτα, καὶ ἐνὶ δμῶσι τὸν εἶπε.

Apud eundem. ἐκ τῶν Ἡοίων.

Οἷα Διώνυσος δῶκε ἀνδράσι χάριμα καὶ ἔχθρα,
Ὅσις ἀδῶ πίνῃ, οἷον δὲ οἱ ἐπ' αἶθε μάρτυρας.
Συνὴ πόδας χεῖρας τε δὴ γλῶσσάν τε νόον τε
Θεσμοῖς ἀφράσισι φιλεῖ δὲ ἐμμελταχὺς ὕπνῳ.

Ex eodem.

Τὰς ἡ βροτὴ καλέεσσι Πελεάδας.

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἐπὶ κῆρ Ἀθλῶάων ἰσχυρών.

Ex eodem.

— κῆ εἰ σιτίσκειτο καρπὸν.

Ex eodem.

Ἡ δὲ γῆ ἐς ἐν δαιτὶ κῆ εἰλαπίτῃ τεταλήη
Τέρπιδος μύθοισιν, ἐπὶ δαιτὸς κορίσσονται.

Ex Stephano. ἐν καταλόγῳ.

Κτεῖνεν Νηληϊῶν τελασίφρονι ἥϊας ἐσθλὰς
Εὔροχα· δωδέκα δὲ Γερῶνι ἐκ πότα Νίσωρ
Ξεῖνι ἰὼν ἐτύχῃσι παρ' ἐκ ποδάμῃο Γερῶν.

Ex eodem.

Νίσωρ οἷον ἄλυξεν ἐν ἀνθεμένῳ Γερῶν.

Apud eundem. ἐν Αἰγίνης ὁδοτέρῳ.

— νήσω ἐν Ἀῖαντίδι δῆι,
Τῶν περὶ Ἀῖαντίδα κίκλησκον θεοὶ αἶν ἔοντες,
Τῶν τὸτ' ἐπώνυμον Εὐβοίαν βοὸς ὠνόμασε Ζεὺς.

Ex Suida.

Ἀλκίω μὲν γῆ ἔδωκεν Ὀλύμπι Λιακίδῃσι,
Νεῖν δὲ Ἀμφικονίδαις, πλεῖστον δὲ περ' Ἀτρείδῃσιν.

Ex Suida & Polybio.

Λιακίδας πολέμῳ κεχαρηότας ἦν τε δαιτί.

Ex Plutarcho.

— αἵτ' ἄλστα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, κῆ πείσεα ποιήεντα.

Ex eodem.

Εἰνέα τοι Ζεὺς Ἥρῃας λακέρυζα κορώνη
Ἀνδρῶν ἡδυνάντων, ἔλαφον δὲ τε τετρακέρων.
Τρεῖς δὲ ἐλάφας ὁ κῆραξ γηράσκειται· αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
Εἰνέα τὰς κῆρακας· δέκα δὲ ἡμεῖς τὰς φοῖνικας
Νύμφαι ἐπὶ λόφῃσι κῆραι Διὸς Αἰγυόχοιο.

Ex

FRAGMENTA.

Ex eodem.

Δεινὸς γάρ μιν ἔτειρεν ἔρως Πανοπηίδῳ Αἰγλης.

Ex Clemente Alexandrino.

Μάντις δ' ὅδ' εἰς ἐπὶ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὅς ἂν εἰδείη Ζεὺς νοὸν Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Αὐτὸς γὰρ πάντων βασιλεὺς καὶ υἱογενὴς ἐστὶν
Ἀθηνάων· σοὶ δ' ὅς τις ἐρήσειται κρατὶ ἄλλῳ.

Ex eodem.

Μησάων, αὐτ' ἄνδρα πολυφραδέοντα πθεῖσι,
Θέσκιλον, αὐδήεντα.

Ex eodem.

Ἡδὺ δ' καὶ τὸ πυθιάδ' ὅσπερ θνητοῖσιν ἔδειμαν
Ἀθάναισι δειλῶντε καὶ ἰοδαῶν τέκνονες ἐναργές.

Ex Scholiaste Lycophronis.

Ζεῦ πάτερ εἴθε μοι * ἥσσω μὲ αἰῶνα βίοιο
Ὡφειλεις δύναι, καὶ αἴσια μεδέει ἰδυῖν
Θνητοῖς ἀνθρώποις. νῦν δ' ὅσπερ ἐμὲ τυτθὸν ἔπρασ,
Ὅς με μακρόν γε ἔφηκας ἔχειν αἰῶνα βίοιο
Ἐπὶ μὲ ἔτη ζῶειν * γλυκὰς μερόπων ἀνθρώπων.

Ex eodem. Ex epithalamio Pelei & Thetidis.

Τεῖς μάλα γ' Αἰακίδῃ, καὶ τελέφῳ ὀλβιε Πηλεῖ.
Ὅς τοῖς δ' ἐν μεγάροις ἱερὸν λέχῳ εἰστανάβαινεις.

Ex eodem.

Οἴλω μὲ μοῖραν δῖα μοιρῶν τέρεται ἀνὴρ,
Τὰς δῖα δ' ἐμ. πίπλησι γυνὴ τέρεστα νόημα.

Ex Eustathio.

Ἀτεκνον, ἢ μάλα δή σε πονηροπάτῳ καὶ ἄριστον
Ζεὺς ἐτέκνωσε πατὴρ.

Ex

HESIODI FRAGMENTA.

Ex eodem.

Ἄργεῖον ἄνδρον εἰς Δαναὸς ποίησεν ἔνυδρον.

Ex Athenagora.

—— πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Χάσσετ', ἀπ' ἐλύμπερ βάλων ψολόεντα κεραυνῷ
Ἐΐχαιε Λητοῖδω, φίλον σὺν θυμὸν ὀρίαν.

Ex Scholiaste Arati & Hesiodi.

Φαισύλη ἡ δὲ Κορωνίς, εὐσέφανός τε Κλεια,
Φαιάθ' ἱμερόεσσα, καὶ Εὐδώρα πανύπιπλος,
Ἄς Ἰάδας καλέουσιν ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων.

Ex Etymologico.

Ὅτε καὶ χρυσὸν λάβεισκον, αἰδέεσθαι πάντα τίθεισκον.

Ex eodem.

Βύβλιν τ' ἀγχιᾶλον καὶ Σιδῶν' ἀνθεμίσσαν.

Ex Porphyrio in antro Nympharum.

Ὡς καὶ πόλις ῥέζησι νόμος δὲ δόρυ καὶ ἄλκιμος.

Ex Scholiaste Theocriti.

—— ὀλίγον δὲ εἴσεται κισσὺς εἶλα.

Ex Scholiaste Nicandri.

—— χρὴ παῖρα κίλον ἑμὴν ἀνδρα.

Ex Theone.

Καὶ τε διερχόμενος ἡπειγόμενος ἐπὶ δρόκων ὥς.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Ἰαίε δὲ εἰς Κρείοντα καὶ Ἡϊόχην.

F I N I S.